

TŁUMACZENIE Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POLSKI.
WIĄŻĄCE SĄ ZAPISY ORYGINAŁU
W JĘZYKU ANGIELSKIM, PUBLIKOWANE NA STRONIE KE. TŁUMACZENIE STANOWI
WERSJĘ ROBOCZĄ, POMOCNĄ PRZY PISANIU WNIOSKU.
NFOŚIGW NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA EWENTUALNE RÓŻNICE WERSJI POLSKIEJ
I ANGIELSKIEJ I NIEZASTOSOWANIE SIĘ DO WERSJI ANGIELSKIEJ PUBLIKOWANEJ NA
STRONIE KE. W TŁUMACZENIU ZACHOWANO UKŁAD GRAFICZNY ORYGINAŁU DLA
UŁATWIENIA PRACY Z DWOMA WERSJAMI JĘZYKOWMI.

Program Działań na Rzecz Środowiska i Klimatu (LIFE) Wzór Ogólnej Umowy Dotacji LIFE

(LIFE MGA — Multi & Mono)

Wersja 1.0
1 czerwca 2021 r.

Zastrzeżenie.

Celem niniejszego dokumentu jest wsparcie Wnioskodawców. Przedstawia on pełny zakres postanowień, które mogą mieć zastosowanie do umów tego rodzaju, i został sporządzony wyłącznie dla celów informacyjnych. Wiążącą prawnie umową będzie dokument podpisany przez strony w systemie.

HISTORIA ZMIAN		
Wersja	Data publikacji	Zmiany
1.0	01.06.2021	▪ Wersja wstępna

KOMISJA EUROPEJSKA

[NAZWA DG]

[Dyrekcja] [Dział]

WZÓR OGÓLNEJ UMOWY DOTACJI W PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA I KLIMATU (LIFE)¹ (LIFE MGA — MULTI & MONO)

- Opcje [w zielonych nawiasach kwadratowych] włączają się automatycznie podczas wypełniania umowy za pomocą narzędzi IT. Opcje, które nie zostały wybrane, przestaną się pojawiać lub wyświetlą się jako „nie dotyczy”. Opcje wybrane pojawią się bez nawiasów i bez zielonego tekstu wskazówki.
- W polach [szarych w nawiasach kwadratowych], system wprowadzi właściwe dane.
- Tekst w kolorze szarym wskazuje, że tekst wykorzystywany w innych programach UE nie ma zastosowania do niniejszego programu.
- Przypisy w kolorze zielonym to instrukcje wewnętrzne, które nie pojawią się w tekście wygenerowanym przez system w celu podpisania umowy.

UMOWA DOTACJI

Projekt [numer] — [akronim]

PREAMBUŁA

Niniejsza Umowa ('Umowa') została zawarta przez następujące strony:

z jednej strony,

[OPCJA 1: Unia Europejska ('UE'), reprezentowana przez Komisję Europejską ('Komisja Europejska' lub 'organ udzielający dotacji'),]

[OPCJA 3 dla umów zawieranych bezpośrednio przez agencje wykonawcze: [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Środowiska i Infrastruktury (CINEA)] [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA)] [Agencja Wykonawcza

Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA)] [Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HaDEA)] [Europejska Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (EISMEA)] [Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA)] ('Agencja Wykonawcza UE' lub 'organ dotujący'), na mocy uprawnień przekazanych przez Komisję Europejską ('Komisja Europejska'),]

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) (Dziennik Urzędowy L 172, 17.05.2021, str. 53).

[OPCJA 4 dla umów zawieranych pośrednio przez organy finansujące UE: [nazwa organu finansującego] ('organ dotujący')]/, na mocy uprawnień przekazanych przez Komisję Europejską ('Komisja Europejska')]]

oraz

z drugiej strony,

1. 'beneficjent koordynujący':

[**COO nazwa oficjalna (nazwa skrócona)**], kod identyfikacyjny uczestnika [numer], z siedzibą w [oficjalny adres],
oraz następujący pozostali beneficjenci, pod warunkiem podpisania przez nich 'formularza przystąpienia' (zob. Załącznik nr 3 i Art. 40):

2. [**BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)**], kod identyfikacyjny uczestnika [numer], z siedzibą w [oficjalny adres],

/3. **Wspólne Centrum Badawcze (JRC)**, kod identyfikacyjny uczestnika [numer], z siedzibą w RUE DE LA LOI 200, BRUSSELS 1049, Belgia,]

[powtórzyć w przypadku każdego beneficjenta]]]

O ile nie wskazano inaczej, odniesienia do „beneficjenta” lub „beneficjentów” obejmują beneficjenta koordynującego i współbeneficjentów (jeśli istnieją).

Jeżeli umowę dotacji zawiera tylko jeden beneficjent („dotacja udzielona jednemu beneficjentowi”), wszelkie postanowienia odnoszące się do „koordynatora” lub „beneficjentów” podlegają uznaniu - mutatis mutandis - za dotyczące beneficjenta.

Strony wskazane powyżej wyraziły zgodę na zawarcie niniejszej Umowy.

Podpisując umowę i formularze przystąpienia beneficjenci przyjmują dotację i wyrażają zgodę na realizację Przedsięwzięcia na własną odpowiedzialność i zgodnie z umową, w tym ze wszystkimi określonymi w niej obowiązkami i warunkami.

W skład umowy wchodzi: Preambuła

Warunki (włącznie z Arkuszem Danych)

Załącznik nr1

Opis Przedsięwzięcia² Załącznik nr 2 Szacowany

budżet przedsięwzięcia

² Szablon opublikowany na [Portalu Dokumentów Referencyjnych](#).

Załącznik nr 2a Informacje dodatkowe na temat kosztów jednostkowych i wkładów (o ile mają zastosowanie)

Załącznik nr 3 Formularze przystąpienia (o ile mają zastosowanie)³

Załącznik nr 3a Deklaracja

Załącznik nr 4 Wzór sprawozdań finansowych

Załącznik nr 5 Warunki szczegółowe (o ile mają zastosowanie)

3 Szablon opublikowany na [Portalu Dokumentów Referencyjnych](#).

4 Szablon opublikowany na [Portalu Dokumentów Referencyjnych](#).

WARUNKI**SPIS TREŚCI**

UMOWA DOTACJI	3
PREAMBUŁA	3
WARUNKI	6
ARKUSZ DANYCH 10	
ROZDZIAŁ 1 INFORMACJE OGÓLNE	16
ARTYKUŁ 1 - PRZEDMIOT UMOWY	16
ARTYKUŁ 2 - DEFINICJE.....	16
ROZDZIAŁ 2 DZIAŁANIE	17
ARTYKUŁ 3 - PRZEDSIĘWZIĘCIE.....	17
ARTYKUŁ 4 - CZAS TRWANIA I DATA ROZPOCZĘCIA	18
ROZDZIAŁ 3 DOTACJA	18
ARTYKUŁ 5 - DOTACJA	18
5.1 Forma dotacji.....	18
5.2 Maksymalna kwota dotacji	18
5.3 Poziom dofinansowania	18
5.4 Szacowany budżet, kategorie budżetowe i formy finansowania	18
5.5 Elastyczność budżetu.....	18
ARTYKUŁ 6 - KWALIFIKOWALNE I NIEKWALIFIKOWALNE KOSZTY ORAZ WKŁADY	19
6.1 Warunki ogólne kwalifikowalności	19
6.2 Szczególne warunki kwalifikowalności dla każdej kategorii budżetowej	21
6.3 Koszty i wkłady niekwalifikowalne	27
6.4 Konsekwencje niezgodności	28
ROZDZIAŁ 4 UDZIELENIE DOTACJI	28
PUNKT 1 KONSORCJUM: BENEFICJENCI, PODMIOTY STOWARZYSZONE I INNI UCZESTNICY	28
ARTYKUŁ 7 - BENEFICJENCI	28
ARTYKUŁ 8 - WSPÓLBENEFICJENCI.....	31
ARTYKUŁ 9 - INNI UCZESTNICY ZAANGAŻOWANI W DZIAŁANIE	32
9.1 Partnerzy stowarzyszeni	32
9.2 Strony trzecie udzielające wkładu rzeczowego na rzecz Przedsięwzięcia.....	32
9.3 Podwykonawcy.....	32
9.4 Odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich	32
ARTYKUŁ 10 - ODBIORCY O STATUSIE SZCZEGÓLNYM	33
10.1 Uczestnicy spoza UE	33
10.2 Uczestnicy będący organizacjami międzynarodowymi.....	34
10.3 Uczestnicy oceniani pod kątem filarów	34
PUNKT 2 ZASADY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	37
ARTYKUŁ 11 - PRAWIDŁOWE WDRAŻANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA	37
11.1 Obowiązek prawidłowego wdrażania przedsięwzięcia a.....	37
11.2 Konsekwencje niezgodności	37
ARTYKUŁ 12 — KONFLIKT INTERESÓW	37
12.1 Konflikt interesów	37
12.2 Konsekwencje niezgodności	37
ARTYKUŁ 13 — POUFNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO	37
13.1 Informacje szczególnie chronione.....	37
13.2 Informacje niejawne	38

13.3	Konsekwencje niezgodności.....	39
ARTYKUŁ 14	— ETYKA I WARTOŚCI	39
14.1	Etyka	39
14.2	Wartości	39
14.3	Konsekwencje niezgodności.....	39
ARTYKUŁ 15	— OCHRONA DANYCH	39
15.1	Przetwarzanie danych przez organ dotujący	39
15.2	Przetwarzanie danych przez beneficjentów	40
15.3	Konsekwencje niezgodności.....	40
ARTYKUŁ 16	— PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (IPR) — ISTNIEJĄCA WIEDZA I WYNIKI - PRAWA DOSTĘPU I PRAWA UŻYTKOWANIA.....	40
16.1	Istniejąca wiedza i prawa dostępu do istniejącej wiedzy.....	40
16.2	Prawo własności efektów	41
16.3	Uprawnienia organu dotującego do użytkowania materiałów, dokumentów i informacji otrzymanych dla celów kształtowania polityki, informacyjnych, komunikacji, upowszechniania i publikacji.....	41
16.4	Zasady szczegółowe w zakresie IPR, efektów i istniejącej wiedzy.....	42
16.5	Konsekwencje niezgodności.....	42
ARTYKUŁ 17	— KOMUNIKACJA, UPOWSZECHNIANIE I WIDOCZNOŚĆ	42
17.1	Komunikacja - Rozpowszechnianie - Promocja przedsięwzięcia.....	42
17.2	Widoczność - Flaga europejska i oświadczenie o dofinansowaniu	42
17.3	Jakość informacji — Zastrzeżenie	43
17.4	Szczegółowe zasady komunikacji, upowszechniania i widoczności	44
17.5	Konsekwencje niezgodności.....	44
ARTYKUŁ 18	— SZCZEGÓLNE ZASADY REALIZACJI DZIAŁANIA	44
18.1	Szczegółowe zasady realizacji przedsięwzięcia	44
18.2	Konsekwencje niezgodności.....	44
PUNKT 3 ZARZĄDZANIE DOTACJĄ.....		44
ARTYKUŁ 19	— OGÓLNE OBOWIĄZKI INFORMACYJNE	44
19.1	Wnioski o udzielenie informacji.....	44
19.2	Uzupełnianie danych w Rejestrze Uczestników.....	44
19.3	Informacje o zdarzeniach i okolicznościach wpływających na przedsięwzięcie	44
19.4	Konsekwencje niezgodności.....	45
ARTYKUŁ 20	— PROWADZENIE DOKUMENTACJI	45
20.1	Prowadzenie rejestrów i dokumentacji pomocniczej	45
20.2	Konsekwencje niezgodności.....	46
ARTYKUŁ 21	— Raportowanie	46
21.1	Raporty ciągłe.....	46
21.2	Raporty okresowe: Raporty techniczne i sprawozdania finansowe	47
21.3	Waluta sprawozdań finansowych i konwersja na euro.....	48
21.4	Język raportów	48
21.5	Konsekwencje niezgodności.....	48
ARTYKUŁ 22	— PŁATNOŚCI I ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW - OBLICZANIE NALEŻNYCH KWOT	48
22.1	Płatności i ustalenia dotyczące płatności	48
22.2	Odzyskiwanie środków	49
22.3	Należności	49
22.4	Przymusowa windykacja	54
22.5	Konsekwencje niezgodności.....	55
ARTYKUŁ 23	— GWARANCJE	55
23.1	Gwarancja na kwotę zaliczki	55
23.2	Konsekwencje niezgodności.....	56

ARTYKUŁ 24 — POŚWIADCZENIA	56
24.1 Sprawozdanie z weryfikacji operacyjnej (OVR).....	56
24.2 Poświadczenie sprawozdania finansowego (CFS)	56
24.3 Poświadczenie zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi zwyczajowo (CoMUC).....	57
24.4 Audyt systemów i procesów (SPA)	57
24.5 Konsekwencje niezgodności	57
ARTYKUŁ 25 — KONTROLE, PRZEGLĄDY, AUDYTY I DOCHODZENIA — ROZCIĄgniĘCIE USTALEŃ	57
25.1 Kontrole, przeglądy i audyty organu dotującego.....	57
25.2 Kontrole, przeglądy i audyty Komisji Europejskiej odnośnie do dotacji innych organów dotujących	59
25.3 Dostęp do rejestrów w celu oceny uproszczonych form finansowania	59
25.4 Audyty i dochodzenia OLAF, EPPO i ECA	59
25.5 Następstwa kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń - Rozciągnięcie ustaleń.....	60
25.6 Konsekwencje niezgodności	61
ARTYKUŁ 26 — EWALUACJE WPŁYWU	61
26.1 Ewaluacja wpływu.....	61
26.2 Konsekwencje niezgodności	61
ROZDZIAŁ 5 KONSEKWENCJE NIEZGODNOŚCI.....	62
PUNKT 1 ODRZUCENIA I OBNIŻENIE DOTACJI	62
ARTYKUŁ 27 — ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW	62
27.1 Warunki.....	62
27.2 Procedura.....	62
27.3 Wyniki	62
ARTYKUŁ 28 — OBNIŻENIE DOTACJI	62
28.1 Warunki.....	62
28.2 Procedura.....	63
28.3 Wyniki	63
PUNKT 2 ZAWIESZENIE I ROZWIĄZANIE	63
ARTYKUŁ 29 — ZAWIESZENIE TERMINU PŁATNOŚCI	63
29.1 Warunki.....	63
29.2 Procedura.....	63
ARTYKUŁ 30 — ZAWIESZENIE WYPŁAT	64
30.1 Warunki.....	64
30.2 Procedura.....	64
ARTYKUŁ 31 — ZAWIESZENIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI	65
31.1 Zawieszenie UD na wniosek konsorcjum	65
31.2 Zawieszenie UD z inicjatywy UE.....	65
ARTYKUŁ 32 — ROZWIĄZANIE UMOWY LUB WYKLUCZENIE BENEFICJENTA.....	67
32.1 Rozwiązanie UD na wniosek konsorcjum.....	67
32.2 Wykluczenie beneficjenta na wniosek konsorcjum.....	67
32.3 Rozwiązanie UD lub zakończenie współpracy z beneficjentem z inicjatywy UE	69
PUNKT 3 INNE KONSEKWENCJE: ODSZKODOWANIA I SANKCJE ADMINISTRACYJNE	72
ARTYKUŁ 33 — ODSZKODOWANIA	72
33.1 Odpowiedzialność organu dotującego	72
33.2 Odpowiedzialność beneficjentów	73
ARTYKUŁ 34 — SANKCJE ADMINISTRACYJNE I INNE ŚRODKI	73
PUNKT 4 SIŁA WYŻSZA.....	73
ARTYKUŁ 35 — SIŁA WYŻSZA	73
ROZDZIAŁ 6 POSTANOWIENIA KOŃCOWE	74
ARTYKUŁ 36 — KOMUNIKACJA POMIĘDZY STRONAMI	74
36.1 Formy i środki przekazu — Zarządzanie elektroniczne	74
36.2 Data wiadomości	74

36.3	Adresy do korespondencji	74
ARTYKUŁ 37	— INTERPRETACJA UMOWY	75
ARTYKUŁ 38	— OBLICZANIE OKRESÓW I TERMINÓW	75
ARTYKUŁ 39	— ZMIANY	75
39.1	Warunki	75
39.2	Procedura	75
ARTYKUŁ 40	— PRZYSTĘPOWANIE I DODAWANIE NOWYCH BENEFICJENTÓW	76
40.1	Przystąpienie beneficjentów wskazanych w Preambule	76
40.2	Dodawanie nowych beneficjentów	76
ARTYKUŁ 41	— PRZENIESIENIE UMOWY	76
ARTYKUŁ 42	— CESJA ROSZCZEŃ PŁATNOŚCI W STOSUNKU DO ORGANU DOTUJĄCEGO	77
ARTYKUŁ 43	— PRAWO UMOWY I ROZSTRZYGANIE SPORÓW	77
43.1	Prawo Umowy	77
43.2	Rozstrzyganie sporów	77
ARTYKUŁ 44	— WEJŚCIE W ŻYCIE	78

ARKUSZ DANYCH

1. Dane ogólne

Streszczenie projektu:

Streszczenie projektu
Tekst z Załącznika nr 1 DoA Część A (ten sam tekst, co w streszczeniu zaproszenia)

Słowa kluczowe: [słowa kluczowe z zaproszenia]

Numer projektu: [numer projektu, np. 690853330] nazwa projektu: [pełen tytuł]

Akronim projektu: [akronim]

Zaproszenie: [Identyfikator zaproszenia, np. PROG-(SUBPROG-)YEAR-CALLABREV]

Temat: [Identyfikator tematu, np. PROG-(SUBPROG-)YEAR-CALLABREV-NN/TOPICABBREV]

Typ przedsięwzięcia : [ToA, np. Dotacje na projekty LIFE]

Organ dotujący: /Komisja Europejska - UE/ /Komisja Europejska – Euratom/ / [nazwa Agencji Wykonawczej] / [nazwa organu finansującego UE]

Dotacja zarządzana za pośrednictwem Portalu Finansowania i Przetargów UE: Tak (eGrants)

[OPCJA dla SGA: Umowa ramowa o partnerstwie nr [numer] — [akronim]/

Data rozpoczęcia projektu⁵: [OPCJA 1 domyślnie: pierwszy dzień miesiąca po dacie wejścia w życie] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: ustalona data: [dd/mm/rrrr]]

Data zakończenia projektu: [dd/mm/rrrr]

Czas trwania projektu: [liczba miesięcy, np. 48 miesięcy]

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Działanie powiązane: Powiązania z innymi działaniami:

- [wpisać informacje o działaniach powiązanych, pn. nazwa, akronim, numer, finansowanie przez (UE/ nazwa innej organizacji finansującej), opis (dotacja/zamówienie/nagroda/inwestycja kapitałowa/ pożyczka zwrotna)]
 - [OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Typ Przedsięwzięciapowiązanego: [Synergia]/[Finansowanie mieszane (Przedsięwzięcie powiązane)]]
 - Umowa o współpracy: [OPCJA 1 domyślnie: Nie] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: Tak]
- ...]

⁵ Datą tą musi być zwykle pierwszy dzień miesiąca, późniejszy niż data wejścia w życie umowy. Właściwy urządnik zatwierdzający może wybrać inną datę, jeśli wnioskodawcy to uzasadnią. Jednak data rozpoczęcia nie może być wcześniejsza od daty wniosku o dotację - z wyjątkiem sytuacji, gdy zezwala na to podstawowy akt prawny lub w przypadkach pilnej konieczności (Art. 193 Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046).

Umowa konsorcjum: [OPCJA 1 domyślnie: Tak] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: Nie]

2. Uczestnicy

Lista uczestników:

Liczba	Rola	Nazwa skrócona	Nazwa oficjalna	Kraj	Kod identyfikacyjny uczestnika	Łączna kwota kosztów kwalifikowalnych (BEN i AE)		Maksymalna kwota dotacji	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1	COO			[kraj]		[kwota]		[kwota]	[data]	
2	BEN			[kraj]		[kwota]		[kwota]		
2.1	AE			[kraj]		[kwota]		[kwota]		
3	BEN (UTRO)			[kraj]		[kwota]		0		
4	BEN (ocenił pod kątem filarii)			[kraj]		[kwota]		[kwota]		[data]
5	BEN			[kraj]		[kwota]		[kwota]	[data]	
6	BEN (IO, ocenił pod kątem filarii)			[kraj]		[kwota]		[kwota]		
7	AP			[kraj]		0		0		
Razem						[kwota]		[kwota]		

Koordinator:

- [COO nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]: od [data] do [data]
- ...

3. Dotacja

Maksymalna kwota dotacji, łączna kwota kosztów kwalifikowalnych i wkładów i poziom dofinansowania:

Łączna kwota kosztów kwalifikowalnych (BEN i AE)		Poziom finansowania (%)	Maksymalna kwota dotacji (Załącznik nr 2)		Maksymalna kwota dotacji (decyzja o przyznaniu)
[kwota]		[.], [..]	[kwota]		[kwota]

Forma dotacji: Tryb dotacji w oparciu o budżet: Dotacja na działanie **Kategorie budżetowe/typy działań:**

- A. Koszty osobowe

- A.1 Pracownicy, A.2 Osoby fizyczne pracujące na podstawie bezpośredniej umowy, A.3 Osoby oddelegowane
- A.4 Właściciele MŚP i beneficjenci będący osobami fizycznymi
- A.5 Wolontariusze
- B. Koszty podwykonawstwa
- C. Koszty zakupów
 - C.1 Koszty podróży i utrzymania
 - C.2 Wyposażenie
 - C.3 Inne towary, roboty i usługi
- D. Inne kategorie kosztów
 - D.1 Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich
 - D.2 Zakup gruntu
- E. Koszty pośrednie

Opcje kwalifikowalności kosztów:

- Standardowe płatności dodatkowe
- *[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji6: Ograniczenie podwykonawstwa]*
- Koszty podróży i utrzymania:
 - Podróże: Faktycznie poniesione koszty
 - Zakwaterowanie: Faktycznie poniesione koszty
 - Utrzymanie: Faktycznie poniesione koszty
- Wyposażenie: *[OPCJA 1 domyślnie: wyłącznie amortyzacja]* *[OPCJA 4 jeśli została wybrana dla dotacji: pełny koszt i amortyzacja dla wybranych elementów wyposażenia]*
- Koszty wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (faktycznie poniesione koszty; maksymalna kwota na odbiorcę: EUR /60 000/[...]/ 7)
- Stawka ryczałtowa kosztów pośrednich: *[7% /0%]* kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (kategorie A-D, z wyjątkiem kosztów zatrudnienia wolontariuszy i określonych kategorii kosztów wyłączonych, jeśli mają zastosowanie)
- VAT: Tak
- *[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Podwójne finansowanie w przypadku synergii działań]*
- Inne koszty niekwalifikowalne

Elastyczność budżetu Tak (bez pułapu elastyczności)

4. Raportowanie, płatności i środki odzyskane

6 Jest to standardowy obowiązek dotyczący wszystkich dotacji UE. Można odznaczyć tę opcję wyłącznie w przypadku działań, w których podwykonawstwo stanowi kluczową/ istotną część działania (np. projekty infrastrukturalne; pomoc techniczna, programy statystyczne itd.)

7 Kwotę właściwą dla naboru należy podać w warunkach naboru. Nie może ona przekroczyć 60 000 EUR, chyba, że realizacja celu działań finansowanych w drodze naboru stałaby się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona (Art. 204 Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046). W wyjątkowych przypadkach możliwe jest uzgodnienie wyższej kwoty z organem dotującym, jeśli taka informacja została podana w ogłoszeniu naboru oraz jest to konieczne, ponieważ w przeciwnym razie realizacja celu Przedsięwzięcia stałaby się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona.

4.1 Raporty ciągłe (art 21)**Rezultaty:** patrz Narzędzie raportów ciągłych w portalu Finansowania i Przetargów**4.2 Raporty okresowe i płatności Harmonogram****raportów i płatności** (art 21, 22):

Raportowanie					Płatności	
Okresy sprawozdawcze			Typ	Termin	Typ	Termin (płatności)
Nr RP	Miesiąc od	Miesiąc do				
					Wstępne zaliczkowanie	[OPCJA 1 domyślnie: 30 od daty wejścia w życie/ gwarancji finansowej (jeśli jest wymagana) - wybór późniejszej z dat] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: n/d]
1	[numer]	[numer]	Raport dodatkowy dotyczący zaliczkowania	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Zaliczkowanie dodatkowe	[OPCJA 1 jeśli została wybrana dla dotacji: 60 od daty otrzymania raportu dodatkowego dotyczącego finansowania/ gwarancji finansowej (jeśli jest wymagana) - wybór późniejszej z dat, [OPCJA 2: n/d]
2	[numer]	[numer]	Raport okresowy	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Płatność okresowa	[OPCJA 1 jeśli została wybrana dla dotacji: 90 dni od daty otrzymania raportu okresowego, [OPCJA 2: n/d]
3	[numer]	[numer]	Raport okresowy	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Płatność końcowa	90 dni od daty otrzymania raportu okresowego

Płatności zaliczkowe i gwarancje: [n/d]

Płatność zaliczkowa		Gwarancja na kwotę zaliczki		
Typ	Kwota	Kwota gwarancji	Podział na uczestników	
Zaliczkowanie 1 (wstępne)	[kwota] / [n/d]	[kwota] / [n/d]	1 – [nazwa skrócona]	[n/d] / [kwota]
			2 – [nazwa skrócona]	
			2,1 – [nazwa skrócona]	
Zaliczkowanie 2 (dodatkowe)	[kwota] / [n/d]	[kwota] / [n/d]	1 – [nazwa skrócona]	[n/d] / [kwota]
			2 – [nazwa skrócona]	
			2,1 – [nazwa skrócona]	

Warunki raportowania i płatności (art 21, 22): Mechanizm

Ubezpieczeń Wzajemnych (MIM): Nie

Ograniczenia w zakresie dystrybucji wstępnej zaliczki: Zaliczkę można podzielić wyłącznie, jeśli minimalna liczba beneficjentów wskazana w warunkach naboru (jeśli ma zastosowanie) przystąpiła do Umowy i wyłącznie na rzecz beneficjentów, którzy przystąpili do Umowy.

Paup płatności okresowej (jeśli ma zastosowanie): 90% maksymalnej kwoty dotacji

Zasada niedochodowości: *[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Tak/Nie]*

Odsetki za zwłokę: ECB + 3.5% Rachunek

bankowy do przelewów:

[nr rachunku i SWIFT/BIC, np. IT75Y0538703601000000198049; GEBABEBB]

Konwersja na euro: Konwersja podwójna Język

raportowania: Język Umowy

4.3 Poświadczenia (art 24)

Poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS) Warunki

Harmonogram: płatność okresowa/ końcowa po osiągnięciu progu Próg

standardowy (na poziomie uczestnika):

- sprawozdanie finansowe: wnioskowany wkład UE w koszty \geq 500 000 EUR

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Beneficjenci wyłączeni:

- [BEN/AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]
- [BEN/AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]/

4.4 Odzyskiwanie środków (art 22)

Odpowiedzialność bezpośrednia za odzyskiwanie środków:

Wykluczenie beneficjenta: Beneficjent Płatność końcowa

Koordynator

Po płatności końcowej: Beneficjent

Odpowiedzialność solidarna za windykację przymusową (w przypadku braku płatności):

[OPCJA 1 domyślnie: Ograniczona odpowiedzialność solidarna pozostałych beneficjentów - maksymalnie do kwoty dotacji na rzecz beneficjenta] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: Bezwarunkowa odpowiedzialność solidarna

8 Jest to standardowy obowiązek dotyczący wszystkich dotacji UE. Możliwe jest jej odznaczenie wyłącznie na następujących warunkach Art. 192(3)

Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046):

- działań mających na celu poprawę zdolności finansowej beneficjenta
- działań generujących dochód w celu zapewnienia ich ciągłości po ich zakończeniu
- wsparcia w celach naukowych, badawczych, szkoleniowych lub edukacyjnych wypłacanego osobom fizycznym lub innego wsparcia bezpośredniego wypłacanego osobom fizycznym najbardziej potrzebującym
- działań realizowanych wyłącznie w formie finansowania niepowiązanego z kosztami
- działań realizowanych przez organizacje o charakterze niekomercyjnym (np. wszyscy beneficjenci i ich podmioty stowarzyszone to NGO)
- działań o maksymalnej kwocie nieprzekraczającej 60 000 EUR (dotacje o niskiej wartości).

solidarna pozostałych beneficjentów - maksymalnie do kwoty dotacji na działanie) [OPCJA 3 jeśli została wybrana dla dotacji: Indywidualna odpowiedzialność finansowa: Każdy beneficjent odpowiada wyłącznie za własne zadłużenie (oraz swoich podmiotów stowarzyszonych, jeśli występują)]

[OPCJA 1 domyślnie: Odpowiedzialność solidarna podmiotów stowarzyszonych - n/d] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: Odpowiedzialność solidarna następujących podmiotów stowarzyszonych z beneficjentem - do maksymalnej kwoty dotacji na podmiot stowarzyszony wskazanej w Załączniku nr 2:

- [AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], powiązany z [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]
- [AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], powiązany z [BEN nazwa oficjalna (nazwa

skrócona)] / 5. Konsekwencje niezgodności, prawo umowy i forum rozstrzygania sporów

Prawo umowy (art 43):

Standardowy ustrój prawny: Prawo UE + prawo belgijskie

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Określony ustrój prawny mający zastosowanie:

- [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]: [OPCJA 1: nie wybrano klauzuli prawa właściwego] [OPTION 2: [prawo UE][+]] prawo [nazwa państwa członkowskiego lub państwa EFTA][+]] ogólne zasady prawa organizacji międzynarodowych i ogólne zasady prawa międzynarodowego]]
- [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]: [OPCJA 1: nie wybrano klauzuli prawa właściwego] [OPTION 2: [prawo UE][+]] prawo [nazwa państwa członkowskiego lub państwa EFTA][+]] ogólne zasady prawa organizacji międzynarodowych i ogólne zasady prawa międzynarodowego]]

Forum rozstrzygania sporów (art 43):

Standardowe forum rozstrzygania sporów

Beneficjenci UE: Sąd UE + Trybunał Sprawiedliwości UE (dla potrzeb apelacji)

Beneficjenci spoza UE: Sąd w Brukseli (Belgia) (o ile umowa międzynarodowa nie przewiduje wykonalności orzeczeń sądów UE)

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: Specjalne forum rozstrzygania sporów

- [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]: Arbitraż
- [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]: Arbitraż /

6. Inne

Zasady szczegółowe (Załącznik nr 5): Tak

- IPR, wyniki i istniejąca wiedza, prawa dostępu i użytkowania
 - Prawo do korzystania z wyników
- Komunikacja, upowszechnianie i widoczność
 - Plan komunikacji i upowszechniania
 - Dodatkowe działania z zakresu komunikacji i upowszechniania
 - Logo specjalne
- Szczegółowe zasady realizacji Przedsięwzięcia
 - Trwałość
 - Szczegółowe zasady dotyczące działań mieszanych

Standardowe limity czasowe po zakończeniu projektu:

Poufność (przez X lat po płatności końcowej): 5

Prowadzenie dokumentacji (przez X lat po płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji do 60 000 EUR) Weryfikacje (do X lat po płatności końcowej) 5 (lub 3 w przypadku dotacji do 60 000 EUR)

Projekt: [wstaw numer] — [wstaw akronim] — [wstaw identyfikator]

Dotacje UE: LIFE MGA — Multi & Mono: V1.0 –

Audyty (do X lat po płatności końcowej) 5 (lub 3 w przypadku dotacji do 60 000 EUR)

Rozciągnięcie ustaleń z innych dotacji na tę dotację (do X lat po płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji do 60 000 EUR)

Ewaluacja wpływu (do X lat po płatności końcowej) 5 (lub 3 w przypadku dotacji do 60 000 EUR)

ROZDZIAŁ 1 INFORMACJE OGÓLNE

ARTYKUŁ 1 - PRZEDMIOT UMOWY

Niniejsza Umowa określa prawa i obowiązki oraz warunki mające zastosowanie do udzielonej dotacji *[OPCJA dla SGA]*: wynikającej z Umowy ramowej o partnerstwie nr [numer] — [akronim]/ na realizację przedsięwzięcia opisanego w Rozdziale 2.

ARTYKUŁ 2 - DEFINICJE

Dla celów niniejszej Umowy zastosowanie mają następujące definicje:

Przedsięwzięcie - Projekt finansowany w kontekście niniejszej Umowy.

Dotacja - Dotacja przyznana w kontekście niniejszej Umowy.

Dotacje UE - Dotacje przyznane przez instytucje, organy, biura lub agencje UE (włącznie z agencjami wykonawczymi UE, agencjami regulacyjnymi UE, EDA, przedsięwzięciami wspólnymi itd.).

Uczestnicy - podmioty uczestniczące w projekcie/ przedsięwzięciu jako beneficjenci, podmioty stowarzyszone, partnerzy stowarzyszeni, osoby trzecie udzielające wkładów rzeczowych, podwykonawcy lub odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz stron trzecich.

Beneficjenci (BEN) - sygnatariusze niniejszej Umowy (bezpośredni lub za pośrednictwem formularza przystąpienia).

Podmioty stowarzyszone (AE) - podmioty stowarzyszone z beneficjentem koordynującym zgodnie z Art. 187 Rozporządzenia finansowego UE 2018/10469, które uczestniczą w działaniu, mając prawa i obowiązki zbliżone do beneficjentów (obowiązek realizacji zadań w ramach działania i prawo do naliczania kosztów i zgłaszania wkładów).

Partnerzy stowarzyszeni (AP) - Podmioty uczestniczące w Przedsięwzięciu bez prawa do naliczania kosztów lub zgłaszania wkładów.

⁹ Aby zapoznać się z definicją, patrz Art. 187 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dziennik Urzędowy L 193, 30.7.2018, str. 1): „**podmioty stowarzyszone** [to]:

- (a) podmioty tworzące razem pojedynczego beneficjenta [(np. gdy podmiot składa się z szeregu podmiotów, które spełniają kryteria uzyskania dotacji, również, gdy podmiot został utworzony specjalnie w celu wdrożenia działania finansowanego za pomocą dotacji)];
- (b) podmioty, które spełniają kryteria kwalifikowalności i nie znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 136 ust. 1 i art. 141 ust. 1, oraz które mają związki z beneficjentem, w szczególności związki prawne lub kapitałowe, które nie są ograniczone do danego przedsięwzięcia ani nie zostały ustanowione wyłącznie w celu jego realizacji.”

Zakupy - Umowy na towary, roboty lub usługi niezbędne w celu zrealizowania Przedsięwzięcia (np. wyposażenia, materiałów konsumpcyjnych, zaopatrzenia), które nie należą do zakresu zadań w ramach działania (patrz Załącznik nr 1).

Podwykonawstwo - Umowy na towary, roboty lub usługi należące do zakresu zadań w ramach Przedsięwzięcia (patrz Załącznik nr 1).

Wkłady rzeczowe - Wkłady rzeczowe w znaczeniu podanym w Art. 2(36) Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046, tzn. zasoby niefinansowe udostępnione bezpłatnie przez strony trzecie.

Nadużycie - Nadużycie w znaczeniu wskazanym w Art. 3 Dyrektywy (UE) 2017/1371 i Art. 1 Konwencji ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, wprowadzonej przez Akt Rady z dnia 26 lipca 1995 r.¹¹, jak również każde inne bezprawne lub stanowiące przestępstwo wprowadzenie w błąd w celu uzyskania korzyści finansowych lub osobistych.

Nieprawidłowości - wszelkie naruszenia (regulacyjne lub umowne), które mogą wpłynąć na interesy finansowe UE, włącznie z nieprawidłowościami w znaczeniu podanym w Art. 1(2) Rozporządzenia UE 2988/95¹².

Poważne uchybienie zawodowe - wszelkie zachowania niedopuszczalne lub niewłaściwe w ramach wykonywania zawodu, w szczególności dotyczące pracowników, włącznie z poważnymi uchybieniami zawodowymi w znaczeniu podanym w Art. 136(1)(c) Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Obowiązujące prawo unijne, międzynarodowe i krajowe - Wszelkie akty prawne oraz inne (wiążące lub nie) zasady i wytyczne dotyczące danego obszaru.

Portal - Portal finansowania i przetargów UE; elektroniczny portal i system wymiany danych, zarządzany przez Komisję Europejską i wykorzystywany przez nią oraz inne instytucje, organy, biura lub agencje UE w celu zarządzania ich programami finansowania (dotacjami, zamówieniami, nagrodami itd.).

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dziennik Urzędowy L 198, 28.07.2017, str. 29).

¹¹ Dziennik Urzędowy C 316, 27.11.1995, str. 48.

¹² Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dziennik Urzędowy L 312, 23.12.1995, str. 1).

ROZDZIAŁ 2 Przedsięwzięcie

ARTYKUŁ 3 –

PRZEDSIĘWZIĘCIE

Dotacja została przyznana na przedsięwzięcie [numer projektu] — [akronim] („przedsięwzięcie e”), opisane w Załączniku nr 1.

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji (dla działań powiązanych)]¹³: Przedsięwzięcie to jest powiązane z przedsięwzięciem (przedsięwzięciami) określonym(i) w Arkuszu Danych (patrz Punkt 1) („przedsięwzięcia powiązane”).]

ARTYKUŁ 4 - CZAS TRWANIA I DATA ROZPOCZĘCIA

Czas trwania i data rozpoczęcia Przedsięwzięcia zostały określone w Arkuszu Danych (patrz Punkt 1).

ROZDZIAŁ 3 DOTACJA

ARTYKUŁ 5 - DOTACJA

5.1 Forma dotacji

Dotacja jest dotacją na działanie¹⁴, która przyjmuje formę mieszaną zwrotu kosztów w oparciu o budżet (tzn. dotacja bazująca na faktycznie poniesionych kosztach, która może jednak obejmować także inne formy finansowania, w tym kosztów lub wkładów jednostkowych, kosztów lub wkładów ryczałtowych, kosztów lub wkładów poniesionych jednorazowo lub finansowanie niepowiązane z kosztami).

5.2 Maksymalna kwota dotacji

Maksymalną kwotę dotacji określa Arkusz Danych (patrz Punkt 3) oraz szacunkowy budżet (Załącznik nr 2).

5.3 Poziom dofinansowania

Poziom dofinansowania kosztów wynosi[...] % kosztów kwalifikowalnych działania. Wkłady nie są objęte żadnym poziomem finansowania.

5.4 Szacowany budżet, kategorie budżetowe i formy dofinansowania

Szacowany budżet Przedsięwzięcia określa Załącznik nr 2.

Obejmuje on szacowane koszty kwalifikowalne i wkłady na rzecz Przedsięwzięcia, w rozbiciu na uczestnika i kategorię budżetową.

¹³ Przedsięwzięcia powiązane obejmują wszelkiego rodzaju przedsięwzięcia wspólne/łączone/koordynowane, w których realizacja przedsięwzięcia powinna być powiązana z innym przedsięwzięciem (np. dotacje uzupełniające Horyzont, działania wspólne Horyzont; dotacje Horyzont MSCA SNLS, EDIDP COFUND, dotacje wdrażające JU itd.).

¹⁴ Definicja: zob. art. 180(2)(a) Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: „dotacja na działanie” oznacza dotację unijną na finansowanie „działania, którego celem jest pomoc w osiągnięciu celu polityki unijnej”.

Załącznik nr 2 przedstawia także rodzaje kosztów i wkładów (form finansowania)¹⁵, które należy stosować w każdej kategorii budżetowej.

W przypadku zastosowania kosztów lub wkładów jednostkowych, informacje szczegółowe na temat sposobów ich obliczania zawiera Załącznik 2a.

5.5 Elastyczność budżetu

Struktura budżetu może zostać skorygowana - bez zmiany Umowy (patrz Art. 39) - poprzez przeniesienia (pomiędzy uczestnikami i kategoriami budżetowymi), o ile nie oznacza to znaczącej lub istotnej zmiany opisu Przedsięwzięcia w Załączniku nr 1.

Jednakże:

- zmiany kategorii budżetowej dla wolontariuszy (jeśli mają zastosowanie) zawsze wymagają zmiany Umowy
- zmiany kategorii budżetowej zawierającej koszty lub wkłady jednorazowe (jeśli mają zastosowanie; w tym finansowanie nie powiązane z kosztami) zawsze wymagają zmiany Umowy
- zmiany kategorii budżetowych o wyższym poziomie dofinansowania lub pułapie budżetu (jeśli mają zastosowanie) zawsze wymagają zmiany Umowy
- dodanie kwoty na podwykonawstwo nie przewidziane w Załączniku nr 1 wymagają zmiany umowy lub uproszczonej zgody wg Art. 6.2
- inne zmiany wymagają zmiany umowy lub uproszczonej zgody, jeśli wskazuje to konkretnie Art. 6.2
- pułapy elastyczności: nie dotyczy.

ARTYKUŁ 6 - KWALIFIKOWALNE I NIEKWALIFIKOWALNE KOSZTY ORAZ WKŁADY

Aby mogły być kwalifikowalne, koszty i wkłady muszą spełniać kryteria **kwalifikowalności**, określone w treści niniejszego Artykułu.

6.1 Warunki ogólne kwalifikowalności

Stosuje się następujące **warunki ogólne kwalifikowalności**:

- (a) dla kosztów faktycznie poniesionych:
 - (i) muszą one być faktycznie poniesione przez beneficjenta

¹⁵ Patrz Art. 125 Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

- (ii) muszą być poniesione w okresie wskazanym w Art. 4 (z wyłączeniem kosztów związanych ze złożeniem końcowego raportu okresowego, które mogą zostać poniesione później; patrz Art. 21)
 - (iii) muszą zostać zadeklarowane w jednej z kategorii budżetowych, wskazanych w Art. 6.2 i Załączniku nr 2
 - (iv) muszą zostać poniesione w związku z Przedsięwzięciem opisanym w Załączniku nr 1 i niezbędne dla jego wdrożenia
 - (v) muszą być możliwe do zidentyfikowania i weryfikacji, w szczególności, wpisane w księgach beneficjenta zgodnie ze standardami rachunkowości stosowanymi w kraju, w którym beneficjent prowadzi działalność, oraz ze zwykłą praktyką rachunkowości kosztów stosowaną przez beneficjenta
 - (vi) muszą być zgodne z obowiązującym krajowym prawem podatkowym, prawem pracy i ubezpieczeń społecznych, oraz
 - (vii) muszą być uzasadnione, właściwe i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności w zakresie oszczędności i wydajności
- (b) w przypadku jednostkowych kosztów lub wkładów:
- (i) muszą zostać zadeklarowane w jednej z kategorii budżetowych, wskazanych w Art. 6.2 i Załączniku nr 2
 - (ii) jednostki muszą:
 - być faktycznie stosowane lub wytworzone przez beneficjenta w okresie wskazanym w Art. 4 (z wyłączeniem jednostek związanych ze złożeniem końcowego raportu okresowego, które mogą zostać poniesione później; patrz Art. 21)
 - być niezbędne dla wdrożenia Przedsięwzięcia oraz
 - (iii) liczba jednostek musi być możliwa do zidentyfikowania i weryfikacji, a w szczególności poparta rejestrami i dokumentacją (patrz Art. 20)
- (c) w przypadku kosztów lub wkładów ryczałtowych (o ile mają zastosowanie):
- (i) muszą zostać zadeklarowane w jednej z kategorii budżetowych, wskazanych w Art. 6.2 i Załączniku nr 2
 - (ii) koszty lub wkłady, do których zastosowano ryczałt, muszą:
 - być kwalifikowalne
 - odnosić się do okresu wskazanym w Art. 4 (z wyłączeniem kosztów lub wkładów związanych ze złożeniem końcowego raportu okresowego, które mogą zostać poniesione później; patrz Art. 21)
- (d) w przypadku kosztów lub wkładów jednorazowych (o ile mają zastosowanie);

- (i) muszą zostać zadeklarowane w jednej z kategorii budżetowych, wskazanych w Art. 6.2 i Załączniku nr 2
 - (ii) prace muszą być prawidłowo przeprowadzone przez beneficjenta zgodnie z Załącznikiem nr 1
 - (iii) wyniki/rezultaty muszą zostać osiągnięte w okresie wskazanym w Art. 4 (z wyłączeniem wyników/ rezultatów związanych ze złożeniem końcowego raportu okresowego, które mogą zostać poniesione później; patrz Art. 21)
- (e) w przypadku kosztów lub wkładów jednostkowych, ryczałtowych lub jednorazowych poniesionych zgodnie ze zwykłą praktyką rachunkowości kosztów (jeśli mają zastosowanie);
- (i) muszą one spełniać warunki ogólne kwalifikowalności dla danego rodzaju kosztów
 - (ii) praktyki rachunkowości kosztów muszą być stosowane w sposób konsekwentny, na podstawie obiektywnych kryteriów, bez względu na źródło finansowania
- (f) w przypadku finansowania nie powiązanego z kosztami (o ile ma zastosowanie): wyniki muszą zostać osiągnięte/ warunki muszą zostać spełnione zgodnie z Załącznikiem nr 1.

Dodatkowo, w przypadku kategorii kosztów bezpośrednich (tzn. kosztów osobowych, podróży i utrzymania, podwykonawstwa i innych kosztów bezpośrednich), wyłącznie koszty powiązane *bezpośrednio* z wdrażaniem Przedsięwzięcia, które mogą zostać do niego *bezpośrednio* przypisane, są kosztami kwalifikowalnymi. Kategoria ta nie obejmuje kosztów *pośrednich* (tzn. jedynie pośrednio związanych z Przedsięwzięciem, np. poprzez czynniki kosztotwórcze).

6.2 Szczególne warunki kwalifikowalności dla każdej kategorii budżetowej

Dla każdej kategorii budżetowej obowiązują następujące szczególne warunki kwalifikowalności:

Koszty bezpośrednie

A. Koszty osobowe

A.1 Koszty zatrudnienia pracowników (lub równoważne) kwalifikują się jako koszty osobowe, jeśli spełniają ogólne kryteria kwalifikowalności i są związane z personelem pracującym na rzecz beneficjenta na podstawie umów o pracę (lub równoważnych aktów powołania) i przypisanym do Przedsięwzięcia.

Podlegają one ograniczeniu do pensji, składek na ubezpieczenie społeczne, podatków i innych kosztów związanych z wynagrodzeniem, jeśli wynikają one z przepisów prawa krajowego lub postanowień umowy o pracę (lub równoważonego aktu powołania) i są naliczane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów wg następującej metody:

{stawka dzienna za osobę

pomnożona przez

liczbę ekwiwalentów dni przepracowanych przy działaniu (zaokrągloną w górę lub w dół do najbliższej połowy dnia)}.

Stawkę dzienną należy obliczyć jako:

{roczne koszty osobowe za osobę

podzielone przez

215}

Liczba ekwiwalentów dni zadeklarowanych na osobę musi być możliwa do zidentyfikowania i weryfikacji (patrz Art. 20).

Łączna liczba ekwiwalentów dni zadeklarowanych w dotacjach UE, za osobę za rok, nie może przekroczyć 215.

Koszty osobowe mogą również obejmować płatności dodatkowe dla personelu przypisanego do Przedsięwzięcia (włącznie z płatnościami wynikającymi z umów dodatkowych, bez względu na ich charakter), jeśli:

- jest to element zwykłych praktyk beneficjenta w zakresie wynagrodzeń i wynagrodzenie podlega uiszczeniu w sposób jednolity zawsze, gdy wymagany jest ten sam rodzaj pracy lub kwalifikacji
- kryteria zastosowane do obliczenia płatności dodatkowych są obiektywne i stosowane przez beneficjenta w sposób ogólny, bez względu na źródło finansowania.

A.2 oraz **A.3 Koszt zatrudnienia osób fizycznych na podstawie umów bezpośrednich** innych niż umowy o pracę oraz koszt zatrudnienia **osób oddelegowanych odpłatnie przez stronę trzecią** także kwalifikują się jako koszty osobowe, jeśli są przypisane do Przedsięwzięcia, spełniają warunki ogólne kwalifikowalności oraz:

- (a) osoby te pracują na warunkach zbliżonych do warunków zatrudnienia pracowników (w szczególności pod względem sposobu organizacji pracy, wykonywanych zadań i miejsca ich wykonania) oraz
- (b) wyniki pracy należą do beneficjenta (o ile nie uzgodniono inaczej).

Podlegają one obliczeniu wg stawki odpowiadającej faktycznie poniesionym kosztom w związku z umową bezpośrednią lub delegacją i nie mogą znacząco różnić się od stosowanych do personelu wykonującego podobne zadania na podstawie umowy o pracę z beneficjentem.

A4 Praca właścicieli MŚP na rzecz Przedsięwzięcia (tzn. właścicieli beneficjentów stanowiących małe i średnie przedsiębiorstwa¹⁶ nie otrzymujących wynagrodzenia) lub **beneficjentów będących osobami fizycznymi** (tzn. beneficjentów, którzy są osobami fizycznymi, nie otrzymujących wynagrodzenia) podlegają zadeklarowaniu jako koszty osobowe,

16 Definicja - zob. Zalecenie Komisji 2003/361/WE: mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) to przedsiębiorstwa

- prowadzące działalność gospodarczą, bez względu na ich formę prawną (w tym, w szczególności, osoby samozatrudnione i firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, oraz partnerstwa i stowarzyszenia prowadzące regularnie działalność gospodarczą) oraz
- zatrudniające mniej niż 250 osób (wyrażonych w „rocznych jednostkach roboczych” wg definicji zawartej w Art. 5 Zalecenia) o obrotach rocznych nieprzekraczających 50 mln EUR, i/lub o saldzie bilansowym nieprzekraczającym 43 mln EUR.

jeśli spełniają ogólne kryteria kwalifikowalności i są obliczone jako koszty jednostkowe wg metody wskazanej w Załączniku 2a.

A5 Praca **wolontariuszy** w związku z Przedsięwzięciem (tzn. osób, które pracują bezpłatnie na rzecz organizacji, na zasadzie dobrowolności, bez otrzymywania wynagrodzenia) podlega zadeklarowaniu jako koszty osobowe, jeśli została uznana za kwalifikowalną w warunkach zaproszenia, jeśli spełnia ogólne kryteria kwalifikowalności i została naliczona w kosztach jednostkowych wg metody wskazanej w Załączniku 2a.

Koszty te:

- nie mogą przekroczyć maksymalnej kwoty przewidzianej dla wolontariuszy w ramach Przedsięwzięcia (tzn. 50% łącznych kosztów i wkładów projektu (kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych) oszacowanych we wniosku)
- nie mogą przekroczyć maksymalnej kwoty przewidzianej dla wolontariuszy na beneficjenta, wskazanej w Załączniku nr 2
- nie mogą zwiększyć maksymalnej kwoty wkładu UE w koszty powyżej kwoty kosztów kwalifikowalnych bez udziału wolontariuszy.

Jeśli również koszty pośrednie pracy wolontariuszy zostaną zadeklarowane jako kwalifikowalne w warunkach naboru, kwotę kosztów bezpośrednich można dodać do kategorii kosztów wolontariuszy w Załączniku nr 2 wg stawki ryczałtowej wskazanej w Punkcie E.

B. Koszty podwykonawstwa

Koszty podwykonawstwa w ramach Przedsięwzięcia (włącznie z odpowiednimi opłatami celnymi, podatkami i opłatami w rodzaju niepodlegającego odliczeniu lub zwrotowi podatku od wartości dodanej (VAT) są kwalifikowalne, jeśli obliczono je na bazie faktycznie poniesionych kosztów, jeśli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności i zostały naliczone zgodnie ze zwykłą praktyką beneficjenta w zakresie zakupów - pod warunkiem, że zatrudniono podwykonawców oferujących najlepszy stosunek jakości do kosztów (lub, w stosownych przypadkach, najniższą cenę) oraz nie występuje konflikt interesów (patrz Art. 12).

Beneficjenci będący „jednostkami/ podmiotami zamawiającymi” wg definicji dyrektyw UE dotyczących zamówień publicznych muszą także spełniać obowiązujące przepisy krajowego prawa zamówień publicznych.

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji17: Podwykonawstwo może obejmować jedynie ograniczoną część Przedsięwzięcia.]

Zadania podzlecane i szacunkowy koszt każdej umowy podwykonawstwa należy określić w Załączniku nr 1, a łączny szacowany koszt podwykonawca na beneficjenta podlega wskazaniu w

17 Jest to standardowy obowiązek dotyczący wszystkich dotacji UE. Można odznaczyć tę opcję wyłącznie w przypadku działań, w których podwykonawstwo stanowi kluczową/ istotną część działania (np. projekty infrastrukturalne; PCP/PPI; pomoc techniczna, programy statystyczne itd.)

Załączniku nr 2 (lub zatwierdzeniu ex post w raporcie okresowym, jeśli skorzystanie z podwykonawstwa nie powoduje zmian w Umowie, które skutkowałyby zakwestionowaniem decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszeniem zasady równego traktowania wnioskodawców; "uproszczona procedura zgody").

C. Koszty zakupów

Koszty zakupów w ramach Przedsięwzięcia (włącznie z odpowiednimi opłatami celnymi, podatkami i opłatami w rodzaju niepodlegającego odliczeniu lub zwrotowi podatku od wartości dodanej (VAT) są kwalifikowalne, jeśli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności i zostały naliczone zgodnie ze zwykłą praktyką beneficjenta w zakresie zakupów - pod warunkiem, że dokonano zakupów, wybierając najlepszy stosunek jakości do kosztów (lub, w stosownych przypadkach, najniższą cenę) oraz nie występuje konflikt interesów (patrz Art. 12).

Beneficjenci będący „jednostkami/ podmiotami zamawiającymi” wg definicji dyrektyw UE dotyczących zamówień publicznych muszą także spełniać obowiązujące przepisy krajowego prawa zamówień publicznych.

C .1 Koszty podróży i utrzymania

Zakupy na poczet **podróży, zakwaterowania i utrzymania** należy obliczać następująco:

- podróże: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze stosowanymi przez beneficjenta zwyczajowo praktykami w zakresie podróży
- zakwaterowanie: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze stosowanymi przez beneficjenta zwyczajowo praktykami w zakresie podróży
- Utrzymanie: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze stosowanymi przez beneficjenta zwyczajowo praktykami w zakresie podróży

C .2 Wyposażenie

[OPCJA 1 domyślnie (wyłącznie amortyzacja):

Zakup **elementów wyposażenia, infrastruktury lub innych aktywów** wykorzystywanych w Przedsięwzięciu należy zadeklarować jako koszty amortyzacji, obliczone na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i odpisane zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości i zwyczajowymi praktykami rachunkowości beneficjenta.

Wyłącznie część kosztów odpowiadającą stawce faktycznego wykorzystania dla potrzeb Przedsięwzięcia w trakcie jego trwania należy brać pod uwagę.

Koszty **wynajmu lub dzierżawy** sprzętu, infrastruktury lub innych aktywów także są kwalifikowalne, jeśli nie przekraczają kosztów amortyzacji podobnych elementów wyposażenia, infrastruktury lub aktywów i nie obejmują opłat za finansowanie.]

[OPCJA 4 pełny koszt + amortyzacja elementów wyposażenia zadeklarowanych na poziomie dotacji (jeśli została wybrana dla dotacji)18]:

Zakup **elementów wyposażenia, infrastruktury lub innych aktywów** specjalnie dla potrzeb Przedsięwzięcia (lub ich wytworzenie w ramach działań w toku realizacji Przedsięwzięcia) podlega zadeklarowaniu w formie kosztów pełni skapitalizowanych, jeśli spełniają one warunki kwalifikowalności mające zastosowanie do ich odpowiednich kategorii kosztowych.

„Koszty skapitalizowane” oznaczają:

- koszty poniesione w ramach zakupu lub wytworzenia elementów wyposażenia, infrastruktury lub innych aktywów, oraz
- zarejestrowane na koncie środków trwałych beneficjenta zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości i zwyczajowymi praktykami beneficjenta w zakresie rachunkowości kosztów.

W przypadku, gdy takie wyposażenie, infrastruktura lub inne aktywa są wynajmowane lub dzierżawione, kwalifikowalne są pełne koszty **wynajmu lub dzierżawy**, jeśli nie przekraczają kwoty kosztów amortyzacji lub podobnych kosztów elementów wyposażenia, infrastruktury lub aktywów i nie obejmują kosztów finansowania.

[dodatkowa OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji]19: Jednakże, dla następujących elementów wyposażenia, infrastruktury lub innych aktywów wykorzystywanych dla potrzeb Przedsięwzięcia:

- [nazwa/ typ wyposażenia]
- [nazwa/typ wyposażenia] [te same dane dla pozostałych elementów wyposażenia]

koszty należy zadeklarować jako koszty amortyzacji, na bazie kosztów faktycznie poniesionych i odpisanych zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości i zwyczajowymi praktykami beneficjenta w zakresie rachunkowości.

Należy brać pod uwagę wyłącznie część kosztów odpowiadającą stawce faktycznego wykorzystania dla potrzeb Przedsięwzięcia w trakcie jego trwania..

Koszty **wynajmu lub dzierżawy** sprzętu, infrastruktury lub innych aktywów także są kwalifikowalne, jeśli nie przekraczają kosztów amortyzacji podobnych elementów wyposażenia, infrastruktury lub aktywów i nie obejmują opłat za finansowanie. *]]*

C .3 Inne towary, roboty i usługi

20 Kwotę należy podać w warunkach naboru. Nie może ona przekroczyć 60 000 EUR, chyba, że realizacja celu Przedsięwzięcia stałaby się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona (Art. 204 Rozporządzenia finansowego UE).

20 Kwotę należy podać w warunkach naboru. Nie może ona przekroczyć 60 000 EUR, chyba, że realizacja celu Przedsięwzięcia stałaby się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona (Art. 204 Rozporządzenia finansowego UE).

Zakup **innych towarów, robót i usług** należy rejestrować na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

Tego rodzaju towary, roboty i usługi obejmują m.in. materiały konsumpcyjne i zaopatrzenie, promocję, upowszechnianie, ochronę wyników, tłumaczenia, publikacje, poświadczenia i gwarancje finansowe, jeśli są wymagane na podstawie Umowy.

D. Inne kategorie kosztów

D.1 Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich

Koszty zapewnienia wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (w formie dotacji, nagród lub podobnych form wsparcia; o ile występują) są kwalifikowalne, jeśli i na warunkach, na jakich zostały uznane za kwalifikowalne w warunkach naboru, jeśli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności, zostały obliczone na podstawie faktycznie poniesionych kosztów, a wsparcie zostało wdrożone zgodnie z warunkami przedstawionymi w Załączniku nr 1.

Warunki te muszą zapewniać obiektywne i przejrzyste procedury selekcji i obejmują co najmniej:

- (a) w przypadku dotacji (i podobnych):
 - (i) maksymalną kwotę wsparcia finansowego dla każdej strony trzeciej („odbiorcy”); kwota ta nie może przekroczyć kwoty wskazanej w Arkuszu Danych (patrz Punkt 3)²⁰ lub w inny sposób uzgodnionej z organem dotującym
 - (ii) kryteria obliczania dokładnej kwoty wsparcia finansowego
 - (iii) różne rodzaje działalności kwalifikujące się do wsparcia finansowego na podstawie zamkniętej listy
 - (iv) osoby lub kategorie osób objęte wsparciem oraz
 - (v) kryteria i procedury udzielania wsparcia finansowego
- (b) w przypadku nagród (i tym podobnych):
 - (i) kryteria kwalifikowalności i przyznawania
 - (ii) kwotę nagrody oraz
 - (iii) warunki płatności.

D.2 Wykupy gruntu

²⁰ Kwotę należy podać w warunkach zaproszenia. Nie może ona przekroczyć 60 000 EUR, chyba, że realizacja celu działania stałaby się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona (Art. 204 Rozporządzenia finansowego UE).

Koszty wykupu gruntu od prywatnych podmiotów (lub długoterminowej dzierżawy gruntu bądź jednorazowej rekompensaty za prawa użytkowania gruntu) są kwalifikowalne, i na warunkach, na jakich zostały uznane za kwalifikowalne w warunkach zaproszenia, jeśli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności, zostały obliczone na podstawie faktycznie poniesionych kosztów oraz:

- (a) wykup przyczyni się do poprawy, utrzymania i przywrócenia integralności sieci Natura 2000 utworzonej zgodnie z Art. 3 dyrektywy 92/43/EWG, w tym poprzez poprawę łączności w drodze tworzenia korytarzy, siedlisk pomostowych lub innych elementów zielonej infrastruktury
- (b) wykup gruntu jest jedyną lub najbardziej efektywną kosztowo metodą osiągnięcia pożądanego celu ochrony
- (c) wykupione grunty są długoterminowo zarezerwowane dla celów użytkowania zgodnych z określonymi celami Programu LIFE
- (d) zainteresowane państwo członkowskie zapewnia, w drodze przeniesienia lub w inny sposób, długoterminową cesję takich gruntów dla celów ochrony przyrody, a beneficjent udokumentował ten fakt, zapewniając, aby:
 - (i) wpis do rejestru gruntów zawierał warunek, że grunty będą definitywnie wykorzystywane do celów ochrony przyrody
 - (ii) lub, jeśli nie istnieje rejestr gruntów lub wprowadzenie takiego warunku nie jest możliwe zgodnie z prawem krajowym, taki warunek został zawarty w umowie sprzedaży gruntu lub zagwarantowany przy pomocy równorzędnych środków
- (e) w przypadku zakupu gruntu przez beneficjentów będących podmiotami prywatnymi: beneficjenci zapewniają długoterminową ochronę poprzez zagwarantowanie, aby:
 - (i) wpis do rejestru gruntów zawierał warunek, że w przypadku ich rozwiązania lub niezdolności do zarządzania gruntami w sposób zgodny z wymogami ochrony przyrody, nieruchomości została przeniesiona na podmiot, którego główna dziedzina działalności polega na ochronie przyrody
 - (ii) lub, jeśli nie istnieje rejestr gruntów lub wprowadzenie takiego warunku nie jest możliwe zgodnie z prawem krajowym, taki warunek został zawarty w umowie sprzedaży gruntu lub zagwarantowany przy pomocy równorzędnych środków
- (f) w przypadku zakupu uprawnień częściowych: wpis do rejestru gruntów ma należyście określać długoterminowe cele ochrony przyrody i wymagania wskazane w treści niniejszego Artykułu
- (g) w przypadku zakupu gruntu w celu jego wymiany w późniejszym terminie na inną działkę gruntu, na której podejmowane będzie działanie: do wymiany musi dojść przed końcem działania, a grunty objęte wymianą muszą spełniać wymagania określone w treści niniejszego Artykułu
- (h) w przypadku dzierżawy długoterminowej: czas trwania dzierżawy musi wynosić co najmniej 20 lat i obejmować warunki i zobowiązania zapewniające realizację jego celów w kontekście ochrony siedlisk i gatunków.

Koszt ten nie będzie brany pod uwagę w zakresie stawki ryczałtowej kosztów pośrednich.

Koszty pośrednie

E. Koszty pośrednie

Koszty pośrednie podlegają zwrotowi wg stawki ryczałtowej **[7%][0%]** kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (kategorie A-D, z wyjątkiem kosztów wolontariuszy i wyłączonych kategorii kosztów, o ile mają zastosowanie).

Wkłady

Nie dotyczy

6.3 Koszty i wkłady niekwalifikowalne

Następujące koszty i wkłady uznaje się za **niekwalifikowalne**:

- (a) koszty lub wkłady, które nie spełniają warunków określonych powyżej (Art. 6.1 i 6.2), w szczególności:
 - (i) koszty związane ze zwrotem z kapitału i dywidendami wypłacanymi przez beneficjenta
 - (ii) zadłużenie oraz opłaty za obsługę zadłużenia
 - (iii) rezerwy na przyszłe straty lub zadłużenie
 - (iv) należne odsetki
 - (v) straty z tytułu kursów wymiany walut
 - (vi) koszty bankowe naliczane przez bank beneficjenta za przelewy od organu dotującego
 - (vii) koszty nadmierne lub ponoszone w sposób nieodpowiedzialny
 - (viii) podatek VAT podlegający odliczeniu lub zwrotowi (w tym VAT uiszczony przez instytucje publiczne, działające w charakterze organów władz publicznych)
 - (ix) koszty poniesione lub wkłady na rzecz działań wdrażanych w okresie zawieszenia umowy o udzielenie dotacji (patrz Art. 32)
 - (x) wkłady rzeczowe stron trzecich
- (b) koszty lub wkłady zadeklarowane w ramach innych dotacji UE (lub dotacji przyznanych przez państwo członkowskie UE, państwo spoza UE lub inny organ realizujący budżet UE) z wyjątkiem następujących przypadków:
 - (i) *[OPCJA 1 domyślnie: Synergia działań: nie dotyczy] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji:]:* jeśli dotacje są częścią wspólnie koordynowanej Synergii

działań, a finansowanie w ramach dotacji nie przekracza 100% kosztów i wkładów dla nich zadeklarowanych/

- (ii) jeśli dotacja na działanie została połączona z dotacją operacyjną²¹ w trakcie tego samego okresu, a beneficjent jest w stanie wykazać, że dotacja operacyjna nie pokrywa żadnych (bezpośrednich ani pośrednich) kosztów dotacji na działanie
- (c) koszty lub wkłady na personel krajowego (lub regionalnego/lokalnego) systemu administracji, w przypadku działań należących do zakresu zwykłej działalności administracji (tzn. nie podejmowanych wyłącznie z powodu dotacji)
- (d) koszty lub wkłady (w szczególności podróże i utrzymanie) personelu lub przedstawicieli instytucji, organów lub agencji UE
- (e) inne²²:
 - (i) ograniczenia krajowe w zakresie kosztów kwalifikowalnych: nie dotyczy
 - (ii) koszty lub wkłady uznane jednoznacznie za niekwalifikowalne w warunkach zaproszenia.

6.4 Konsekwencje niezgodności

Jeśli beneficjent zadeklaruje koszty lub wkłady, które są niekwalifikowalne, zostaną one odrzucone (patrz Art. 27).

Może to prowadzić także do wdrożenia innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 4 UDZIELENIE DOTACJI

PUNKT 1 KONSORCJUM: BENEFICJENCI, PODMIOTY STOWARZYSZONE I INNI UCZESTNICY

ARTYKUŁ 7 - BENEFICJENCI

Beneficjenci, jako sygnatariusze Umowy, ponoszą pełną odpowiedzialność wobec organu dotującego za jej wdrożenie i przestrzeganie wszystkich jej postanowień.

Spoczywa na nich obowiązek realizowania Umowy na miarę ich możliwości, w dobrej wierze i zgodnie ze wszystkimi nałożonymi na nich obowiązkami, warunkami i postanowieniami zawartymi w Umowie.

Muszą dysponować odpowiednimi zasobami na wdrażanie działań oraz wdrażać je na własną odpowiedzialność, zgodnie z Art. 11. Jeśli polegają na podmiotach stowarzyszonych

²¹ Definicja: zob. Art. 180(2)(b) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: 'dotacja operacyjna' oznacza dotację UE na finansowanie „funkcjonowania organu, którego celu tworzy element polityki UE i ją wspiera”.

²² Warunki muszą zostać określone w naborze.

lub innych uczestnikach (patrz Art. 8 i 9), ponoszą wyłączną odpowiedzialność w stosunku do organu dotującego i innych beneficjentów.

Ponoszą łącznie odpowiedzialność za *techniczne* wdrożenie Przedsięwzięcia. Jeśli jeden z beneficjentów nie wdroży swojej części Przedsięwzięcia, pozostali beneficjenci muszą zapewnić, aby część ta została wdrożona przez kogoś innego (nie otrzymując prawa do zwiększenia maksymalnej kwoty dotacji i z zastrzeżeniem zmiany Umowy; patrz art. 39). Odpowiedzialność *finansową* poszczególnych beneficjentów w przypadku zwrotów określa Art. 22.

Beneficjenci (i ich działania) muszą pozostać kwalifikowalni wg schematu finansowania dotacji UE przez cały czas trwania Przedsięwzięcia. Koszty i wkłady są kwalifikowalne wyłącznie dopóki kwalifikowalni są beneficjenci i ich działania.

Podział wewnętrzny **ról i obowiązków** beneficjentów kształtuje się następująco:

(a) Każdy beneficjent musi:

- (i) przechowywać aktualne dane w Rejestrze Uczestników Portalu (patrz Art. 19)
- (ii) informować organ dotujący (i innych beneficjentów) bezzwłocznie o wszelkich zdarzeniach lub okolicznościach, które mogą znacząco wpłynąć na wdrożenie działania lub je opóźnić (patrz Art. 19)
- (iii) złożyć koordynatorowi we właściwym terminie:
 - gwarancje na kwotę zaliczki (jeśli są wymagane; patrz Art. 23)
 - sprawozdania finansowe i poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS) (jeśli są wymagane: patrz Art. 21 i 24.2 oraz Arkusz Danych, Punkt 4.3)
 - wkład w rezultaty i raporty techniczne (patrz Art. 21)
 - wszelkie inne dokumenty lub informacje wymagane przez organ dotujący na podstawie Umowy
- (iv) złożyć za pośrednictwem Portalu dane i informacje związane z uczestnictwem swoich podmiotów stowarzyszonych.

(b) Koordynator musi:

- (i) monitorować prawidłowe wdrożenie działania (patrz Art. 11)
- (ii) pełnić rolę pośrednika w związku z wszelką komunikacją pomiędzy konsorcjum i organem dotującym, o ile Umowa lub organ dotujący nie wskaże inaczej, a w szczególności:
 - składać gwarancje na kwotę zaliczki do organu dotującego (o ile mają zastosowanie)
 - wnioskować oraz weryfikować wszelkie wymagane dokumenty lub informacje oraz sprawdzać ich jakość i dokładność przed przekazaniem ich do organu dotującego

- przekazywać rezultaty i raporty do organu dotującego
 - informować organ dotujący o płatnościach realizowanych na rzecz innych beneficjentów (raport o dystrybucji płatności; jeśli to konieczne, patrz Art. 22 i 32)
 - (iii) dzielić płatności otrzymane od organu dotującego pomiędzy innych beneficjentów bez zbędnych opóźnień (patrz Art. 22).

Koordinator nie ma prawa delegować ani podzlecić w/w zadań innym beneficjentom lub stronom trzecim (włącznie z podmiotami stowarzyszonymi).

Jednakże, koordynatorzy będący organami publicznymi mogą delegować zadania wymienione w Punkcie (b)(ii) ostatnie tiret i (iii) powyżej na podmioty z „uprawnieniami do administrowania”, które utworzyli lub które są przez nich kontrolowane bądź z nimi stowarzyszone. W takim przypadku, koordynator zachowuje pełną odpowiedzialność za płatności oraz za wypełnianie zobowiązań w ramach Umowy.

Ponadto, koordynatorzy będący „wyłącznymi beneficjentami”²³ (lub podobnymi, np. europejskimi konsorcjami infrastruktury badawczej (ERIC)) mogą delegować zadania określone w Punkcie (b) (i) do (iii) powyżej na swoich członków. Koordynator zachowuje pełną odpowiedzialność za płatności oraz za wypełnianie zobowiązań w ramach Umowy.

Beneficjanci muszą sporządzić **wewnętrzne ustalenia** dotyczące ich działalności i koordynacji, aby zapewnić prawidłowe wdrożenie Przedsięwzięcia.

Jeśli wymaga tego organ dotujący (patrz Arkusz Danych, Punkt 1), ustalenia te muszą zostać ujęte w pisemnej **umowie konsorcjum** pomiędzy beneficjentami, obejmującej m.in.

- zasady organizacji wewnętrznej konsorcjum
- zarządzanie dostępem do Portalu
- różne klucze dystrybucji płatności i odpowiedzialność finansową w przypadku odzyskiwania środków (o ile występuje)
- dodatkowe zasady dotyczące praw i obowiązków związanych z istniejącą wiedzą i wynikami (patrz Art. 1t)
- rozstrzyganie sporów wewnętrznych

²³ Definicja - zob. Art. 187(2) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: „W przypadku gdy wiele podmiotów spełnia kryteria udzielenia dotacji, a razem tworzą one jeden podmiot, podmiot ten można traktować jak pojedynczego beneficjenta, w tym również w przypadku gdy podmiot ten został utworzony specjalnie w celu realizacji działania finansowanego w drodze dotacji.”

- ustalenia pomiędzy beneficjentami w zakresie odpowiedzialności, odszkodowań i poufności.

Ustalenia wewnętrzne nie mogą zawierać postanowień sprzecznych z treścią niniejszej umowy.

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji: W przypadku **przedsięwzięć powiązanych**, beneficjenci muszą podjąć **ustalenia** z uczestnikami innego Przedsięwzięcia, aby zapewnić prawidłowe wdrażanie i koordynację obu przedsięwzięć.

Jeśli wymaga tego organ dotujący (patrz Arkusz Danych, Punkt 1), ustalenia te muszą być spisane w formie **umowy o współpracy** z uczestnikami drugiego przedsięwzięcia, lub, jeśli jest to jedno konsorcjum, włączone do umowy konsorcjum, obejmując m. in. takie kwestie, jak:

- organizacja wewnętrzna i procesy podejmowania decyzji
- obszary wymagające ścisłej współpracy/ synchronizacji (np. zarządzania wynikami, wspólnego podejścia do standaryzacji, powiązań z działaniami regulacyjnymi i kształtowaniem polityki, wzajemnej komunikacji i upowszechniania informacji, wymiany informacji, dostępu do istniejącej wiedzy i wyników itd.)
- rozstrzyganie sporów
- ustalenia pomiędzy beneficjentami realizującymi oba działania w zakresie odpowiedzialności, odszkodowań i poufności.

Ustalenia z uczestnikami drugiego działania nie mogą zawierać postanowień sprzecznych z treścią niniejszej Umowy.]

ARTYKUŁ 8 - PODMIOTY STOWARZYSZONE

[OPCJA I jeśli została wybrana dla dotacji: Następujące podmioty powiązane z beneficjentem będą uczestniczyć w działaniu jako „podmioty stowarzyszone”:

- [AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], PIC [numer], powiązany z [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]
- [AE nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], PIC [numer], powiązany z [BEN nazwa oficjalna (nazwa skrócona)]

[powtórzyć dla kolejnych AE]

Podmioty stowarzyszone mogą rozliczać koszty i wkłady na rzecz Przedsięwzięcia na takich samych warunkach, jak beneficjenci, i muszą wdrażać działania w ramach Przedsięwzięcia przydzielone im w Załączniku nr 1 zgodnie z Art. 11.

Ich koszty i wkłady podlegają ujęciu w Załączniku nr 2 i zostaną uwzględnione przy obliczaniu kwoty dotacji.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby wszystkie ich obowiązki wynikające z Umowy miały także zastosowanie do podmiotów stowarzyszonych.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby organy wymienione w Art. 25 (tj. organ dotujący, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ECA), itd.) mogły wykonywać przysługujące im prawa w stosunku do podmiotów stowarzyszonych.

Naruszenia ze strony podmiotów stowarzyszonych będą traktowane tak samo, jak naruszenia beneficjentów. Odzyskiwanie nienależnych kwot będzie realizowane za pośrednictwem beneficjentów.

Jeśli organ dotujący wymaga solidarnej odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.4), muszą one podpisać deklarację podaną w Załączniku 3a i mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności w przypadku przymusowej windykacji w stosunku do ich beneficjentów (patrz Art. 22.2 i 22.4).
]

[OPCJA 2: Nie dotyczy]

ARTYKUŁ 9 - INNI UCZESTNICZY ZAANGAŻOWANI W PRZEDSIĘWZIĘCIE

9.1 Partnerzy stowarzyszeni

[OPCJA 1 jeśli została wybrana dla dotacji: Następujące podmioty powiązane z beneficjentem będą uczestniczyć w Przedsięwzięciu jako „partnerzy stowarzyszeni”:

- [AP nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], kod identyfikacyjny uczestnika [numer]
- [AP nazwa oficjalna (nazwa skrócona)], kod identyfikacyjny uczestnika [numer] [powtórzyć dla kolejnych AP]

Partnerzy stowarzyszeni mają obowiązek realizowania działań w ramach Przedsięwzięcia, przypisanych im w treści Załącznika nr 1, zgodnie z Art. 11. Nie mogą rozliczać kosztów ani wkładów na rzecz Przedsięwzięcia, a koszty ich działań są niekwalifikowalne.

Działania muszą być określone w Załączniku nr 1.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby ich obowiązki umowne wynikające z Art. 11 (prawidłowe wdrożenie), 12 (konflikty interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (szczegółowe zasady realizacji działania), 19 (informacja) i 20 (prowadzenie dokumentacji) miały zastosowanie również do partnerów stowarzyszonych.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby organy wymienione w Art. 25 (tj. organ dotujący, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ECA), itd.) mogły wykonywać przysługujące im prawa w stosunku do partnerów stowarzyszonych.]

[OPCJA 2: Nie dotyczy]

9.2 Strony trzecie udzielające wkładu rzeczowego na rzecz Przedsięwzięcia

Inne strony trzecie mogą udzielać wkładu rzeczowego na rzecz Przedsięwzięcia (tzn. personelu, elementów wyposażenia, innych towarów, robót i usług itd., które są bezpłatne), jeśli jest to konieczne w kontekście jego realizacji.

Strony trzecie udzielające wkładu rzeczowego na rzecz działania nie realizują zadań w ramach działania. Nie są uprawnione do naliczania kosztów lub wkładów w działanie, a koszty wkładów rzeczowych nie są kwalifikowalne.

Strony trzecie i ich wkłady rzeczowe należy wymienić w Załączniku nr 1.

9.3 Podwykonawcy

Podwykonawcy mogą uczestniczyć w Przedsięwzięciu, jeśli jest to konieczne dla jego realizacji.

Podwykonawcy muszą wdrażać swoje działania w ramach Przedsięwzięcia zgodnie z Art. 11. Koszty zadań podzleconych (zafakturowana cena od podwykonawcy) są kwalifikowalne i mogą być rozliczane przez beneficjentów na warunkach określonych w Art. 6. Koszty podlegają ujęciu w Załączniku nr 2 jako element kosztów beneficjentów.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby ich obowiązki umowne wynikające z Art. 11 (prawidłowe wdrożenie), 12 (konflikty interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (szczegółowe zasady realizacji działania), 19 (informacja) i 20 (prowadzenie dokumentacji) miały zastosowanie również do podwykonawców.

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby organy wymienione w Art. 25 (tj. organ dotujący, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ECA), itd.) mogły wykonywać przysługujące im prawa w stosunku do podwykonawców.

9.4 Odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich

Jeśli Przedsięwzięcie obejmuje udzielenie wsparcia finansowego osobom trzecim (tj. dotacje, nagrody lub podobne formy wsparcia), beneficjenci mają obowiązek zapewnić, aby ich obowiązki umowne wynikające z Art. 11 12 (konflikty interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (szczegółowe zasady realizacji działania), 19 (informacja) i 20 (prowadzenie dokumentacji) miały zastosowanie również do stron trzecich otrzymujących wsparcie (odbiorców).

Beneficjenci mają obowiązek i zapewnić, aby organy wymienione w Art. 25 (tj. organ dotujący, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ECA), itd.) mogły wykonywać przysługujące im prawa w stosunku do odbiorców.

ARTYKUŁ 10 - ODBIORCY O STATUSIE SZCZEGÓLNYM

10.1 Uczestnicy spoza UE

Uczestnicy z siedzibą w państwie nienależącym do UE (o ile występują) zobowiązują się do wypełniania swoich obowiązków wynikających z Umowy oraz:

- do przestrzegania zasad ogólnych (w tym praw podstawowych, wartości i zasad etyki, standardów ochrony środowiska i pracy, zasad dotyczących informacji niejawnych, praw własności intelektualnej, widoczności finansowania i ochrony danych osobowych)
- do składania poświadczeń zgodnie z Art. 24: do korzystania z usług wykwalifikowanych zewnętrznych biegłych rewidentów, którzy są niezależni i spełniają warunki porównywalne do określonych w treści dyrektywy 2006/43/WE²⁴
- do wdrażania środków kontroli zgodnie z Art. 25: do zezwalania na kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia (włącznie z kontrolami, wizytami i inspekcjami na miejscu) przez organy

Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub podobnych regulacji krajowych (Dziennik Urzędowy L 157, 9.06.2006, str. 87).

wymienione w tym Artykule (tzn. organ dotujący, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ECA) itd.).

Zastosowanie mają warunki szczególne rozwiązywania sporów (patrz Arkusz Danych, Punkt 5).

10.2 Uczestnicy będący organizacjami międzynarodowymi

Uczestnicy będący organizacjami międzynarodowymi (IO; o ile występują) zobowiązują się do wypełniania swoich obowiązków wynikających z Umowy oraz:

- do przestrzegania zasad ogólnych (w tym praw podstawowych, wartości i zasad etyki, standardów ochrony środowiska i pracy, zasad dotyczących informacji niejawnych, praw własności intelektualnej, widoczności finansowania i ochrony danych osobowych)
- do składania poświadczeń wymienionych w Art. 24; do korzystania z usług niezależnych urzędników publicznych lub rewidentów zewnętrznych, spełniających standardy porównywalne ze wskazanymi w Dyrektywie 2006/43/WE
- do wdrażania środków kontroli zgodnie z Art. 25: do zezwalania na kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia przez organy wymienione w tym Artykule, z uwzględnieniem umów szczegółowych zawartych pomiędzy nimi i UE (o ile mają zastosowanie).

W przypadku takich uczestników, żadne z postanowień Umowy nie będzie interpretowane jako zrzeczenie się przysługujących im przywilejów lub immunitetów, przyznanych przez ich dokumenty założycielskie lub prawo międzynarodowe.

Zastosowanie mają szczególne zasady w zakresie prawa umowy i rozstrzygania sporów (patrz Art. 43 i Arkusz Danych, Punkt 5).

10.3 Uczestnicy oceniani pod kątem filarów

Uczestnicy oceniani pod kątem filarów (o ile występują) mogą korzystać z własnych systemów, zasad i procedur, w zakresie, w jakim zostały one pozytywnie ocenione i nie poddają w wątpliwość decyzji o przyznaniu dotacji i nie naruszają zasady równego traktowania wnioskodawców lub beneficjentów.

„Ocena pod kątem filarów” oznacza przeprowadzenie przez Komisję Europejską przeglądu systemów, zasad i procedur stosowanych przez uczestników do zarządzania dotacjami unijnymi (w szczególności, wewnętrznego systemu kontroli, systemu rachunkowości, audytów zewnętrznych, finansowania stron trzecich, zasad odzyskiwania środków i wyłączenia, informacji o odbiorcach i ochrony danych osobowych; patrz Art. 154 Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046).

Uczestnicy ocenieni pozytywnie pod kątem filarów mogą stosować własne systemy, zasady i procedury w szczególności dla potrzeb:

- prowadzenia dokumentacji (Art. 20): możliwe jest zastosowanie wewnętrznych standardów, zasad i procedur
- konwersji walut dla potrzeb sprawozdań finansowych (Art. 21): możliwe jest zastosowanie zwyczajowych praktyk z zakresu rachunkowości
- gwarancji (Art. 23): w przypadku organów prawa publicznego, gwarancje na kwotę zaliczki nie są wymagane

- poświadczeń (Art. 24):
 - poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS): mogą być dostarczane przez zwykłych biegłych rewidentów zewnętrznych lub wewnętrznych, zgodnie z ich wewnętrznymi regulacjami i procedurami finansowymi
 - poświadczenia w zakresie zwyczajowych praktyk rachunkowości (CoMUC): nie są wymagane, jeśli praktyki te są objęte oceną ex-ante

oraz stosować następujące zasady szczegółowe w zakresie:

- odzyskiwania środków (Art. 22): w przypadku wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich, nie dochodzi do odzyskania środków, jeśli uczestnik zrobił wszystko, co było możliwe, aby odzyskać nienależne kwoty od strony trzeciej otrzymującej wsparcie (włącznie z postępowaniem prawnym), a fakt, że nie zostały one odzyskane, nie jest wynikiem jego błędu ani zaniedbania
- kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń ze strony UE (Art. 25): będą przeprowadzane z uwzględnieniem zasad i procedur ustalonych szczegółowo z tymi uczestnikami oraz umowy ramowej (o ile występuje)
- ewaluacji wpływu (Art. 26): podlega ona przeprowadzeniu zgodnie z wewnętrznymi zasadami i procedurami uczestnika oraz umową ramową (o ile występuje)
- zawieszenia umowy dotacji (art. 31): niektóre koszty poniesione w okresie zawieszenia umowy o dotację są kwalifikowalne (w szczególności, minimalne koszty niezbędne w celu ewentualnego podjęcia działania i koszty związane z kontraktami zawartymi przed otrzymaniem wstępnego pisma informacyjnego, których nie można było w sposób zasadny zawiesić, realokować ani rozwiązać na gruncie prawnym)
- rozwiązania umowy dotacji (Art. 32): końcowa kwota dotacji i płatność końcowa podlegają naliczeniu z uwzględnieniem kosztów związanych z kontraktami realizowanymi po rozwiązaniu umowy, jeśli kontrakt został zawarty przed otrzymaniem wstępnego pisma informacyjnego i nie można było w sposób zasadny rozwiązać go na gruncie prawnym
- odpowiedzialności za szkody (Art. 33.2): organ dotujący musi otrzymać rekompensatę za szkody wynikające z wdrożenia działania lub z faktu, że działanie nie zostało wdrożone w sposób w pełni zgodny z Umową wyłącznie, jeśli szkody są następstwem naruszenia przez uczestnika jego wewnętrznych zasad i procedur lub naruszenia uprawnień stron trzecich przez uczestnika lub jego pracowników bądź jednostki, wobec których pracownicy ci ponoszą odpowiedzialność,

Uczestnicy, w przypadku których ocena pod kątem filarów obejmuje procedury składania zamówień i udzielania dotacji, mogą także realizować zakupy, zlecać podwykonawstwo oraz udzielać wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (Art. 6.2) zgodnie z własnymi zasadami i procedurami wewnętrznymi w zakresie zakupów, podwykonawstwa i wsparcia finansowego.

Uczestnicy, w przypadku których ocena pod kątem filarów obejmuje zasady ochrony danych, mogą polegać na wewnętrznych standardach, zasadach i procedurach ochrony danych (Art. 15).

Uczestnicy nie mogą jednakże stosować postanowień, które stanowiłyby naruszenie zasady równego traktowania wnioskodawców lub beneficjentów lub poddawałyby w wątpliwość decyzję o przyznaniu dotacji, w szczególności w zakresie:

- kwalifikowalności (Art. 6)
- ról i utworzenia konsorcjum (Art. 7-9)
- bezpieczeństwa i etyki (Art. 13, 14)
- IPR (włącznie z istniejącą wiedzą i wynikami, prawami dostępu i użytkowania), komunikacji, upowszechniania i widoczności (Art. 16 i 17)
- obowiązków informacyjnych (Art. 19)
- płatności, raportowania i zmian (Art. 21, 22 i 39)
- odrzucenia, ograniczenia, zawieszenia i rozwiązania (Art. 27, 28, 29-32)

Jeśli ocena pod kątem filarów podlegała zastosowaniu środków zaradczych, możliwość stosowania systemów wewnętrznych, zasad i procedur jest uzależniona od wdrożenia tych środków zaradczych.

Uczestnicy, których ocena nie została dotąd zaktualizowana w celu uwzględnienia (nowych zasad) ochrony danych mogą korzystać ze swoich systemów wewnętrznych pod warunkiem, że zapewnią, aby ich dane osobowe były:

- przetwarzane w sposób zgodny z prawem, rzetelny i przejrzysty w odniesieniu do osób, których dane dotyczą
- gromadzone w określonych, jednoznacznych i zgodnych z prawem celach oraz nieobjęte dalszym przetwarzaniem w sposób niezgodny z tymi celami
- adekwatne, istotne i ograniczone do zakresu niezbędnego dla celów ich przetwarzania
- dokładne oraz, gdy to konieczne, aktualizowane
- przechowywane w formie, która umożliwia identyfikację osób, których dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne dla celów ich przetwarzania oraz
- przetwarzane w sposób gwarantujący odpowiedni poziom bezpieczeństwa danych osobowych.

Uczestnicy muszą poinformować koordynatora bezzwłocznie o wszelkich zmianach w systemach, zasadach i procedurach stanowiących część oceny pod kątem filarów. Koordynator musi bezzwłocznie poinformować o nich organ dotujący.

Uczestnicy oceniani pod kątem filarów, którzy zarazem zawarli umowę ramową z UE, mogą ponadto - na warunkach wskazanych powyżej (tzn. nie skutkujących zakwestionowaniem decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszeniem zasady równego traktowania wnioskodawców i beneficjentów) - stosować się do zasad określonych w tej umowie ramowej.

PUNKT 2 - ZASADY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA ARTYKUŁ 11 -

PRAWIDŁOWA REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA

11.1 Obowiązek prawidłowego wdrażania przedsięwzięcia

Beneficjenci mają obowiązek wdrażać Przedsięwzięcie zgodnie z Załącznikiem nr 1 oraz postanowieniami niniejszej umowy, warunkami naboru i wszelkimi obowiązkami prawnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów prawa unijnego, międzynarodowego i krajowego.

11.2 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 12 — KONFLIKT INTERESÓW

12.1 Konflikt interesów

Beneficjenci mają obowiązek podjęcia wszelkich działań, aby zapobiec sytuacji, w której bezstronne i obiektywne wykonanie Umowy mogło zostać zagrożone z przyczyn dotyczących rodziny, życia uczuciowego, przynależności politycznej lub narodowej, interesów ekonomicznych lub dowolnych innych interesów bezpośrednich lub pośrednich („konflikt interesów”).

Mają oni obowiązek formalnie powiadomić bezzwłocznie organ dotujący o wszelkich sytuacjach, które stanowią lub mogą potencjalnie powodować konflikt interesów, i bezzwłocznie podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu poprawy sytuacji.

Organ dotujący może sprawdzić, czy podjęte działania są właściwe, i zażądać podjęcia innych działań w celu poprawy sytuacji.

12.2 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28) lub beneficjent może zostać wykluczony (patrz Art. 32).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 13 — POUFNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

13.1 Informacje szczególnie chronione

Strony mają obowiązek zachowania poufności wszelkich danych, dokumentów lub innych materiałów (w dowolnej formie) zidentyfikowanych na piśmie jako szczególnie chronione („Informacje szczególnie chronione”) w trakcie realizacji Przedsięwzięcia oraz przynajmniej przez okres wskazany w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6).

Na wniosek beneficjenta, organ dotujący może wyrazić zgodę na zapewnienie poufności takich informacji przez dłuższy okres.

O ile strony nie uzgodniły inaczej, mogą wykorzystywać swoje informacje szczególnie chronione wyłącznie w celu realizacji Umowy.

Beneficjenci mogą ujawniać informacje szczególnie chronione swojemu personelowi lub innym uczestnikom zaangażowanym w działanie wyłącznie jeśli:

- (a) muszą one być znane w celu wdrożenia Umowy oraz
- (b) są związani obowiązkiem poufności.

Organ dotujący może ujawniać swoje informacje szczególnie chronione swojemu personelowi i innym instytucjom i organom UE.

Ponadto może ujawniać informacje szczególnie chronione stronom trzecim jeśli:

- (a) jest to konieczne dla celów wdrażania Umowy lub zabezpieczenia interesów finansowych UE oraz
- (b) odbiorcy informacji są związani obowiązkiem poufności. Obowiązek poufności przestaje

obowiązywać, jeśli:

- (a) strona ujawniająca wyraża zgodę na zwolnienie z niego drugiej strony
- (b) informacje staną się publicznie dostępne, bez naruszenia jakichkolwiek obowiązków poufności
- (c) ujawnienie informacji szczególnie chronionych jest wymagane przez prawo unijne, międzynarodowe lub krajowe.

Szczegółowe zasady zachowania poufności (o ile występują) zawiera Załącznik nr 5.

13.2 Informacje niejawne

Strony muszą traktować informacje niejawne zgodnie z obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym dotyczącym informacji niejawnych (w szczególności, Decyzji 2015/444²⁵ i przepisami wykonawczymi do niej)

Rezultaty zawierające informacje niejawne trzeba składać zgodnie z procedurami szczegółowymi, uzgodnionymi z organem dotującym.

²⁵ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dziennik Urzędowy L 72, 17.03.2015, str. 53).

Działania w zakresie Przedsięwzięcia dotyczące informacji mogą być podzlecane wyłącznie na podstawie jednoznacznej zgody (pisemnej) organu dotującego.

Informacje niejawne nie mogą być ujawniane stronom trzecim (w tym uczestnikom zaangażowanym w realizację działania) bez uprzedniej jednoznacznej pisemnej zgody organu dotującego.

Określone zasady dotyczące bezpieczeństwa (o ile występują) można znaleźć w Załączniku nr 6.

13.3 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 14 — ETYKA I WARTOŚCI

14.1 Etyka

Działanie podlega wdrożeniu zgodnie z najwyższymi standardami etyki oraz obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym w zakresie zasad etycznych.

Szczegółowe zasady dotyczące etyki (o ile występują) zawiera Załącznik nr 5.

14.2 Wartości

Beneficjenci mają obowiązek przestrzegać oraz zapewnić przestrzeganie podstawowych wartości unijnych (takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, zasady prawa i praw człowieka, włącznie z prawami mniejszości).

Szczegółowe zasady dotyczące wartości (o ile występują) zawiera Załącznik nr 5.

14.3 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 15 — OCHRONA DANYCH

15.1 Przetwarzanie danych przez organ dotujący

Wszelkie dane osobowe w ramach Umowy podlegają przetwarzaniu na odpowiedzialność administratora danych organu dotującego zgodnie z zasadami i celami określonymi w Oświadczeniu o ochronie prywatności zamieszczonym na Portalu.

W przypadku dotacji, dla których organem dotującym jest Komisja Europejska, agencja regulacyjna lub wykonawcza UE, wspólne przedsięwzięcie lub inny organ UE, przetwarzanie podlega pod postanowienia Rozporządzenia 2018/1725²⁶.

15.2 Przetwarzanie danych przez beneficjentów

Beneficjenci mają obowiązek przetwarzać dane osobowe w związku z Umową zgodnie z obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym w zakresie ochrony danych (w szczególności, z Rozporządzeniem 2016/679²⁷).

Muszą zapewnić, aby dane osobowe były:

- przetwarzane w sposób zgodny z prawem, rzetelny i przejrzysty w odniesieniu do osób, których dane dotyczą
- gromadzone w określonych, jednoznacznych i zgodnych z prawem celach oraz nieobjęte dalszym przetwarzaniem w sposób niezgodny z tymi celami
- adekwatne, istotne i ograniczone do zakresu niezbędnego dla celów ich przetwarzania
- dokładne oraz, gdy to konieczne, aktualizowane
- przechowywane w formie, która umożliwia identyfikację osób, których dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne dla celów ich przetwarzania oraz
- przetwarzane w sposób gwarantujący odpowiedni poziom bezpieczeństwa danych osobowych.

Beneficjenci mogą udzielać swojemu personelowi dostępu do danych osobowych wyłącznie, jeśli jest to ściśle konieczne dla potrzeb wdrażania, zarządzania i monitorowania Umowy. Beneficjenci mają obowiązek upewnić się, że personel jest objęty obowiązkiem poufności.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dziennik Urzędowy L 295, 21.11.2018, str. 39).

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dziennik Urzędowy L 119, 4.05.2016, str. 1).

Beneficjenci muszą poinformować osoby, których dane są przekazywane organowi dotującemu, i przekazać im treść Oświadczenia o ochronie prywatności zamieszczonego na Portalu.

15.3 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 16 — PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (IPR) — ISTNIEJĄCA WIEDZA I WYNIKI - PRAWA DOSTĘPU I PRAWA UŻYTKOWANIA

16.1 Istniejąca wiedza i prawa dostępu do istniejącej wiedzy

Beneficjenci muszą udzielić sobie nawzajem i innym uczestnikom dostępu do istniejącej wiedzy, niezbędnej w celu wdrażania Przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem warunków określonych w Załączniku nr 5.

„Istniejąca wiedza” oznacza wszelką wiedzę, know-how lub informacje - bez względu na ich formę lub charakter (materialne i niematerialne), włącznie z prawami w rodzaju praw własności intelektualnej - które:

- (a) znajdowały się w posiadaniu beneficjentów przed ich przystąpieniem do Umowy oraz
- (b) są niezbędne w celu wdrażania Przedsięwzięcia lub wykorzystania jego wyników.

Jeśli istniejąca wiedza jest przedmiotem praw strony trzeciej, zainteresowany beneficjent musi zagwarantować, że jest w stanie przestrzegać swoich zobowiązań przewidzianych w Umowie.

16.2 Prawo własności wyników

Organ dotujący nie posiada prawa własności wyników wytworzonych w ramach działania.

"Wyniki" oznaczają wszelkie efekty materialne lub niematerialne działania, w tym dane, know-how lub informacje, bez względu na ich formę i charakter oraz możliwość ich ochrony, oraz związane z nimi prawa, w tym prawa własności intelektualnej.

16.3 Uprawnienia organu dotującego do użytkowania materiałów, dokumentów i informacji otrzymanych dla celów kształtowania polityki, informacyjnych, komunikacji, upowszechniania i publikacji

Organ dotujący jest uprawniony do wykorzystywania informacji, które nie są szczególnie chronione, związanych z działaniami, materiałami i dokumentami otrzymywanymi od beneficjentów (w szczególności, streszczeń do publikacji, rezultatów, jak również wszelkich innych materiałów, w tym zdjęć i materiałów audiowizualnych, w formie papierowej i elektronicznej) dla celów realizacji polityki, informacji, komunikacji, upowszechniania i publikacji - w trakcie działania lub po jego zakończeniu.

Prawo do użytkowania materiałów, dokumentów i informacji beneficjentów zostaje udzieleni w formie wolnej od tantiem, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji, która obejmuje następujące prawa:

- (a) **wykorzystywania do celów własnych** (w szczególności, udostępniania osobom pracującym na rzecz organu dotującego lub dowolnych innym służb UE (w tym instytucji, organów, biur, agencji itd.) lub instytucji bądź organów państwa członkowskiego UE; kopiowania lub powielania

ich w całości lub w części, w nieograniczonej liczbie egzemplarzy; oraz przekazywania za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych)

- (b) **dystrybucji publicznej** (w szczególności, publikacji w formie papierowej i elektronicznej lub cyfrowej, publikacji w Internecie, w postaci plików przeznaczonych lub nie do pobrania, transmisji za pośrednictwem dowolnych kanałów, publicznego prezentowania lub wyświetlania, przekazywania za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych lub umieszczanie w ogólnodostępnych bazach danych lub indeksach)
- (c) **redagowania lub preredagowywania** (włącznie ze skracaniem, podsumowaniem, wprowadzeniem innych elementów (np. meta-danych, legend, innych elementów graficznych, wizualnych, audio lub tekstowych), ekstrakcji części (np. plików audio lub wideo), podziałem na części, wykorzystywaniem w kompilacji)
- (d) **tlumaczenia**
- (e) **przechowywania** w formie papierowej, elektronicznej lub innej
- (f) **archiwizowania**, zgodnie z odpowiednimi zasadami zarządzania dokumentami
- (g) prawo do upoważniania **stron trzecich** do działania w jego imieniu lub sub-licencjonowania na rzecz stron trzecich sposobów użytkowania wymienionych w Punktach (b), (c), (d) i (f), jeśli jest to konieczne dla potrzeb działalności informacyjnej, komunikacyjnej i publikacyjnej organu dotującego oraz
- (h) **przetwarzania, analizy, agregowania** otrzymanych materiałów, dokumentów i informacji **oraz wytwarzania utworów pochodnych**.

Prawa użytkowania są udzielane na cały okres istnienia praw własności przemysłowej lub intelektualnej, których dotyczą.

Jeżeli materiały lub dokumenty są przedmiotem autorskich praw osobistych lub praw osób trzecich (włącznie z prawami własności intelektualnej lub praw osób fizycznych do ich wizerunku i głosu), beneficjenci muszą spełnić obowiązki nałożone na nich Umową (w szczególności poprzez uzyskanie niezbędnych licencji i autoryzacji od odpowiednich posiadaczy praw).

W stosownych przypadkach, organ dotujący umieści następujące informacje:

“© – [rok] – [nazwa właściciela praw autorskich]. Wszystkie prawa zastrzeżone. [Organ dotujący] otrzymał/a licencję na określonych warunkach.”

16.4 Zasady szczególne w zakresie IPR, wyników i istniejącej wiedzy

Zasady szczególne dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i istniejącej wiedzy (o ile występują) przedstawia Załącznik nr 5.

16.5 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 17 — KOMUNIKACJA, UPOWSZECHNIANIE I WIDOCZNOŚĆ

17.1 Komunikacja - Rozpowszechnianie - Promocja Przedsięwzięcia

O ile nie uzgodniono inaczej z organem dotującym, beneficjenci mają obowiązek promowania Przedsięwzięcia i jego wyników, dostarczając określone informacje do wielu odbiorców (włącznie z mediami i opinią publiczną), zgodnie z Załącznikiem nr 1 i w sposób strategiczny, spójny i efektywny.

Przed rozpoczęciem działań w zakresie komunikacji lub rozpowszechniania, co do których należy spodziewać się znaczącego oddźwięku w mediach, beneficjenci muszą poinformować organ dotujący.

17.2 Widoczność - Flaga europejska i oświadczenie o finansowaniu

O ile nie uzgodniono inaczej z organem dotującym, działania beneficjentów w zakresie komunikacji związane z Przedsięwzięciem (w tym relacje z mediami, konferencje, seminaria, materiały informacyjne, np. broszury, ulotki, plakaty, prezentacje itd. w formie elektronicznej, za pośrednictwem mediów tradycyjnych lub społecznościowych itd.), działania w zakresie rozpowszechniania oraz wszelka infrastruktura, wyposażenie, pojazdy, materiały lub kluczowe rezultaty sfinansowane przy pomocy dotacji muszą informować o wsparciu UE i być opatrzone flagą (godłem) Unii Europejskiej oraz oświadczeniem o finansowaniu (w stosownych przypadkach, przetłumaczonym na języki lokalne):

Funded by the
European Union

Co-funded by the
European Union

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Godło musi być zaprezentowane wyraźnie i odrębnie i nie może zostać zmodyfikowane poprzez dodanie innych znaków graficznych, marek ani tekstu.

Oprócz godła, żadne inne znaki graficzne ani logo nie mogą być wykorzystane w celu wskazania wsparcia unijnego.

W przypadku, gdy jest zamieszczone wraz z innymi znakami (np. beneficjentów lub sponsorów), godło musi być co najmniej tak samo wyraźnie widoczne jak pozostałe znaki.

Dla celów wypełnienia obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, beneficjenci mogą wykorzystywać godło bez uzyskania zgody organu dotującego. Nie daje im to jednak prawa do wyłącznego użytku. Ponadto, nie mogą przywłaszczać sobie godła ani podobnych znaków lub logo w drodze ich rejestracji lub w dowolny inny sposób.

17.3 Jakość informacji — Zastrzeżenie

Wszelka działalność komunikacyjna lub propagatorska związana z Przedsięwzięciem musi wykorzystywać informacje merytorycznie dokładne.

Ponadto, konieczne jest umieszczenie następującego zastrzeżenia (przetłumaczonego w stosownych przypadkach na języki lokalne:

„Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej. Wyrażone tu poglądy i opinie prezentują jednakże wyłącznie zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami Unii Europejskiej lub [nazwa organu dotującego]. Ani Unia Europejska, ani organ dotujący nie ponoszą za nie odpowiedzialności.”

17.4 Szczegółowe zasady komunikacji, upowszechniania i widoczności

Szczegółowe zasady dotyczące komunikacji, upowszechniania i widoczności (o ile występują) zawiera Załącznik nr 5.

17.5 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 18 — SZCZEGÓŁOWE ZASADY REALIZACJI Przedsięwzięcia

18.1 Szczegółowe zasady realizacji Przedsięwzięcia

Szczegółowe zasady realizacji Przedsięwzięcia (o ile występują) zawiera Załącznik nr 5.

18.2 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

PUNKT 3 ZARZADZANIE DOTACJA

ARTYKUŁ 19 — OGÓLNE OBOWIĄZKI INFORMACYJNE

19.1 Żądania informacji

Beneficjenci mają obowiązek przekazać - w trakcie realizacji Przedsięwzięcia lub po jego zakończeniu oraz zgodnie z postanowieniami Art. 7 - wszelkie informacje żądane w celu weryfikacji kwalifikowalności zadeklarowanych kosztów lub

wkładów, prawidłowego wdrożenia działania i przestrzegania innych obowiązków wynikających z Umowy.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz mieć odpowiedni format, włącznie z formatem elektronicznym.

19.2 Uzupelnianie danych w Rejestrze Uczestników

Beneficjenci mają obowiązek - przez cały czas, w trakcie trwania Przedsięwzięcia i po jego zakończeniu - przechowywania informacji w Rejestrze Uczestników Portalu i ich aktualizacji, w szczególności ich nazw, adresów, przedstawicieli prawnych, formy prawnej i rodzaju organizacji.

19.3 Informacje o zdarzeniach i okolicznościach wpływających na Przedsięwzięcie

Beneficjenci muszą bezzwłocznie poinformować organ dotujący (i pozostałych beneficjentów) każdorazowo o wszelkich:

- (a) **zdarzeniach**, które mogą wpłynąć lub opóźnić wdrożenie Przedsięwzięcia lub wpłynąć na interesy finansowe UE, w szczególności:
 - (i) zmiany w ich sytuacji prawnej, finansowej, organizacyjnej lub własnościowej (włącznie ze zmianami związanymi z dowolną z podstaw wyłączenia, wykazanych w oświadczeniu podpisanym przed podpisaniem umowy o udzieleniu dotacji)
 - (ii) *[OPCJA 1 domyślnie: informacje o działaniach powiązanych: nie dotyczy] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: zmiany dotyczące działania powiązanego (patrz Artykuł3)]*
- (b) **okolicznościach**, wpływających na:
 - (i) decyzję o przyznaniu dotacji lub
 - (ii) zgodność z wymaganiami przewidzianymi w Umowie.

19.4 Konsekwencje niezgodności

W przypadku niedotrzymania przez beneficjenta jego obowiązków określonych w niniejszym Artykule, kwota dotacji może zostać zmniejszona (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 20 — PROWADZENIE DOKUMENTACJI

20.1 Prowadzenie rejestrów i dokumentacji pomocniczej

Beneficjenci muszą - co najmniej w granicach czasowych określonych w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6) - prowadzić dokumentację oraz inną dokumentację pomocniczą w celu udowodnienia prawidłowego wdrażania Przedsięwzięcia zgodnie z przyjętymi standardami w danym obszarze (o ile występują).

Dodatkowo, beneficjenci muszą - przez ten sam okres - prowadzić następującą dokumentację w celu uzasadnienia zadeklarowanych kwot:

- a) w zakresie kosztów faktycznie poniesionych: odpowiednie rejestry i dokumenty pomocnicze w celu udowodnienia zadeklarowanych kosztów (jak umowy, umowy podwykonawstwa, faktury i rejestry księgowy); dodatkowo,

przyjęte zasady rachunkowości i wewnętrzne procedury kontroli beneficjentów muszą umożliwiać bezpośrednie uzgodnienie zadeklarowanych kwot z kwotami ujętymi w sprawozdaniach księgowych, a także kwotami wykazanymi w dokumentach potwierdzających.

- b) w przypadku kosztów i wkładów ryczałtowych (o ile występują): odpowiednie rejestry i dokumenty potwierdzające kwalifikowalność kosztów lub wkładów, do których stosuje się ryczałt
- c) w przypadku następujących uproszczonych kosztów i wkładów: beneficjenci nie mają obowiązku prowadzenia szczegółowych rejestrów faktycznie poniesionych kosztów, muszą jednak prowadzić:
 - i) w przypadku kosztów i wkładów jednostkowych (o ile występują): odpowiednie rejestry i dokumenty potwierdzające liczbę zadeklarowanych jednostek
 - ii) w przypadku kosztów i wkładów jednorazowych (o ile występują): odpowiednie rejestry i dokumenty pomocnicze potwierdzające prawidłowe wykonanie prac, opisanych w Załączniku nr 1
 - iii) w przypadku finansowania niepowiązanego z kosztami (o ile występuje): odpowiednie rejestry i dokumenty pomocnicze, potwierdzające osiągnięcie wyników lub wypełnienie warunków opisanych w Załączniku nr 1
- d) w przypadku kosztów i wkładów jednostkowych, ryczałtowych i jednorazowych na bazie zwyczajowych praktyk rachunkowości kosztów (o ile występują): beneficjenci mają obowiązek prowadzenia odpowiednich rejestrów i dokumentacji pomocniczej w celu udowodnienia, że ich praktyki rachunkowości kosztów są stosowane w sposób konsekwentny, na podstawie obiektywnych kryteriów, bez względu na źródło finansowania, i są zgodne z warunkami kwalifikowalności określonymi w Art. 6.1 i 6.2.

Ponadto określono następujące wymogi dla poszczególnych kategorii budżetowych:

- e) dla kosztów osobowych: czas przepracowany na rzecz beneficjenta w ramach Przedsięwzięcia podlega udowodnieniu w postaci deklaracji miesięcznej, podpisanej przez daną osobę i jej przełożonego, o ile nie wdrożono innego wiarygodnego systemu rejestracji czasu pracy; organ dotujący może zaakceptować alternatywne dowody dokumentujące czas przepracowany w ramach Przedsięwzięcia, jeśli uzna, że zapewniają one wystarczający poziom pewności
- f) dodatkowe zasady prowadzenia dokumentacji: nie dotyczy

Rejestry i dokumenty pomocnicze podlegają udostępnieniu na żądanie (patrz Art. 19) lub w związku z kontrolami, przeglądami, audytami lub dochodzeniami (patrz Art. 25).

W przypadku, gdy toczy się kontrola, przegląd, audyt, dochodzenie, spór lub inne postępowanie w sprawie roszczeń związanych z Umową (włącznie z rozciągnięciem ustaleń; patrz Art. 25), beneficjenci mają obowiązek przechowywania tych rejestrów i innej dokumentacji pomocniczej do chwili zakończenia procedur.

Beneficjenci mają obowiązek przechowywania egzemplarzy oryginalnych dokumentów. Dokumenty w formie cyfrowej i scyfryzowanej uznaje się za egzemplarze oryginalne wyłącznie, jeśli jest to dopuszczone przez odpowiednie przepisy prawa krajowego. Organ dotujący może zaakceptować dokumenty nie będące egzemplarzami oryginalnymi, jeśli zapewniają one porównywalny poziom pewności.

20.2 Konsekwencje niezgodności

W przypadku naruszenia przez beneficjenta jego obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, niewystarczająco udokumentowane koszty lub wkłady podlegają uznaniu za niekwalifikowalne (patrz Art. 6) i zostaną odrzucone (patrz Art. 27), a kwota dotacji może ulec zmniejszeniu (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 21 — RAPORTOWANIE

21.1 Raporty ciągłe

Beneficjenci mają obowiązek ciągłego raportowania postępów Przedsięwzięcia (tzn. **efektów, kamieni milowych, produktów/ wyników, krytycznych zagrożeń, wskaźników** itd., o ile występują) w Portalu za pomocą narzędzia Raportów ciągłych, zgodnie z harmonogramami i warunkami w nim określonymi (uzgodnionymi z organem dotującym).

Rezultaty standaryzowane (np. raporty z postępów niezwiązane z płatnościami, raporty nakładów skumulowanych, raporty specjalne itd., o ile występują) należy składać przy pomocy szablonów opublikowanych w Portalu.

21.2 Raporty okresowe: Raporty techniczne i sprawozdania finansowe

Dodatkowo, beneficjenci muszą dostarczać raporty, aby składać wnioski o płatności, zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2):

- dla potrzeb dodatkowego zaliczkowania (o ile występuje): **raport zaliczkowania dodatkowego**
- dla potrzeb płatności okresowych (o ile występują) i płatności końcowej: **raport okresowy**.

Raporty zaliczkowania i okresowe obejmują część techniczną i finansową.

Część techniczna obejmuje przegląd wdrożenia Przedsięwzięcia. Musi ona zostać przygotowana za pomocą szablonu dostępnego w narzędziu Sprawozdawczości Okresowej Portalu.

Część finansowa raportu zaliczkowania dodatkowego obejmuje oświadczenie w sprawie wykorzystania poprzedniej płatności zaliczkowej.

Część finansowa raportu okresowego obejmuje:

- sprawozdania finansowe (indywidualne i skonsolidowane; dotyczące wszystkich beneficjentów/ podmiotów stowarzyszonych)
- objaśnienie sposobu wykorzystania zasobów (lub tabelę szczegółową kosztów, jeśli jest wymagana)
- poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS) (jeśli są wymagane; patrz Art. 24.2 i Arkusz Danych, Punkt 4.3).

Sprawozdania finansowe muszą określać szczegółowo koszty kwalifikowalne i wkłady dla każdej kategorii budżetowej oraz płatności końcowej, a także przychody w ramach Przedsięwzięcia (patrz Art. 6 i 22).

Należy zadeklarować wszystkie poniesione koszty i wkłady kwalifikowalne, nawet, jeśli przekraczają kwoty wskazane w szacowanym budżecie (patrz Załącznik nr 2). Kwoty niezadeklarowane w indywidualnych sprawozdaniach finansowych nie będą uwzględniane przez organ dotujący.

Poprzez podpisanie sprawozdań finansowych (bezpośrednio w narzędziu Raportowania Okresowego w Portalu), beneficjenci potwierdzają, że:

- dostarczone informacje są kompletne, rzetelne i prawdziwe
- zadeklarowane koszty i wkłady są kwalifikowalne (patrz Art. 6)
- koszty i wkłady podlegają udokumentowaniu na podstawie odpowiednich rejestrów i dokumentów pomocniczych (patrz Art. 20), które zostaną dostarczone na żądanie (patrz Art. 19) lub w związku z kontrolami, przeglądami, audytami i dochodzeniami (patrz Art. 25)
- dla potrzeb końcowego raportu okresowego: wszystkie przychody zostały zadeklarowane (jeśli jest to wymagane; patrz Art. 22).

Beneficjenci mają także obowiązek złożenia sprawozdań finansowych swoich podmiotów stowarzyszonych (o ile występują). W przypadku odzyskiwania środków (Art. 22), beneficjenci będą odpowiadać również za sprawozdania finansowe swoich podmiotów stowarzyszonych.

21.3 Waluta sprawozdań finansowych i konwersja na euro

Sprawozdania finansowe muszą być sporządzane w euro.

Beneficjenci prowadzący rachunkowość ogólną w walutach innych niż euro muszą dokonać konwersji kosztów zapisanych w księgach na euro, wg średniego dziennego kursu wymiany publikowanego w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* (witryna ECB), obliczonego dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

W przypadku, gdy w *Dzienniku Urzędowym* nie opublikowano dziennego kursu wymiany euro dla danej waluty, należy dokonać przeliczenia na podstawie średniej z miesięcznych kursów wymiany publikowanych na stronie internetowej Komisji Europejskiej (InforEuro), dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

Beneficjenci prowadzący rachunkowość ogólną w euro muszą przeliczyć koszty poniesione w innych walutach na euro zgodnie ze stosowanymi zwykle praktykami rachunkowości.

21.4 Język raportowania

Raporty są przygotowywane w języku Umowy, o ile nie uzgodniono inaczej z organem dotującym (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.2).

21.5 Konsekwencje niezgodności

Jeśli złożony raport nie jest zgodny z postanowieniami niniejszego Artykułu, organ dotujący może zawiesić termin płatności (patrz Art. 29) i zastosować inne środki opisane w Rozdziale 5.

Jeśli koordynator nie dotrzyma swoich obowiązków sprawozdawczych, organ dotujący może rozwiązać dotację lub uczestnictwo koordynatora (patrz Art. 32) lub zastosować inne środki opisane w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 22 — PŁATNOŚCI I ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW - OBLICZANIE NALEŻNYCH KWOT

22.1 Płatności i ustalenia dotyczące płatności

Płatności będą realizowane zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2):

Będą one uiszczane w euro na rachunek bankowy wskazany przez koordynatora (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.2) i podlegają dystrybucji bez nieuzasadnionej zwłoki (istnieje możliwość zastosowania restrykcji do dystrybucji wstępnej płatności zaliczkowej; patrz Arkusz Danych, Punkt 4.2).

Przelewy na ten rachunek bankowy zwalniają organ dotujący z obowiązku płatniczego.

Koszty przelania płatności ponoszone są w następujący sposób:

- organ dotujący ponosi koszty przelewu naliczone przez jego bank
- beneficjent ponosi koszty przelewu naliczone przez jego bank
- strona, która spowodowała powtórzenie przelewu, ponosi wszystkie koszty powtórnego przelewu.

Płatności realizowane przez organ dotujący uważa się za zrealizowane w dniu obciążenia jego rachunku.

22.2 Odzyskiwanie środków

Odzyskanie środków nastąpi, jeśli - z chwilą wykluczenia beneficjenta, dokonania płatności końcowej lub w późniejszym terminie - okaże się, że organ dotujący uiścił zbyt wysoką płatność i konieczne jest odzyskanie nienależnych kwot.

Ogólny schemat odpowiedzialności za odzyskiwanie środków (odpowiedzialność bezpośrednia) kształtuje się następująco: Do chwili uiszczenia płatności końcowej, koordynator odpowiada za odzyskiwanie środków, nawet, jeśli nie jest ostatecznym odbiorcą nienależnych kwot. Po wykluczeniu beneficjenta lub uiszczeniu płatności końcowej, środki będą odzyskiwane bezpośrednio od odpowiednich beneficjentów.

Beneficjenci odpowiadają w pełni za zwrot kwot należnych od ich podmiotów stowarzyszonych.

W przypadku windykacji przymusowej (patrz Art. 22.4):

- beneficjenci ponoszą solidarną odpowiedzialność za spłatę długów innych beneficjentów na podstawie Umowy (włącznie z odsetkami za zwłokę), jeśli wymaga tego organ dotujący (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.4)
- podmioty stowarzyszone odpowiadają za spłatę zadłużenia swoich beneficjentów wynikającego z Umowy (włącznie z odsetkami za zwłokę), jeśli wymaga tego organ dotujący (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.4)

22.3 Należności

22.3.1 Płatności zaliczkowe

Zaliczki mają na celu zapewnienie beneficjentom płynności. Pozostają one własnością UE do chwili uiszczenia płatności końcowej.

W przypadku **wstępnego zaliczkowania** (o ile występuje), należna kwota, harmonogram i warunki określone są w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2).

W przypadku **zaliczkowania dodatkowego** (o ile występuje), należna kwota, harmonogram i warunki są także określone w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2). Jednakże, jeśli deklaracja wykorzystania poprzedniej płatności zaliczkowej wskazuje, że wykorzystano ją w mniej niż 70%, kwota wykazana w Arkuszu Danych podlega pomniejszeniu o różnicę pomiędzy progiem 70% i wykorzystaną kwotą.

Płatności zaliczkowe (lub ich części) mogą być rozliczane wzajemnie (bez zgody beneficjenta) z kwotami należnymi organowi dotującemu od beneficjenta - do pełnej wysokości kwoty należnej od beneficjenta.

W przypadku, gdy organem dotującym jest Komisja Europejska lub dowolna agencja wykonawcza UE, rozliczenie jest także możliwe w stosunku do kwot należnych innym służbom lub agencjom wykonawczym Komisji.

Płatności nie będą realizowane w przypadku zawieszenia terminu płatności lub płatności (patrz Art. 29 i 30).

22.3.2 Kwota należna w przypadku wykluczenia beneficjenta - Odzyskanie środków

W przypadku wykluczenia beneficjenta, organ dotujący określi kwotę tymczasową należną od tego beneficjenta. Płatności (o ile mają zastosowanie) będą podlegały realizacji równocześnie z kolejną płatnością okresową lub końcową.

Należną kwotę oblicza się następująco:

Krok 1 - Obliczenie łącznej kwoty zatwierdzonego wkładu UE Krok 1

- Obliczenie łącznej kwoty zatwierdzonego wkładu UE

Organ dotujący oblicza najpierw „zatwierdzony wkład UE” dla beneficjenta za wszystkie okresy sprawozdawcze poprzez obliczenie „maksymalnego wkładu UE w koszty” (z zastosowaniem poziomu finansowania odpowiednio do zaakceptowanych kosztów beneficjenta), biorąc pod uwagę wnioski o niższy wkład w koszty i progi CFS (o ile mają zastosowanie; patrz Art. 24.5) oraz dodając wkłady (włącznie z wkładami jednostkowymi, ryczałtowymi lub jednorazowymi i finansowaniem niepowiązanym z kosztami, o ile ma zastosowanie).

Następnie organ dotujący uwzględnia zmniejszenia dotacji (o ile wystąpiły). Wyliczona kwota stanowi „łączny zatwierdzony wkład UE” dla beneficjenta.

Następnie oblicza się **saldo** poprzez odjęcie płatności otrzymanych (o ile występują; patrz raport z dystrybucji płatności w Art. 32) od łącznego zatwierdzonego wkładu UE:

{ łączny zatwierdzony wkład UE dla beneficjenta
minus
{ otrzymane płatności zaliczkowe i okresowe (o ile występują) } }.

Jeśli saldo jest **dodatnie**, kwota zostanie uwzględniona w kolejnej płatności okresowej lub końcowej na rzecz konsorcjum.

Jeśli saldo jest **ujemne**, kwota podlega **odzyskaniu** zgodnie z następującą procedurą: Organ dotujący wysyła do odpowiedniego beneficjenta **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze odzyskania należnej kwoty, z podaniem tej kwoty i uzasadnienia oraz
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeżeli żadne uwagi nie zostaną przekazane (lub organ dotujący zdecyduje się dochodzić należnej kwoty mimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę podlegającą odzyskaniu i zwróci się o przekazanie jej koordynatorowi (**pismo potwierdzające**).

Kwota zostanie następnie uwzględniona również w kolejnej płatności okresowej lub końcowej.

22.3.3 Płatności okresowe

Płatności okresowe są realizowane tytułem zwrotu kwalifikowalnych kosztów i wkładów zadeklarowanych w ramach realizacji Przedsięwzięcia w okresach sprawozdawczych (o ile występują).

Płatności okresowe (o ile występują) będą realizowane zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2):

Płatności podlegają realizacji pod warunkiem zatwierdzenia raportu okresowego. Jego zatwierdzenie nie jest równoznaczne z uznaniem zgodności, autentyczności, kompletności lub prawidłowości jego treści.

Płatność przejściowa zostanie naliczona przez organ dotujący w następujących krokach:

Krok 1 - obliczenie sumy zatwierdzonego wkładu UE

Krok 2 - Limit wg pułapu płatności okresowej

Krok 1 - obliczenie sumy zatwierdzonego wkładu UE

Organ dotujący obliczy „zatwierdzony wkład UE” na rzecz Przedsięwzięcia za okres sprawozdawczy, obliczając w pierwszej kolejności „maksymalny wkład UE w koszty” (z zastosowaniem poziomu finansowania odpowiadającego zaakceptowanym kosztom każdego z beneficjentów) z uwzględnieniem wniosków o obniżenie wkładu w koszty i progów CFS (o ile występują; patrz Art. 24.5), a następnie doda wkłady (zatwierdzone wkłady jednostkowe, ryczałtowe lub jednorazowe oraz finansowanie niepowiązane z kosztami, o ile występuje).

Następnie organ dotujący uwzględni zmniejszenia dotacji w wyniku wykluczenia beneficjentów (o ile wystąpiły). Wyliczona kwota stanowi „łączny zatwierdzony wkład UE”.

Krok 2 - Limit wg pułapu płatności okresowej

Następnie, obliczoną w ten sposób kwotę ogranicza się wg przyjętego limitu, aby zagwarantować, że łączna kwota finansowania zaliczkowego i płatności okresowych (o ile występują) nie przekracza pułapu płatności okresowych wskazanego w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2).

Płatności okresowe (lub ich części) mogą być rozliczane wzajemnie (bez zgody beneficjenta) z kwotami należnymi organowi dotującemu od beneficjenta - do pełnej wysokości kwoty należnej od beneficjenta.

W przypadku, gdy organem dotującym jest Komisja Europejska lub dowolna agencja wykonawcza UE, rozliczenie jest także możliwe w stosunku do kwot należnych innym służbom lub agencjom wykonawczym Komisji.

Płatności nie będą realizowane w przypadku zawieszenia terminu płatności lub płatności (patrz Art. 29 i 30).

22.3.4 Płatność końcowa - Ostateczna kwota dotacji - Przychody i zyski - Odzyskiwanie środków

Płatność końcowa (płatność salda) obejmuje zwrot pozostałej części kwalifikowalnych kosztów i wkładów deklarowanych w związku z wdrożeniem działania (o ile występują).

Płatność końcowa zostanie zrealizowana zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w Arkuszu Danych (patrz Punkt 4.2):

Płatność podlega realizacji pod warunkiem zatwierdzenia raportu końcowego. Jego zatwierdzenie nie jest równoznaczne z uznaniem zgodności, autentyczności, kompletności lub prawidłowości jego treści.

Kwotę końcową dotacji na działanie oblicza się następująco:

Krok 1 - obliczenie sumy zatwierdzonego wkładu UE

Krok 2 - ograniczenie do maksymalnej kwoty dotacji

Krok 3 - Obniżenie w związku z zasadą niedochodowości

Krok 1 - obliczenie sumy zatwierdzonego wkładu UE

W pierwszej kolejności, organ dotujący oblicza „zatwierdzony wkład UE” w Przedsięwzięcie za wszystkie okresy sprawozdawcze poprzez obliczenie „maksymalnego wkładu UE w koszty” (z zastosowaniem poziomu finansowania dla całości zatwierdzonych kosztów każdego z beneficjentów), z uwzględnieniem wniosków o obniżenie wkładu w koszty, progów CFS (o ile występują; patrz Art. 24.5) oraz dodanie wkładów (zatwierdzonych wkładów jednostkowych, ryczałtowych lub jednorazowych i finansowania niepowiązanego z kosztami, o ile występuje).

Następnie organ dotujący uwzględnia zmniejszenia dotacji (o ile wystąpiły). Wyliczona kwota stanowi „łączny zatwierdzony wkład UE”.

Krok 2 - Ograniczenie do maksymalnej kwoty dotacji

Jeśli kwota wynikowa jest wyższa od maksymalnej kwoty dotacji określonej w Art. 5.2, zostanie ograniczona do tej ostatniej.

Krok 3 - Obniżenie w związku z zasadą niedochodowości

Jeśli w Arkuszu Danych wskazano zasadę niedochodowości (patrz Punkt 4.2), dotacja nie może skutkować wytworzeniem zysku (tzn. nadwyżki kwoty otrzymanej po wykonaniu Kroku 2 plus przychodów z Przedsięwzięcia w stosunku do kosztów i wkładów kwalifikowalnych zatwierdzonych przez organ dotujący).

„Przychód” to całość dochodów osiągniętych w wyniku realizacji Przedsięwzięcia w trakcie jego trwania (patrz Art. 4) na rzecz beneficjentów będących podmiotami realizującymi zyski.

W przypadku osiągnięcia zysku, zostanie on obliczony proporcjonalnie do końcowej kwoty zwrotu kosztów kwalifikowalnych zatwierdzonej przez organ dotujący (w porównaniu z kwotą obliczoną w Krokach 1 i 2 minus wkłady).

Następnie oblicza się **saldo** (płatność końcową) poprzez odjęcie łącznej kwoty płatności zaliczkowych i okresowych już zrealizowanych (o ile występują) od końcowej kwoty dotacji.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{końcowa kwota dotacji} \\ \text{minus} \\ \text{zrealizowane płatności zaliczkowe i okresowe (o ile występują)} \end{array} \right\}.$$

Jeśli saldo jest **dodatnie**, zostanie **wypłacone** koordynatorowi.

Płatność końcowa (lub jej część) może zostać rozliczona wzajemnie (bez zgody beneficjenta) z kwotami należnymi organowi dotującemu od beneficjenta - do pełnej wysokości kwoty należnej od beneficjenta.

W przypadku, gdy organem dotującym jest Komisja Europejska lub dowolna agencja wykonawcza UE, rozliczenie jest także możliwe w stosunku do kwot należnych innym służbom lub agencjom wykonawczym Komisji.

Płatności nie będą realizowane w przypadku zawieszenia terminu płatności lub płatności (patrz Art. 29 i 30).

Jeśli saldo jest **ujemne**, kwota podlega **odzyskaniu** zgodnie z następującą procedurą: Organ dotujący wysyła do koordynatora **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze odzyskania środków, z podaniem kwoty ostatecznej dotacji, kwoty podlegającej odzyskaniu oraz uzasadnienia
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeżeli żadne uwagi nie zostaną przekazane (lub organ dotujący zdecyduje się dochodzić należnej kwoty mimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę podlegającą odzyskaniu (**pismo potwierdzające**) i przekaże **notę debetową** określającą warunki i termin płatności.

Jeśli płatność nie zostanie zrealizowana w terminie wskazanym w notce debetowej, organ dotujący dokona **windykacji należności** zgodnie z Art. 22.4.

22.3.5 Przeprowadzenie audytu po płatności końcowej - Zweryfikowana kwota końcowa dotacji - Odzyskanie środków

Jeśli - po zrealizowaniu płatności końcowej (w szczególności, po przeprowadzeniu kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń; patrz Art. 25) - organ dotujący odrzuci koszty lub wkłady (patrz Art. 27) lub obniży kwotę dotacji (patrz Art. 28), obliczy **zweryfikowaną końcową kwotę dotacji** dla danego beneficjenta.

Zweryfikowaną kwotę końcową dotacji dla beneficjenta oblicza się następująco: Krok 1 -

obliczenie zweryfikowanej sumy zatwierzonego wkładu UE

Krok 1 - obliczenie zweryfikowanej sumy zatwierzonego wkładu UE

Organ dotujący w pierwszej kolejności obliczy „zweryfikowaną sumę zatwierzonego wkładu UE” dla beneficjenta, wyliczając kwoty „zweryfikowanych zatwierdzonych kosztów” i „zweryfikowanych zatwierdzonych wkładów”.

Następnie uwzględni w obliczeniach zmniejszenia dotacji (o ile występują). Wynik, stanowiący „łączny zweryfikowany wkład UE” stanowi zweryfikowaną kwotę końcową dotacji na rzecz danego beneficjenta.

Jeśli zweryfikowana kwota końcowa dotacji jest niższa od kwoty końcowej dotacji na rzecz beneficjenta (tzn. udziału w końcowej kwocie dotacji dla działania), podlega ona **odzyskaniu** zgodnie z następującą procedurą:

Kwotę końcową dotacji na rzecz beneficjenta (tzn. udział w końcowej kwocie dotacji dla działania) oblicza się następująco:

$$\left\{ \left\{ \text{łączny zatwierdzony wkład UE dla beneficjenta, podzielony przez} \right. \right.$$

łączną kwotę zatwierzonego wkładu UE w działanie }
pomnożony przez
kwotę końcową dotacji na działanie }.

Organ dotujący wysyła do odpowiedniego beneficjenta **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze odzyskania środków, z podaniem kwoty i uzasadnienia oraz
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeżeli żadne uwagi nie zostaną przekazane (lub organ dotujący zdecyduje się dochodzić należnej kwoty mimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę podlegającą odzyskaniu (**pismo potwierdzające**) i przekaże **notę debetową** określającą warunki tym i termin płatności.

Odzyskanie środków od podmiotów stowarzyszonych (o ile występują) odbywa się za pośrednictwem ich beneficjentów.

Jeśli płatność nie zostanie zrealizowana w terminie wskazanym w notce debetowej, organ dotujący dokona **windykacji należności** zgodnie z Art. 22.4.

22.4 Przymusowa windykacja

Jeśli płatność nie zostanie zrealizowana w terminie wskazanym w notce debetowej, należna kwota podlega odzyskaniu:

- (a) poprzez rozliczenie kwoty - bez zgody koordynatora lub beneficjenta - z kwotami należnymi koordynatorowi lub beneficjentowi od organu dotującego.

W wyjątkowych przypadkach, aby zabezpieczyć interesy finansowe UE, kwota może zostać rozliczona przed terminem płatności wskazanym w nocie debetowej.

W przypadku, gdy organem dotującym jest Komisja Europejska lub dowolna agencja wykonawcza UE, rozliczenie jest także możliwe w stosunku do kwot należnych innym służbom lub agencjom wykonawczym Komisji.

- (b) poprzez wykorzystanie gwarancji finansowej/yh (o ile występują)
- (c) poprzez pociągnięcie do solidarnej odpowiedzialności innych beneficjentów (o ile występują; patrz Arkusz Danych, Punkt 4.4)
- (d) poprzez pociągnięcie do solidarnej odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych (o ile występują; patrz Arkusz Danych, Punkt 4.4) lub
- (e) poprzez uruchomienie środków prawnych (patrz Art. 43), lub, jeśli organem dotującym jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, poprzez podjęcie wykonalnej decyzji na podstawie Art. 299 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i Art. 100(2) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Kwota podlegająca odzyskaniu zostanie powiększona o **odsetki za zwłokę** wg stawki wskazanej w Art. 22.5, od kolejnego dnia po terminie płatności wskazanym w nocie debetowej, do daty otrzymania pełnej kwoty włącznie.

Płatności częściowe będą wykorzystywane w pierwszej kolejności do rozliczenia kosztów, opłat i odsetek za zwłokę, a następnie do rozliczenia kwoty głównej.

Opłaty bankowe poniesione w związku z procesem odzyskiwania środków ponosi beneficjent, chyba, że zastosowanie ma dyrektywa 2015/2366²⁸.

W przypadku dotacji, dla których organem dotującym jest agencja wykonawcza UE, przymusowa windykacja w formie rozliczenia wzajemnego lub wykonalnej decyzji zostanie przeprowadzona przez służby Komisji Europejskiej (patrz także Art. 43).

22.5 Konsekwencje niezgodności

22.5.1 Jeśli organ dotujący nie realizuje płatności w przyjętych terminach (patrz wyżej), beneficjenci są uprawnieni do otrzymania **odsetek za zwłokę** wg stopy referencyjnej stosowanej przez Europejski Bank Centralny (EBC) do podstawowych operacji refinansujących tego Banku w euro, powiększonej o wartość procentową wskazaną w Arkuszu Danych (Punkt 4.2). Stopa referencyjna EBC stanowić będzie stopę obowiązującą pierwszego dnia miesiąca, w którym upływa termin płatności, opublikowaną w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* serii C.

²⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dziennik Urzędowy L 337, 23.12.2015, str. 35).

Jeżeli wyliczone odsetki są niższe niż lub równe kwocie 200 EUR, wypłaca się je beneficjentowi koordynującemu wyłącznie na wniosek złożony w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania opóźnionej płatności.

Odsetki za zwłokę nie są naliczane, jeżeli beneficjentami są państwa członkowskie UE (w tym władze regionalne i lokalne oraz inne organy publiczne działające w imieniu i na rzecz państwa członkowskiego na potrzeby niniejszej Umowy).

W przypadku zawieszenia terminu płatności lub płatności (patrz Art. 29 i 30), płatności nie podlegają uznaniu za opóźnione.

Odsetki od opóźnionej płatności obejmują okres od dnia następującego po terminie płatności (patrz wyżej) do dnia faktycznej płatności włącznie.

Odsetek za zwłokę nie uwzględnia się przy obliczaniu kwoty końcowej dotacji.

22.5.2 W przypadku naruszenia przez koordynatora jego obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, kwota dotacji może ulec obniżeniu (patrz Art. 29), a dotacja koordynatora może zostać rozwiązana (patrz Art. 32).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 23 — GWARANCJE

23.1 Gwarancja na kwotę zaliczki

Na żądanie organu dotującego (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.2), beneficjenci muszą dostarczyć (jedną lub więcej) gwarancje finansowe zgodnie z harmonogramem i na kwoty wskazane w Arkuszu Danych.

Koordynator musi złożyć je do organu dotującego w odpowiednim czasie przed realizacją płatności zaliczkowej, z którą są związane.

Gwarancje muszą być przygotowane na podstawie szablonu opublikowanego na Portalu i spełniać następujące warunki:

- (a) muszą być sporządzone przez bank lub zatwierdzoną instytucję finansową z siedzibą w UE lub - na wniosek koordynatora, zaakceptowany przez organ dotujący - przez stronę trzecią lub bank lub instytucję finansową z siedzibą poza UE, oferującą równoważny poziom bezpieczeństwa
- (b) gwarant musi występować jako gwarant odpowiadający na pierwsze wezwanie i nie wymaga od organu dotującego skierowania w pierwszej kolejności roszczenia regresowego do głównego dłużnika (tzn. właściwego beneficjenta) oraz
- (c) muszą jednoznacznie pozostawać w mocy do czasu realizacji płatności końcowej, a jeśli płatność końcowa jest realizowana w drodze odzyskania środków, do pięciu miesięcy po przekazaniu beneficjentowi noty debetowej.

W ciągu kolejnego miesiąca gwarancja podlega uwolnieniu.

23.2 Konsekwencje niezgodności

Jeżeli beneficjenci nie dotrzymają obowiązku dostarczenia gwarancji zaliczkowania, zaliczka nie zostanie wypłacona.

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 24 — POŚWIADCZENIA

24.1 Sprawozdanie z weryfikacji operacyjnej (OVR)

Nie dotyczy

24.2 Poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS)

Na żądanie organu dotującego (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.3), beneficjenci muszą dostarczyć poświadczenia swoich sprawozdań finansowych (CFS) zgodnie z harmonogramem, progami i warunkami w Arkuszu Danych.

Koordynator ma obowiązek dostarczyć je wraz z raportem okresowym (patrz Art. 21).

Poświadczenia należy przygotowywać na bazie szablonu opublikowanego na Portalu, uwzględniając w nich koszty zadeklarowane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów oraz kosztów wynikających ze zwyczajowych praktyk rachunkowości kosztów (o ile występują) oraz muszą one spełniać następujące warunki:

- (a) podlegają sporządzeniu przez wykwalifikowanego i zatwierdzonego zewnętrznego biegłego rewidenta, który jest niezależny i spełnia wymogi dyrektywy 2006/43/WE (lub, w przypadku organów publicznych, przez kompetentnego i niezależnego urzędnika państwowego)
- (b) Weryfikacja musi zostać przeprowadzona zgodnie z najwyższymi standardami profesjonalnymi, aby zapewnić zgodność sprawozdań finansowych z postanowieniami Umowy oraz kwalifikowalność zadeklarowanych kosztów.

Potwierdzenia nie wpływają na prawo organu dotującego na przeprowadzenie własnych kontroli, przeglądów i audytów, ani nie wykluczają możliwości zastosowania przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (ECA), Prokuraturę Europejską (EPPO) lub Europejski Urząd Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) przysługujących im przywilejów w zakresie przeprowadzania audytów i dochodzeń w związku z Umową (patrz Art. 25).

Jeśli koszty (lub ich część) zostały już objęte audytem przez organ dotujący, koszty te nie muszą być objęte poświadczeniem i nie podlegają wliczeniu do progu (o ile występuje).

24.3 Poświadczenie zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi zwyczajowo (CoMUC)

Nie dotyczy

24.4 Audyt systemów i procesów (SPA)

Nie dotyczy

24.5 Konsekwencje niezgodności

Jeśli beneficjent nie złoży poświadczenia sprawozdań finansowych (CFS) lub poświadczenie zostanie odrzucone, zatwierdzony wkład UE w koszty zostanie ograniczony odpowiednio do progu CFS.

W przypadku naruszenia przez beneficjenta jego obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, organ dotujący może zastosować środki opisane w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 25 — KONTROLE, PRZEGLĄDY, AUDYTY I DOCHODZENIA — ROZCIĄGNIĘCIE USTALEŃ

25.1 Kontrole, przeglądy i audyty organu dotującego

25.1.1 Kontrole wewnętrzne

Organ dotujący może - w trakcie trwania Przedsięwzięcia lub po jego zakończeniu - sprawdzić prawidłowość realizacji Przedsięwzięcia i zgodność z postanowieniami Umowy, włącznie z oceną kosztów i wkładów, wyników i raportów.

25.1.2 Weryfikacja projektów

Organ dotujący może przeprowadzać weryfikację prawidłowego wdrażania Przedsięwzięcia i wypełniania zobowiązań przewidzianych w Umowie (weryfikacja ogólna projektu lub weryfikacja określonych zagadnień).

Tego rodzaju weryfikacje mogą rozpocząć się w trakcie realizacji Przedsięwzięcia do terminu wskazanego w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6). Koordynator lub właściwy beneficjent zostanie o nich formalnie powiadomiony, przy czym przyjmuje się, że weryfikacja rozpoczyna się w dacie takiego powiadomienia.

W razie konieczności, organ dotujący może korzystać z pomocy niezależnych ekspertów zewnętrznych. W przypadku skorzystania ze wsparcia ekspertów zewnętrznych, koordynator lub właściwy beneficjent zostanie o tym powiadomiony i będzie miał prawo do zgłoszenia zastrzeżeń na gruncie poufności danych handlowych lub konfliktu interesów.

Koordynator lub właściwy beneficjent ma obowiązek współpracować z należyłą starannością oraz dostarczyć - we wskazanych terminach - wszelkie informacje i dane oprócz wyników i raportów już złożonych (włącznie z informacjami na temat wykorzystania zasobów). Organ dotujący może zażądać, aby beneficjenci przekazali mu takie informacje bezpośrednio. Informacje i dokumenty szczególnie chronione będą traktowane w sposób wskazany w Art. 13.

Koordynator lub właściwy beneficjent może wnioskować o umożliwienie mu udziału w spotkaniach, w tym także z ekspertami zewnętrznymi.

W przypadku wizyt na miejscu, właściwy beneficjent musi zapewnić dostęp do swoich placówek i lokali (także ekspertom zewnętrznym) oraz ułatwiony dostęp do żądanych informacji.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz mieć odpowiedni format, włącznie z formatem elektronicznym.

Na podstawie wyników weryfikacji sporządzony zostanie raport z weryfikacji projektu.

Organ dotujący oficjalnie poinformuje o raporcie z weryfikacji projektu koordynatora lub właściwego beneficjenta, który będzie miał 30 dni od daty otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag.

Weryfikacje raportów (w tym raporty z weryfikacji raportów) będą sporządzane w języku Umowy.

25.1.3 Audyty

Organ dotujący może przeprowadzać audyty prawidłowego wdrażania Przedsięwzięcia i wypełniania zobowiązań przewidzianych w Umowie,

Audyty tego rodzaju mogą rozpocząć się w trakcie realizacji Przedsięwzięcia do terminu wskazanego w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6). Właściwy beneficjent zostanie o nich formalnie powiadomiony, przy czym przyjmuje się, że weryfikacja rozpoczyna się w dacie takiego powiadomienia.

Organ dotujący może skorzystać z własnych służb audytorskich, zlecić audyt służbom centralnym lub skorzystać z usług firm zewnętrznych. W przypadku skorzystania z usług firm zewnętrznych, właściwy beneficjent zostanie o tym powiadomiony i będzie miał prawo do zgłoszenia zastrzeżeń na gruncie poufności danych handlowych lub konfliktu interesów.

Właściwy beneficjent ma obowiązek współpracować z należytą starannością oraz dostarczyć - we wskazanych terminach - wszelkie informacje (włącznie z pełnym zakresem ksiąg rachunkowych, indywidualnymi zestawieniami wynagrodzeń i innymi danymi osobowymi) w celu weryfikacji zgodności z Umową. Informacje i dokumenty szczególnie chronione będą traktowane w sposób wskazany w Art. 13.

W przypadku wizyt na miejscu, właściwy beneficjent musi zapewnić dostęp do swoich placówek i lokali (także zewnętrznej firmie audytorskiej) oraz ułatwiony dostęp do żądanych informacji.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz mieć odpowiedni format, włącznie z formatem elektronicznym.

Na podstawie wyników audytu sporządzony zostanie raport z audytu projektu.

Audytorzy oficjalnie poinformują o raporcie z audytu projektu właściwego beneficjenta, który będzie miał 30 dni od daty otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag (postępowanie kontradyktoryjne).

Raport końcowy z audytu będzie uwzględniał spostrzeżenia właściwego beneficjenta, który zostanie powiadomiony formalnie o jego sporządzeniu.

Audyty (w tym raporty z audytów) będą sporządzane w języku Umowy.

25.2 Kontrole, przeglądy i audyty Komisji Europejskiej odnośnie do dotacji innych organów dotujących

W przypadku, gdy organem dotującym nie jest Komisja Europejska, tej ostatniej przysługują takie same prawa w zakresie kontroli, weryfikacji i audytów, jak organowi dotującemu.

25.3 Dostęp do rejestrów w celu oceny uproszczonych form finansowania

Beneficjenci mają obowiązek zapewnić Komisji Europejskiej dostęp do swoich rejestrów ustawowych w celu okresowej oceny uproszczonych form finansowania, stosowanych w programach UE.

25.4 Audyty i dochodzenia OLAF, EPPO i ECA

Następujące organy mogą również przeprowadzać kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia - w trakcie realizacji działania lub po jego zakończeniu:

- Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) na podstawie rozporządzeń nr 883/2013²⁹ i 2185/96³⁰
- Prokuratura Europejska (EPPO) na podstawie rozporządzenia 2017/1939
- Europejski Trybunał Obrachunkowy (ECA) na podstawie Art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i Art. 257 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Na wniosek tych organów, właściwy beneficjent ma obowiązek dostarczyć pełną, dokładną i kompletną informację we wskazanym formacie (włącznie z pełnym zakresem ksiąg rachunkowych, indywidualnymi zestawieniami wynagrodzeń i innymi danymi osobowymi, w tym w formacie elektronicznym) oraz zapewnić dostęp do placówek i lokali dla potrzeb wizyt lub inspekcji na miejscu - zgodnie z postanowieniami wymienionych Rozporządzeń.

W tym celu, właściwy beneficjent ma obowiązek przechowywania wszelkich istotnych informacji związanych z Przedsięwzięciem, co najmniej przez okres wskazany w Arkuszu Danych (Punkt 6), a w każdym przypadku, do chwili zakończenia trwających kontroli, przeglądów, audytów, dochodzeń, sporów lub innych postępowań w związku z roszczeniami.

25.5 Następstwa kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń - Rozciągnięcie ustaleń

25.5.1 Następstwa kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń w związku z niniejszą dotacją

Ustalenia wynikające z kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń przeprowadzonych w kontekście niniejszej dotacji mogą prowadzić do odrzucenia (patrz Art. 27), zmniejszenia dotacji (patrz Art. 28) lub zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

Odrzucenie lub zmniejszenie dotacji po uiszczeniu płatności końcowej prowadzi do weryfikacji końcowej kwoty dotacji (patrz Art. 22).

Ustalenia wynikające z kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń w trakcie wdrażania działania mogą skutkować żądaniem wprowadzenia poprawki (patrz Art. 39) w celu zmiany opisu działania, podanego w Załączniku nr 1.

29 Rozporządzenie (WE) nr 883/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dziennik Urzędowy L 248, 18/09/2013, str. 1).

30 Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/1996 z dnia 11 listopada 1996 w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dziennik Urzędowy L 292, 15/11/1996, str. 2).

Kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia, w wyniku których dojdzie do stwierdzenia błędów systemowych lub powtarzających się, nadużyć lub naruszenia obowiązków w związku z jakąkolwiek dotacją UE mogą prowadzić także do następstw w związku z innymi dotacjami UE, udzielonymi na zbliżonych zasadach („rozciągnięcie na inne dotacje”).

Ponadto, ustalenia poczynione w trakcie dochodzenia OLAF lub EPPO mogą prowadzić do postępowania karnego zgodnie z prawem krajowym.

25.5.2 Rozciągnięcie ustaleń z innych dotacji

Ustalenia z kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń w związku z innymi dotacjami mogą zostać rozciągnięte na niniejszą dotację, jeżeli:

- a) w ramach innych dotacji finansowanych przez UE, beneficjent dopuścił się systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszenia obowiązków które mają istotny wpływ na niniejszą dotację oraz
- b) beneficjent został zawiadomiony oficjalnie o tych ustaleniach - z podaniem listy dotacji, których one dotyczą - w terminie przewidzianym dla audytów w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6).

Organ dotujący formalnie powiadomi właściwego beneficjenta o zamiarze rozciągnięcia ustaleń z podaniem listy dotacji, na które ma ono wpływ.

Jeśli rozciągnięcie dotyczy **odrzućenia kosztów lub wkładów**, powiadomienie obejmuje:

- (a) zaproszenie do złożenia spostrzeżeń dotyczących listy dotacji, na które ustalenia mają wpływ
- (b) wniosek o złożenie poprawionych sprawozdań finansowych do wszystkich dotacji, na które ustalenia mają wpływ
- (c) współczynnik korygujący dla potrzeb ekstrapolacji, określony na podstawie błędów systemowych lub powtarzających się, w celu obliczenia kwot podlegających odrzuceniu, jeśli właściwy beneficjent:
 - (i) uznaje, że złożenie poprawionych sprawozdań finansowych jest niemożliwe lub niewykonalne lub
 - (ii) nie złożył poprawionych sprawozdań finansowych.

Jeśli rozciągnięcie dotyczy **obniżenia dotacji**: powiadomienie obejmuje:

- (a) zaproszenie do złożenia spostrzeżeń dotyczących listy dotacji, na które ustalenia mają wpływ, oraz
- (b) **współczynnik korygujący dla potrzeb ekstrapolacji**, określony na podstawie błędów systemowych lub powtarzających się oraz zasady proporcjonalności.

Właściwy beneficjent ma **60 dni** od daty otrzymania powiadomienia na złożenie uwag, poprawionych sprawozdań finansowych, lub na zaproponowanie należycie uzasadnionej **alternatywnej metody korekty/ współczynnika korygującego**.

Na tej podstawie, organ dotujący przeprowadzi analizę wpływu i podejmie decyzję co do wdrażania (np. rozpoczęcia procedury odrzucenia lub zmniejszenia dotacji, na podstawie poprawionego sprawozdania finansowego lub ogłoszonej/ alternatywnej metody/ współczynnika lub ich połączenia; patrz Art. 27 i 28).

25.6 Konsekwencje niezgodności

W przypadku naruszenia przez beneficjenta jego obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, niewystarczająco udokumentowane koszty lub wkłady podlegają uznaniu za niekwalifikowalne (patrz Art. 6) i zostaną odrzucone (patrz Art. 27), a kwota dotacji może ulec zmniejszeniu (patrz Art. 28).

Niedotrzymanie tych obowiązków może także prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w Rozdziale 5.

ARTYKUŁ 26 — EWALUACJE WPLYWU

26.1 Ewaluacja wpływu

Organ dotujący może przeprowadzić ewaluację wpływu Przedsięwzięcia, zmierzone pod kątem celów i wskaźników programu UE, z którego finansowana jest dotacja.

Ewaluacje tego rodzaju mogą rozpocząć się w trakcie realizacji Przedsięwzięcia do terminu wskazanego w Arkuszu Danych (patrz Punkt 6). Koordynator lub właściwi beneficjenci zostaną o nich formalnie powiadomieni, przy czym przyjmuje się, że weryfikacja rozpoczyna się w dacie takiego powiadomienia.

W razie konieczności, organ dotujący może korzystać z pomocy niezależnych ekspertów zewnętrznych.

Koordynator lub beneficjenci mają obowiązek przekazać wszelkie niezbędne informacje dla potrzeb oceny wpływu Przedsięwzięcia, włącznie z informacjami w formacie elektronicznym.

26.2 Konsekwencje niezgodności

W przypadku naruszenia przez beneficjenta jego obowiązków wynikających z niniejszego Artykułu, organ dotujący może zastosować środki opisane w Rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 5 KONSWEKWENCJE NIEZGODNOŚCI

PUNKT 1 ODRZUCENIA I OBNIŻENIE DOTACJI

ART. 27 — ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW

27.1 Warunki

Organ dotujący - w chwili wykluczenia beneficjenta, płatności okresowej, płatności końcowej lub w późniejszym okresie - odrzuci wszelkie koszty lub wkłady niekwalifikowalne (patrz Art. 6), w szczególności w wyniku kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń (patrz Art. 25).

Odrzucenie może bazować także na rozciągnięciu ustaleń z innych dotacji na niniejszą dotację (patrz Art. 25).

Niekwalifikowalne koszty lub wkłady podlegają odrzuceniu.

27.2 Procedura

Jeśli odrzucenie nie prowadzi do odzyskania środków, organ dotujący formalnie powiadomi koordynatora lub właściwego beneficjenta o odrzuceniu, kwotach i przyczynach odrzucenia. Koordynator lub właściwy beneficjent może - w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia - złożyć uwagi, jeśli nie zgadza się z odrzuceniem (procedura weryfikacji płatności).

Jeżeli odrzucenie skutkuje odzyskaniem środków, organ dotujący wdroży procedurę kontradyktoryjności wraz ze wstępnym pismem informującym, o którym mowa w Art. 22.

27.3 Skutki

Jeśli organ dotujący odrzuci koszty lub wkłady, odliczy je od kosztów lub wkładów zadeklarowanych, a następnie obliczy należną kwotę (a w razie konieczności odzyska środki; patrz Art. 22).

ARTYKUŁ 28 — OBNIŻENIE DOTACJI

28.1 Warunki

Organ dotujący może - w chwili wykluczenia beneficjenta, płatności lub w późniejszym terminie - obniżyć kwotę dotacji dla beneficjenta, jeśli:

- (a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości lub nadużyć lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej Umowy lub zaistniałych w trakcie jej realizacji (włącznie z nieprawidłową realizacją Przedsięwzięcia, niezgodnością z warunkami naboru, składaniem fałszywych informacji, niedostarczeniem wymaganych informacji, naruszeniem zasad etycznych lub zasad bezpieczeństwa (o ile mają zastosowanie), itd.) lub
- (b) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się:
 - w odniesieniu do innych dotacji przyznanych na zbliżonych zasadach - błędów systemowych lub powtarzających się, nieprawidłowości, nadużyć lub poważnego zaniedbania obowiązków, które mają znaczący wpływ na niniejszą dotację (rozciągnięcie ustaleń; patrz Art. 25.5).

Kwotę zmniejszenia oblicza się w odniesieniu do każdego z objętych nim beneficjentów, proporcjonalnie do wagi i czasu trwania błędów, nieprawidłowości, nadużyć lub zaniedbania obowiązków, stosując indywidualny wskaźnik redukcji do zatwierdzonego uprzednio wkładu UE na ich rzecz.

28.2 Procedura

Jeżeli zmniejszenie dotacji nie prowadzi do odzyskania środków, organ dotujący formalnie powiadomi koordynatora lub właściwego beneficjenta o zmniejszeniu dotacji, kwocie i przyczynach jej zmniejszenia. Koordynator lub właściwy beneficjent może - w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia - złożyć uwagi, jeśli nie zgadza się z obniżeniem dotacji (procedura weryfikacji płatności).

Jeżeli obniżenie dotacji skutkuje odzyskaniem środków, organ dotujący wdroży procedurę kontradyktoryjności wraz ze wstępnym pismem informującym, o którym mowa w Art. 22.

28.3 Skutki

Jeśli organ dotujący obniży dotację, odlicza kwotę, o jaką została ona zmniejszona, a następnie oblicza należność (a w razie konieczności przystępuje do odzyskania środków; patrz Art. 22).

PUNKT 2 ZAWIESZENIE I ROZWIĄZANIE

ART. 29 - ZAWIESZENIE TERMINU PŁATNOŚCI

29.1 Warunki

Organ dotujący może - w dowolnym czasie - zawiesić termin płatności, jeśli płatność nie może zostać zrealizowana, ponieważ:

- (a) wymagany raport (patrz Art. 21) nie został złożony lub jest niekompletny bądź konieczne jest podanie dodatkowych informacji
- (b) pojawiły się wątpliwości co do należnej kwoty (np. tocząca się procedura rozciągnięcia ustaleń, zakwestionowanie kwalifikowalności, konieczność obniżenia dotacji itd.) i konieczne są dodatkowe kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia, lub
- (c) wystąpiły inne kwestie, które mają wpływ na interesy finansowe UE.

29.2 Procedura

Organ dotujący powiadomi koordynatora oficjalnie o zawieszeniu i jego przyczynach.

Zawieszenie **stanie się skuteczne** w dniu wysłania powiadomienia.

Jeśli warunki zawieszające termin płatności przestaną obowiązywać, zawieszenie zostanie **cofnięte**, a czas pozostały do terminu płatności (patrz Arkusz Danych, Punkt 4.2) wznowi bieg.

Jeśli okres zawieszenia przekracza dwa miesiące, koordynator może zwrócić się do organu dotującego o potwierdzenie, że zawieszenie ma trwać nadal.

Jeśli termin płatności został zawieszony w związku z niezgodnościami w raporcie, a poprawiony raport nie został złożony (lub został złożony i również odrzucony), organ dotujący może także rozwiązać dotację lub wykluczyć koordynatora z uczestnictwa (patrz Art. 32).

ARTYKUŁ 30 — ZAWIESZENIE WYPŁAT

30.1 Warunki

Organ dotujący może - w dowolnym czasie - zawiesić wypłaty, w całości lub w części, na rzecz jednego lub więcej beneficjentów, jeśli:

- (a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się lub jest podejrzany o dopuszczenie się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości lub nadużyć lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej Umowy lub zaistniałych w trakcie jej realizacji (włącznie z nieprawidłową realizacją działania, niezgodnością z warunkami zaproszenia, składaniem fałszywych informacji, niedostarczeniem wymaganych informacji, naruszeniem zasad etycznych lub zasad bezpieczeństwa (o ile mają zastosowanie), itd.) lub

- (b) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się:
- w odniesieniu do innych dotacji przyznanych na zbliżonych zasadach - błędów systemowych lub powtarzających się, nieprawidłowości, nadużyć lub poważnego zaniedbania obowiązków, które mają znaczący wpływ na niniejszą dotację (rozciągnięcie ustaleń; patrz Art. 25.5).

W przypadku zawieszenia wypłat na rzecz jednego lub więcej beneficjentów, organ dotujący uiszcza wypłaty częściowe na poczet części, które nie są objęte zawieszeniem. Jeśli zawieszenie dotyczy płatności końcowej, wypłata (lub odzyskanie środków) z tytułu pozostałej kwoty po zdjęciu zawieszenia podlega uznaniu za płatność zamykającą działanie.

30.2 Procedura

Przed zawieszeniem wypłat, organ dotujący wysyła do odpowiedniego beneficjenta **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze zawieszenia wypłat, z podaniem uzasadnienia oraz
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeśli organ dotujący nie otrzyma uwag lub zdecyduje się wdrożyć procedurę mimo otrzymanych uwag, potwierdzi zawieszenie (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie wystosuje formalne powiadomienie o zakończeniu procedury.

W chwili zakończenia procedury zawieszenia, organ dotujący także powiadomi o tym koordynatora.

Zawieszenie **stanie się skuteczne** w dniu wysłania pisma potwierdzającego.

Jeżeli warunki wznowienia płatności zostaną spełnione, zawieszenie zostanie zdjęte. Organ dotujący oficjalnie powiadomi o tym właściwego beneficjenta (oraz koordynatora) i wskaże datę zakończenia zawieszenia.

W trakcie zawieszenia, na rzecz objętych nim beneficjentów nie wypłaca się zaliczek. W przypadku płatności okresowych, raporty okresowe za wszystkie okresy sprawozdawcze z wyjątkiem ostatniego (patrz Art. nie mogą uwzględniać sprawozdań finansowych beneficjentów objętych zawieszeniem (lub ich podmiotów stowarzyszonych). Koordynator musi uwzględnić ich w kolejnym raporcie okresowym po zdjęciu zawieszenia lub - jeśli zawieszenie nie zostanie zdjęte do końca działania - w ostatnim raporcie okresowym.

ARTYKUŁ 31 — ZAWIESZENIE UMOWY DOTACJI

31.1 Zawieszenie GA na wniosek konsorcjum

31.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą wnioskować o zawieszenie dotacji lub jej części w przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności - w szczególności siły wyższej (patrz Art. 35) - uniemożliwiających lub nadmiernie utrudniających realizację.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (Patrz Art. 39), z podaniem:

- uzasadnienia

- terminu, w jakim zawieszenie stanie się skuteczne; może to być data poprzedzająca datę złożenia wniosku o zmianę, oraz
- spodziewanej daty wznowienia.

Zawieszenie **stanie się skuteczne** w dniu wskazanym w zmianie.

Z chwilą wystąpienia okoliczności umożliwiających wznowienie realizacji Przedsięwzięcia, koordynator musi bezzwłocznie wystąpić o kolejną **zmianę** Umowy w celu określenia daty zakończenia zawieszenia, daty wznowienia (jeden dzień po dacie zakończenia zawieszenia), przedłużenia czasu trwania oraz wprowadzenia innych zmian niezbędnych w celu przystosowania Przedsięwzięcia do nowych okoliczności (patrz Art. 39) - o ile umowa dotacji nie została rozwiązana (patrz Art. 32). Zawieszenie zostanie zdjęte ze skutkiem od daty zakończenia zawieszenia wskazanej w zmianie do Umowy. Może to być data poprzedzająca datę złożenia wniosku o zmianę.

W trakcie zawieszenia nie wypłaca się zaliczek. Koszty poniesione lub wkłady na rzecz działań wdrażanych w okresie zawieszenia dotacji nie są kwalifikowalne (patrz Art. 6.3)

31.2 Zawieszenie GA z inicjatywy UE

31.2.1 Warunki

Organ dotujący może zawiesić dotację lub jej dowolną część, jeśli:

- (a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się lub jest podejrzany o dopuszczenie się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości lub nadużyć lub
 - (iii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej Umowy lub zaistniałych w trakcie jej realizacji (włącznie z nieprawidłową realizacją działania, niezgodnością z warunkami zaproszenia, składaniem fałszywych informacji, niedostarczeniem wymaganych informacji, naruszeniem zasad etycznych lub zasad bezpieczeństwa (o ile mają zastosowanie), itd.) lub
- (b) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/wdrożeniu dotacji) dopuścił się:
 - w odniesieniu do innych dotacji przyznanych na zbliżonych zasadach - błędów systemowych lub powtarzających się, nieprawidłowości, nadużyć lub poważnego zaniedbania obowiązków, które mają znaczący wpływ na niniejszą dotację (rozciągnięcie ustaleń; patrz Art. 25.5).
- (c) Inne:
 - (i) *[OPCHA 1 domyślnie: kwestie dotyczące działań powiązanych] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: działanie powiązane (patrz Art. 3) nie rozpoczęło się w terminie wskazanym w Załączniku nr 1, zostało zawieszono lub straciło zdolność generowania wkładu, co ma wpływ na wdrażanie Przedsięwzięcia objętego niniejszą Umową]*
 - (ii) dodatkowe przyczyny zawieszenia GA: nie dotyczy

31.2.2 Procedura

Przed zawieszeniem dotacji, organ dotujący wysłał do koordynatora **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze zawieszenia dotacji, z podaniem uzasadnienia oraz
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeśli organ dotujący nie otrzyma uwag lub zdecyduje się wdrożyć procedurę mimo otrzymanych uwag, potwierdzi zawieszenie (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie wystosuje formalne powiadomienie o zakończeniu procedury.

Zawieszenie **stanie się skuteczne** jeden dzień po dacie wysłania pisma potwierdzającego (lub w późniejszym terminie wskazanym w powiadomieniu).

Z chwilą spełnienia warunków wznowienia wdrażania Przedsięwzięcia, organ dotujący powiadomi o tym formalnie koordynatora w **piśmie o zdjęciu zawieszenia**, w którym określi datę zdjęcia zawieszenia i zaprosi koordynatora do złożenia wniosku o zmianę Umowy w celu wyznaczenia daty wznowienia (jeden dzień po zakończeniu zawieszenia), przedłużenia okresu jej realizacji i wprowadzenia innych poprawek niezbędnych, aby przystosować działanie do nowych okoliczności (patrz Art. 39) - chyba, że umowa dotacji uległa rozwiązaniu (patrz Art. 32). Zawieszenie zostanie zdjęte ze skutkiem od daty zakończenia zawieszenia wskazanej w piśmie o zdjęciu zawieszenia. Może to być data poprzedzająca datę wysłania pisma.

W trakcie zawieszenia nie wypłaca się zaliczek. Koszty poniesione lub wkłady na rzecz działań wdrażanych w okresie zawieszenia nie są kwalifikowalne (patrz Art. 6.3)

Beneficjenci nie mogą występować o odszkodowania z tytułu zawieszenia umowy przez organ dotujący (patrz Art. 33).

Zawieszenie dotacji nie wpływa na prawo organu dotującego do rozwiązania umowy dotacji lub wykluczenia beneficjenta (patrz Art. 32) lub obniżenia kwoty dotacji (patrz Art. 28).

ARTYKUŁ 32 — ROZWIĄZANIE UMOWY LUB WYKLUCZENIE BENEFICJENTA

32.1 Rozwiązanie GA na wniosek konsorcjum

32.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą wystąpić o rozwiązanie umowy dotacji.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (Patrz Art. 39), z podaniem:

- uzasadnienia
- daty zakończenia prac konsorcjum nad działaniem („data zakończenia prac”) oraz
- terminu, w jakim rozwiązanie stanie się skuteczne („data rozwiązania”); musi on nastąpić po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Rozwiązanie **stanie się skuteczne** w dniu wskazanym w zmianie.

W przypadku niepodania przyczyn lub uznania przez organ dotujący, że przyczyny nie uzasadniają rozwiązania, może uznać umowę dotacji za rozwiązana nieprawidłowo.

32.1.2 Skutki

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od chwili, gdy rozwiązanie stanie się skuteczne - złożyć **raport okresowy** (za otwarty okres sprawozdawczy do daty rozwiązania).

Organ dotujący obliczy kwotę końcową dotacji oraz płatności końcowej na podstawie złożonego raportu, z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów w związku z działaniami wdrożonymi przed datą zakończenia prac (patrz Art. 22). Koszty związane z kontraktami, płatne wyłącznie po zakończeniu prac, są niekwalifikowalne.

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu w terminie, wyłącznie koszty i wkłady uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym zostaną wzięte pod uwagę (żadne koszty ani wkłady nie zostaną rozpatrzone, jeśli raport okresowy nie zostanie zatwierdzony).

Nieprawidłowe rozwiązanie umowy może prowadzić do obniżenia dotacji (patrz Art. 28).

Po rozwiązaniu umowy, obowiązki beneficjentów (w szczególności, wynikające z Art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (IPR), 17 (komunikacja upowszechnianie i widoczność), 21 (raportowanie), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja wpływu), 27 (odrzućcia), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń) pozostają w mocy.

32.2 Wykluczenie beneficjenta na wniosek konsorcjum

32.2.1 Warunki i procedura

Koordynator może wnioskować o zakończenie uczestnictwa jednego lub wielu beneficjentów, na wniosek danego beneficjenta lub w imieniu pozostałych beneficjentów.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (Patrz Art. 39), z podaniem:

- uzasadnienia
- opinii zainteresowanego beneficjenta (lub dowodu, że złożono pisemny wniosek o wydanie takiej opinii)
- daty zakończenia przez beneficjenta prac nad działaniem („data zakończenia prac”)
- terminu, w jakim rozwiązanie stanie się skuteczne („data rozwiązania”); musi on nastąpić po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Jeśli wykluczenie dotyczy koordynatora i ma miejsce bez jego zgody, wniosek o zmianę umowy musi złożyć inny beneficjent (działający w imieniu konsorcjum).

Rozwiązanie **stanie się skuteczne** w dniu wskazanym w zmianie.

W przypadku niepodania informacji lub uznania przez organ dotujący, że przyczyny nie uzasadniają wykluczenia, może on uznać wykluczenie beneficjenta za dokonane nieprawidłowo.

32.2.2 Skutki

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od daty, gdy wykluczenie stanie się skuteczne - złożyć:

- (i) **raport z dystrybucji płatności** odnośnie do właściwego beneficjenta

- (ii) **raport dotyczący wykluczenia** sporządzony przez właściwego beneficjenta, za otwarty okres sprawozdawczy do chwili wykluczenia, zawierający opis postępów prac, sprawozdanie finansowe, objaśnienie w zakresie użytkowania zasobów, oraz, w stosownych przypadkach, poświadczenie sprawozdania finansowego (CFS; patrz Art. 21 i 24.2 oraz Arkusz Danych, Punkt 4.3)
- (iii) drugi **wniosek o zmianę** (patrz Art. 39), dotyczący innych niezbędnych zmian (np. przeniesienia zadań i szacowanego budżetu wykluczonego beneficjenta; dodanie nowego beneficjenta w celu zastąpienia beneficjenta wykluczonego; zmiany koordynatora itd.).

Organ dotujący obliczy kwotę należną beneficjentowi na podstawie złożonego raportu, z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów w związku z działaniami wdrożonymi przed datą zakończenia prac (patrz Art. 22). Koszty związane z kontraktami, płatne wyłącznie po zakończeniu prac, są niekwalifikowalne.

Informacje zawarte w raporcie dotyczącym wykluczenia muszą zostać uwzględnione także w raporcie okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (patrz Art. 21).

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu dotyczącego wykluczenia w terminie, wyłącznie koszty i wkłady uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym zostaną wzięte pod uwagę (żadne koszty ani wkłady nie zostaną rozpatrzone, jeśli koniec raport okresowy nie zostanie zatwierdzony).

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu w sprawie dystrybucji płatności w terminie, uzna, że:

- koordynator nie przekazał żadnych wypłat właściwemu beneficjentowi oraz
- właściwy beneficjent nie ma obowiązku dokonania zwrotu jakichkolwiek kwot na rzecz koordynatora.

Jeśli drugi wniosek o zmianę zostanie przyjęty przez organ dotujący, Umowa zostanie **zmieniona** celem wprowadzenia niezbędnych poprawek (patrz Art. 39).

Jeśli drugi wniosek o zmianę zostanie odrzucony przez organ dotujący (ze względu na zakwestionowanie decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszenie zasady równego traktowania wnioskodawców), umowa dotacji może zostać rozwiązana (patrz Art. 32).

Nieprawidłowe wykluczenie może prowadzić do zmniejszenia dotacji (patrz Art. 31) lub rozwiązania umowy dotacji (patrz Art. 32).

Po wykluczeniu, obowiązki objętego nim beneficjenta (w szczególności, wynikające z Art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (IPR), 17 (komunikacja upowszechnianie i widoczność), 21 (raportowanie), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja wpływu), 27 (odrzucenia), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń) pozostają w mocy.

32.3 Rozwiązanie GA lub wykluczenie beneficjenta z inicjatywy UE

32.3.1 Warunki

Organ dotujący może rozwiązać umowę dotacji lub wykluczyć z uczestnictwa jednego lub więcej beneficjentów, jeśli:

- (a) jeden lub więcej beneficjentów nie przystąpi do Umowy (patrz Art. 40)
- (b) zmiana sytuacji prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub własnościowej beneficjenta może mieć znaczący wpływ na wdrożenie Przedsięwzięcia lub podważa decyzję o przyznaniu dotacji (włącznie ze zmianami związanymi z dowolną z postaw wyłączenia wykazanych w oświadczeniu)
- (c) po wykluczeniu jednego lub wielu beneficjentów, niezbędne zmiany w treści Umowy (oraz ich wpływ na Przedsięwzięcie) spowodowałyby podważenie decyzji o przyznaniu dotacji lub skutkowałyby nierównym traktowaniem wnioskodawców
- (d) wdrożenie Przedsięwzięcia stało się niemożliwe lub zmiany niezbędne w celu jego kontynuacji spowodowałyby podważenie decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszenie zasady równego traktowania wnioskodawców
- (e) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za jego zadłużenie) stał się przedmiotem postępowania upadłościowego lub podobnego (włącznie z ogłoszeniem niewypłacalności, likwidacją, objęciem w zarząd przez syndyka masy upadłościowej lub sąd, postępowaniem układowym z wierzycielami, zawieszeniem działalności gospodarczej itd.)
- (f) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za jego zadłużenie) dopuścił się naruszenia obowiązków w zakresie płatności składek ubezpieczenia społeczności lub podatków
- (g) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/ wdrożeniu dotacji) został uznany za winnego poważnego uchybienia zawodowego
- (h) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/ wdrożeniu dotacji) dopuścił się nadużycia, korupcji lub uczestniczył w działaniach grupy przestępczej, w praniu pieniędzy, przestępstwach związanych z terroryzmem (włącznie z finansowaniem terroryzmu), pracą dzieci lub handlem ludźmi
- (i) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/ wdrożeniu dotacji) został utworzony w innej jurysdykcji w celu obejścia obowiązków podatkowych, społecznych lub innych przewidzianych prawem w kraju pochodzenia (lub założył w tym celu kolejny podmiot)
- (j) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/ wdrożeniu dotacji) dopuścił się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości lub nadużyć lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej Umowy lub zaistniałych w trakcie jej realizacji (włącznie z nieprawidłową realizacją działania, niezgodnością z warunkami zaproszenia, składaniem fałszywych informacji, niedostarczeniem wymaganych informacji, naruszeniem zasad etycznych lub zasad bezpieczeństwa (o ile mają zastosowanie), itd.)
- (k) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania beneficjenta, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nad nim kontrolę, lub osoba odgrywająca kluczową rolę w przyznaniu/ wdrożeniu dotacji) dopuścił się - w odniesieniu do innych dotacji przyznanych na zbliżonych zasadach - błędów systemowych lub powtarzających się, nieprawidłowości, nadużyć lub poważnego zaniedbania obowiązków, które mają znaczący wpływ na niniejszą dotację (rozciągnięcie ustaleń; patrz Art. 25.5)

(l) mimo sformułowania wyraźnego żądania przez organ dotujący, beneficjent nie złożył wniosku - za pośrednictwem koordynatora - o zmianę Umowy w celu zakończenia uczestnictwa jednego z jego podmiotów stowarzyszonych lub partnerów stowarzyszonych, znajdującego się w sytuacji wymienionej w punkcie (d), (f), (e), (g), (h), (i) lub (j) oraz przeniesienia jego obowiązków, lub

(m) inne:

(i) *[OPCHA 1 domyślnie: kwestie dotyczące przedsięwzięć powiązanych] [OPCJA 2 jeśli została wybrana dla dotacji: Przedsięwzięcie powiązane (patrz Art. 3) nie rozpoczęło się w terminie wskazanym w Załączniku nr 1, zostało zakończone lub straciło zdolność generowania wkładu, co ma wpływ na wdrażanie Przedsięwzięcia objętego niniejszą Umową]*

(ii) dodatkowe przyczyny rozwiązania GA: nie dotyczy

32.3.2 Procedura

Przed rozwiązaniem umowy dotacji lub wykluczeniem jednego lub wielu beneficjentów, organ dotujący wysyła do koordynatora **wstępne pismo informujące**:

- z formalnym powiadomieniem o zamiarze rozwiązania Umowy, z podaniem uzasadnienia oraz
- z prośbą o przedstawienie uwag w ciągu 30 dni od daty otrzymania powiadomienia.

Jeśli organ dotujący nie otrzyma uwag lub zdecyduje się wdrożyć procedurę mimo otrzymanych uwag, potwierdzi rozwiązanie/wykluczenie oraz termin, w jakim stanie się ono skuteczne (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie wystosuje formalne powiadomienie o zakończeniu procedury.

W przypadku wykluczenia beneficjenta, organ dotujący - na zakończenie procedury - poinformuje o tym również koordynatora.

Rozwiązanie/ wykluczenie stanie się skuteczne po upływie jednego dnia od daty wysłania pisma potwierdzającego (lub w późniejszym terminie wskazanym w powiadomieniu).

32.3.3 Skutki

(a) w przypadku **rozwiązania umowy dotacji**:

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od terminu, w jakim rozwiązanie umowy stanie się skuteczne - złożyć **raport okresowy** (za ostatni otwarty okres sprawozdawczy do chwili rozwiązania umowy).

Organ dotujący obliczy kwotę końcową dotacji oraz płatności końcowej na podstawie złożonego raportu, z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów w związku z działaniami wdrożonymi przed terminem, w jakim rozwiązanie Umowy stało się skuteczne (patrz Art. 22). Koszty związane z kontraktami, płatne wyłącznie po rozwiązaniu umowy, są niekwalifikowalne.

Jeśli umowa została rozwiązana z powodu naruszenia obowiązku składania raportów, koordynator nie może złożyć żadnego raportu po jej rozwiązaniu.

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu w terminie, wyłącznie koszty i wkłady uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym zostaną wzięte pod uwagę (żadne koszty ani wkłady nie zostaną rozpatrzone, jeśli raport okresowy nie zostanie zatwierdzony).

Rozwiązanie umowy nie wpływa na prawo organu dotującego do obniżenia dotacji (patrz Art. 28) lub nałożenia sankcji administracyjnych (patrz Art. 34).

Beneficjenci nie mogą występować o odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy przez organ dotujący (patrz Art. 33).

Po rozwiązaniu umowy, obowiązki beneficjentów (w szczególności, wynikające z Art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (IPR), 17 (komunikacja upowszechnianie i widoczność), 21 (raportowanie), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja wpływu), 27 (odrzućcia), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń) pozostają w mocy.

(b) w przypadku wykluczenia beneficjenta:

Koordinator musi - w ciągu 60 dni od daty, gdy rozwiązanie stanie się skuteczne - złożyć:

- (i) **raport z dystrybucji płatności** odnośnie do właściwego beneficjenta
- (ii) **raport dotyczący wykluczenia** sporządzony przez właściwego beneficjenta, za otwarty okres sprawozdawczy do chwili wykluczenia, zawierający opis postępów prac, sprawozdanie finansowe, objaśnienie w zakresie użytkowania zasobów, oraz, w stosownych przypadkach, poświadczenie sprawozdania finansowego (CFS; patrz Art. 21 i 24.2 oraz Arkusz Danych, Punkt 4.3)
- (iii) **wniosek o zmianę** (patrz Art. 39), dotyczący innych niezbędnych zmian (np. przeniesienia zadań i szacowanego budżetu wykluczonego beneficjenta; dodanie nowego beneficjenta w celu zastąpienia beneficjenta wykluczonego; zmiany koordynatora itd.).

Organ dotujący obliczy kwotę należną beneficjentowi na podstawie złożonego raportu, z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów w związku z działaniami wdrożonymi przed datą wykluczenia (patrz Art. 22). Koszty związane z kontraktami, płatne wyłącznie po rozwiązaniu umowy, są niekwalifikowalne.

Informacje zawarte w raporcie dotyczącym wykluczenia muszą zostać uwzględnione także w raporcie okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (patrz Art. 21).

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu dotyczącego wykluczenia w terminie, wyłącznie koszty i wkłady uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym zostaną wzięte pod uwagę (żadne koszty ani wkłady nie zostaną rozpatrzone, jeśli koniec raport okresowy nie zostanie zatwierdzony).

Jeśli organ dotujący nie otrzyma raportu w sprawie dystrybucji płatności w terminie, uzna, że:

- koordinator nie przekazał żadnych wypłat właściwemu beneficjentowi oraz
- właściwy beneficjent nie ma obowiązku dokonania zwrotu jakichkolwiek kwot na rzecz koordynatora.

Jeśli wniosek o zmianę zostanie przyjęty przez organ dotujący, Umowa zostanie **zmieniona** celem wprowadzenia niezbędnych poprawek (patrz Art. 39).

Jeśli wniosek o zmianę zostanie odrzucony przez organ dotujący (ze względu na zakwestionowanie decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszenie zasady równego traktowania wnioskodawców), umowa dotacji może zostać rozwiązana (patrz Art. 32).

Po wykluczeniu, obowiązki objętego nim beneficjenta (w szczególności, wynikające z Art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (IPR), 17 (komunikacja upowszechnianie i widoczność), 21 (raportowanie), 25 (kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja wpływu), 27 (odrzućenia), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń) pozostają w mocy.

PUNKT 3 INNE KONSEKWENCJE: ODSZKODOWANIA I SANKCJE ADMINISTRACYJNE

ARTYKUŁ 33 — ODSZKODOWANIA

33.1 Odpowiedzialność organu dotującego

Organ dotujący nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za szkody poniesione przez beneficjentów lub strony trzecie w wyniku wdrożenia Umowy, w tym z tytułu rażącego zaniedbania.

Organ dotujący nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za szkody spowodowane przez beneficjentów lub innych uczestników działania w wyniku wdrożenia Umowy.

33.2 Odpowiedzialność beneficjentów

Beneficjenci są zobowiązani do zrekompensowania organowi dotującemu wszelkich szkód poniesionych w wyniku wdrożenia Przedsięwzięcia lub faktu, że Przedsięwzięcie nie zostało wdrożone w sposób całkowicie zgodny z Umową, o ile jest to spowodowane rażącym zaniedbaniem lub umyślnym działaniem.

Odpowiedzialność nie obejmuje szkód pośrednich, wtórnych lub podobnych (w rodzaju utraty zysków, przychodów lub kontraktów), o ile szkody te nie zostały spowodowane przez umyślne działanie lub naruszenie poufności.

ARTYKUŁ 34 — SANKCJE ADMINISTRACYJNE I INNE ŚRODKI

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane w sposób uniemożliwiający przyjęcie sankcji administracyjnych (np. wykluczenia z procedur przyznawania dotacji UE i/lub kar finansowych) lub innych środków prawa publicznego, stanowiących narzędzie dodatkowe lub alternatywne w stosunku do środków umownych, wskazanych w treści niniejszej Umowy (patrz np. Art. 1345 do 145 Rozporządzenia finansowego UE 2018/1046 i Art. 4 i 7 Rozporządzenia 2988/9531).

³¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dziennik Urzędowy L 312, 23.12.1995, str. 1).

PUNKT 4 SIŁA WYŻSZA

ARTYKUŁ 35 - SIŁA WYŻSZA

Strona, która nie mogła zrealizować swoich zobowiązań wynikających z Umowy z powodu siły wyższej, nie może zostać uznana za naruszającą te zobowiązania.

„Siła wyższa” oznacza dowolną sytuację lub zdarzenie, które:

- uniemożliwia którejkolwiek ze stron realizację jej zobowiązań w ramach Umowy,
- stanowi nieprzewidzianą, wyjątkową sytuację pozostającą poza kontrolą stron,
- nie zostało spowodowane przez ich błędy lub zaniedbania (lub błędy i zaniedbania innych uczestników Przedsięwzięcia) oraz
- okazuje się nieuchronne mimo zastosowania pod każdym względem należytej staranności.

Wszelkie sytuacje stanowiące wystąpienie siły wyższej należy bezzwłocznie zgłosić drugiej stronie z podaniem ich charakteru, przewidywanego czasu trwania oraz skutków.

Strony muszą bezzwłocznie podjąć wszelkie niezbędne działania, aby ograniczyć szkody spowodowane przez siłę wyższą, oraz dołożyć wszelkich starań, aby podjąć na nowo wdrażanie działania najszybciej, jak będzie to możliwe.

ROZDZIAŁ 6 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 36 — KOMUNIKACJA POMIĘDZY STRONAMI

36.1 Formy i środki przekazu — Zarządzanie elektroniczne

Dotacje UE podlegają w pełni pod zarządzanie elektroniczne za pośrednictwem Portalu Finansowania i Przetargów UE („Portal”).

Wszelka komunikacja ma się odbywać w formie elektronicznej za pośrednictwem Portalu, zgodnie z Warunkami i Zasadami Portalu, przy użyciu formularzy i szablonów w nim zawartych (o ile organ dotujący jednoznacznie nie zaleci innej formy).

Komunikacja ma formę pisemną, z jednoznacznym wskazaniem umowy dotacji (numer i akronim projektu).

Komunikację prowadzą osoby upoważnione zgodnie z Warunkami i Zasadami Portalu. W celu wskazania osób upoważnionych, każdy beneficjent musi wyznaczyć - przed podpisaniem niniejszej Umowy - „przedstawiciela mianowanego przez podmiot prawny (LEAR)”. Rola i zadania LEAR są określone w piśmie powołującym LEAR (patrz Warunki i Zasady Portalu).

Jeśli system elektronicznej wymiany danych jest tymczasowo niedostępny, dalsze instrukcje podlegają przekazaniu w ramach Portalu.

36.2 Data wiadomości

Data wysłania wiadomości przekazywanych za pośrednictwem Portalu to data i godzina wysyłki, wskazana w rejestrach czasowych.

Data odbioru wiadomości przekazywanych za pośrednictwem Portalu to data i godzina uzyskania dostępu do wiadomości, wskazana w rejestrach czasowych. Powiadomienia formalne, do których nie uzyskano dostępu w ciągu 10 dni od daty ich wysłania, uznaje się za przeczytane (patrz Warunki i Zasady Portalu).

Jeśli, wyjątkowo, korespondencja ma postać dokumentu papierowego (wysłanego pocztą elektroniczną lub zwykłą), zastosowanie mają zwykłe zasady (tj. daty wysyłki/odbioru). Powiadomienia formalne, wysłane listem poleconym z potwierdzeniem odbioru uznaje się za dostarczone w dacie dostarczenia, zarejestrowanej przez operatora pocztowego, lub w terminie ich odbioru w urzędzie pocztowym.

Jeśli system elektronicznej wymiany danych jest chwilowo niedostępny, nie można uznać, że strona wysyłająca naruszyła obowiązek wysłania takiej korespondencji w określonym terminie.

36.3 Adresy do korespondencji

Do Portalu można uzyskać dostęp za pośrednictwem witryny Europa.

Adres do korespondencji tradycyjnej dla organu dotującego (o ile jest dozwolona na wyjątkowych zasadach) to oficjalny adres pocztowy wskazany w tej witrynie.

W przypadku beneficjentów, jest to adres urzędowy wskazany w Rejestrze Uczestników Portalu.

ARTYKUŁ 37 — INTERPRETACJA UMOWY

Postanowienia znajdujące się w Arkuszu Danych są nadrzędne wobec pozostałych Warunków i Zasad Umowy.

Załącznik nr 5 jest nadrzędny wobec Warunków i Zasad; Warunki i Zasady są nadrzędne wobec Załączników z wyjątkiem Załącznika nr 5.

Załącznik nr 2 jest nadrzędny wobec Załącznika nr 1.

ARTYKUŁ 38 — OBLICZANIE OKRESÓW I TERMINÓW

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 1182/71³², okresy wyrażone w dniach, miesiącach lub latach liczy się od chwili wystąpienia zdarzenia inicjującego.

Przyjmuje się, że dzień wystąpienia tego zdarzenia nie należy do tego okresu. „Dni” oznaczają dni kalendarzowe, a nie robocze.

³² Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dziennik Urzędowy L 124, 8/6/1971, str. 1).

ARTYKUŁ 39 — ZMIANY

39.1 Warunki

Niniejsza Umowa może być zmieniana, chyba, że zmiana skutkuje modyfikacją Umowy w sposób skutkujący podważeniem decyzji o przyznaniu dotacji lub naruszeniem zasady równego traktowania wnioskodawców.

Każda ze stron może wnieść o dokonanie poprawek.

39.2 Procedura

Strona występująca o wprowadzenie zmiany musi złożyć wniosek o zmianę, podpisany bezpośrednio w narzędziu Zmiany w Portalu.

Koordinator składa i otrzymuje wnioski o zmiany w imieniu beneficjentów (patrz Załącznik nr 3). W przypadku złożenia wniosku o zmianę koordynatora bez jego zgody, wniosek taki musi złożyć inny beneficjent (działający w imieniu pozostałych beneficjentów).

Wniosek o zmianę musi zawierać:

- uzasadnienia
- odpowiednie dokumenty pomocnicze oraz
- w przypadku zmiany koordynatora bez jego zgody: opinię koordynatora (lub dowód, że złożono wniosek pisemny o wydanie takiej opinii).

Organ dotujący może złożyć wniosek o informacje dodatkowe.

Jeśli strona otrzymująca wniosek wyrazi na to zgodę, musi podpisać decyzję o zmianie w narzędziu w ciągu 45 dni od daty otrzymania powiadomienia (lub dodatkowych informacji wg żądania organu dotującego). Jeśli nie wyrazi zgody, musi złożyć formalne powiadomienie o braku zgody w tym samym terminie. Termin może zostać przedłużony w razie konieczności w celu oceny wniosku. Jeśli żadne powiadomienie nie zostanie otrzymane w terminie, uznaje się, że wniosek został odrzucony.

Zmiana **wchodzi w życie** w dniu złożenia podpisu przez stronę otrzymującą.

Zmiana **staje się skuteczna** w dacie wejścia w życie lub w innym terminie wskazanym w zmianie.

ARTYKUŁ 40 — PRZYSTĘPOWANIE I DODAWANIE NOWYCH BENEFICJENTÓW

40.1 Przystąpienie beneficjentów wskazanych w Preambule

Beneficjenci nie będący koordinatorami muszą przystąpić do umowy poprzez podpisanie formularza przystąpienia (patrz Załącznik nr 3) bezpośrednio w narzędziu Przygotowania Dotacji w Portalu, w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie Umowy (patrz Art. 44).

Przyjmują oni prawa i obowiązki w ramach Umowy ze skutkiem od daty jej wejścia w życie (patrz Art. 44).

Jeśli beneficjent nie przystąpi do umowy w w/w terminie, koordynator musi — w ciągu 30 dni — wystąpić o zmianę (patrz Art. 39) w celu wykluczenia beneficjenta i wprowadzenia wszelkich poprawek niezbędnych, aby zapewnić prawidłowe wdrożenie działania. Nie ma to wpływu na prawo organu dotującego do rozwiązania umowy o dotację (patrz Art. 32).

40.2 Dodawanie nowych beneficjentów

W uzasadnionych przypadkach, beneficjenci mogą wnioskować o dodanie nowego beneficjenta.

W tym celu koordynator musi złożyć wniosek o zmianę zgodnie z Art. 39. Musi on obejmować formularz przystąpienia (patrz Załącznik nr 3), podpisany przez nowego beneficjenta bezpośrednio w narzędziu Zmiany w Portalu.

Nowi beneficjenci przyjmują prawa i obowiązki w ramach Umowy ze skutkiem od daty ich przystąpienia, określonej w formularzu przystąpienia (patrz Załącznik nr 3).

Dodawanie beneficjentów jest możliwe także w przypadku umowy dotacji z 1 beneficjentem.

ARTYKUŁ 41 — PRZENIESIENIE UMOWY

W uzasadnionych przypadkach, beneficjent umowy dotacji zawartej z 1 beneficjentem może wnioskować o przeniesienie dotacji na nowego beneficjenta, pod warunkiem, że nie spowoduje to zakwestionowania decyzji o przyznaniu dotacji ani naruszenia zasady równego traktowania wnioskodawców.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (Patrz Art. 39), z podaniem:

- uzasadnienia
- oraz załączyć formularz przystąpienia (patrz Załącznik nr 3), podpisany przez nowego beneficjenta bezpośrednio w narzędziu Zmiany w Portalu i
- dodatkowe dokumenty uzupełniające (jeśli wymaga tego organ dotujący).

Nowy beneficjent przyjmuje prawa i obowiązki w ramach Umowy ze skutkiem od daty jego przystąpienia, określonej w formularzu przystąpienia (patrz Załącznik nr 3).

ARTYKUŁ 42 — CESJA ROSZCZEŃ PŁATNOŚCI W STOSUNKU DO ORGANU DOTUJĄCEGO

Beneficjenci nie są uprawnieni do cesji roszczeń z tytułu płatności wobec organu dotującego na strony trzecie, o ile organ dotujący nie wyrazi na to zgody pisemnej na podstawie uzasadnionego pisemnego wniosku koordynatora (w imieniu zainteresowanego beneficjenta).

Jeśli organ dotujący nie zaakceptuje cesji lub jeśli jej warunki nie zostaną dotrzymane, cesję uznaje się za nieskuteczną wobec niego.

W żadnym wypadku cesja nie zwalnia beneficjentów z ich obowiązków wobec organu dotującego.

ARTYKUŁ 43 — PRAWO UMOWY I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

43.1 Prawo Umowy

Umowa podlega stosownemu prawu unijnemu, uzupełnianemu w razie konieczności o przepisy prawa belgijskiego.

Zasady szczególne mogą mieć zastosowanie do beneficjentów będących organizacjami międzynarodowymi (o ile występują; patrz Arkusz Danych, Punkt 5).

43.2 Rozstrzyganie sporów

Jeśli spór dotyczy interpretacji, zastosowania lub ważności Umowy, strony muszą wszcząć postępowanie przed Sądem UE - lub, w przypadku apelacji, przed Trybunałem Sprawiedliwości UE - na podstawie Art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

W przypadku beneficjentów spoza UE (o ile występują), spory podlegają rozstrzygnięciu przez sądy w Brukseli (Belgia) - o ile umowa międzynarodowa nie przewiduje wykonalności orzeczeń sądów UE.

W przypadku beneficjentów podlegających arbitrażowi jako szczególnemu forum rozstrzygania sporów (o ile występują; patrz Arkusz Danych, Punkt 5), spór - o ile nie zostanie rozstrzygnięty polubownie - podlega rozstrzygnięciu zgodnie z Zasadami Arbitrażu opublikowanymi na Portalu.

Jeśli spór dotyczy sankcji administracyjnych, rozliczeń wzajemnych lub wykonalnej decyzji na podstawie Art. 299 TFUE (patrz Art. 22 i 34), beneficjenci muszą wszcząć postępowanie przed Sądem UE - lub, w przypadku apelacji, Trybunałem Sprawiedliwości - wg Art. 263 TFUE.

W przypadku dotacji, dla których organ dotujący jest agencją wykonawczą UE (patrz Preambuła), działania dotyczące rozliczeń wzajemnych i wykonalnych decyzji podlegają skierowaniu do Komisji Europejskiej (nie organu dotującego; patrz także Art. 22).

ARTYKUŁ 44 — WEJŚCIE W ŻYCIE

Umowa wejdzie w życie z dniem jej podpisania przez organ dotujący lub przez koordynatora, w zależności od tego, która z w/w dat jest późniejsza.

PODPISY

Za koordynatora

[stanowisko/imię/nazwisko]

[podpis elektroniczny]

Sporządzono w [języku angielskim]

dnia [datownik elektroniczny]

Za organ dotujący

[imię/nazwisko]

[podpis elektroniczny]

Sporządzono w [języku angielskim]

dnia [datownik elektroniczny]

Projekt: [wstaw numer] — [wstaw akronim] — [wstaw identyfikator]

Dotacje UE: LIFE MGA — Multi & Mono: V1.0 –

ZALĄCZNIK NR 1

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

ZALĄCZNIK NR 2

SZACOWANY BUDŻET

ANNEX 2 LIFE MGA — MULTI + MONO

ESTIMATED BUDGET FOR THE ACTION

	Estimated eligible ¹ costs (per budget category)										Estimated EU contribution ²				
	Direct costs									Indirect costs	Total costs	EU contribution to eligible costs			Maximum grant amount ⁶
	A. Personnel costs			B. Subcontracting costs	C. Purchase costs			D. Other cost categories		E. Indirect costs ³		Funding rate % ⁴	Maximum EU contribution ⁵	Requested EU contribution	
	A.1 Employees (or equivalent)	A.4 SME owners and natural person beneficiaries	A.5 Volunteers	B. Subcontracting	C.1 Travel and subsistence	C.2 Equipment	C.3 Other goods, works and services	D.1 Financial support to third parties	D.2 Land purchase	E. Indirect costs	U	g = f*U%	h	m	
A.2 Natural persons under A.3 Seconded persons	Unit costs ⁷	Unit costs ⁷	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Flat-rate costs ⁸						
Forms of funding	Actual costs	Unit costs ⁷	Unit costs ⁷	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Flat-rate costs ⁸	f = a+b+c+d+e	U	g = f*U%	h	m
	a1	a3	a4	b	c1	c2	c3	d1a	d2	e = flat-rate * (a1 + a3 + b + c1 + c2 + c3 + d1a)	f = a+b+c+d+e	U	g = f*U%	h	m
1 – [short name beneficiary]															
1.1 – [short name affiliated entity]															
2 – [short name beneficiary]															
2.1 – [short name affiliated entity]															
X – [short name associated partner]															
Total consortium															

ZALACZNIK NR 2A**INFORMACJE DODATKOWE NA TEMAT KOSZTÓW I WKŁADÓW JEDNOSTKOWYCH****Właściciele MŚP/ osoby fizyczne nie pobierające pensji** (Decyzja C(2020) 7115³³) Typ: koszty

jednostkowe

Jednostka: liczba dni pracy w związku z Przedsięwzięciem (zaokrąglona w górę lub w dół do najbliższejpołowy dnia) Kwota na jednostkę (stawka dzienna): obliczona zgodnie z następującym wzorem:

{EUR 5 080 / 18 dni = **282,22**}
 pomnożona przez
 {krajowy współczynnik korekcyjny dla kraju siedziby beneficjenta}

Zastosowane krajowe współczynniki korekcyjne zostały określone w programie Prac Horyzont Europa (punkt: działania Marii Skłodowskiej - Curie), obowiązującym w czasie sporządzania zaproszenia (patrz [Dokumenty referencyjne w Portalu](#)).

Wolontariusze (Decyzja C(2019)2646³⁴) Typ:

koszty jednostkowe

Jednostka: liczba dni pracy w związku z Przedsięwzięciem (zaokrąglona w górę lub w dół do najbliższejpołowy dnia) Kwota na jednostkę (stawka dzienna):

Kraj	Stawka dzienna w EUR
Dania, Irlandia, Luksemburg, Holandia, Austria, Szwecja, Liechtenstein, Norwegia	157
Belgia, Niemcy, Francja, Włochy, Finlandia, Wielka Brytania, Islandia	131
Czechy, Grecja, Hiszpania, Cypr, Malta, Portugalia, Słowenia	78
Bułgaria, Estonia, Chorwacja, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Rumunia, Słowacja	47
Australia, Kanada, Hong Kong, Izrael, Japonia, Kuwejt, Makao, Nowa Zelandia, Katar, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Stany Zjednoczone, Szwajcaria,	92

³³ [Decyzja](#) Komisji z dnia 20 października 2020 r., zezwalająca na zastosowanie kosztów jednostkowych dla kosztów osobowych w przypadku właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw oraz beneficjentów, będących osobami fizycznymi, nieotrzymujących wynagrodzenia za prace wykonywane przez nich samych w ramach działania lub programu prac (C(2020)7715).

³⁴ [Decyzja](#) Komisji z dnia 10 kwietnia 2019 r. zezwalająca na zastosowanie kosztów jednostkowych do deklarowania kosztów osobowych za prace wykonane przez wolontariuszy w ramach działania lub programu prac (C(2019)2646).

Albania, Angola, Antigua i Barbuda, Argentyna, Barbados, Bośnia and Hercegowina, Brazylia, Chile, Kolumbia, Komory, Wyspy Cooka, Dominikana, Gabon, Grenada, Wybrzeże Kości Słoniowej, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Kosowo, Liban, Libia, Meksyk, Czarnogóra, Nigeria, Peru, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Sao Tome i Principe, Serbia, Seszele, Tajlandia, Turcja, Ukraina, Urugwaj, Wenezuela, Zambia, Zimbabwe	45
Afganistan, Azerbejdżan, Bahamy, Boliwia, Burkina Faso, Kamerun, Chiny, Kongo, Kostaryka, Dżibuti, Republika Dominikany, Ekwador, El Salvador, Gruzja, Gwatemala, Gwinea-Bissau, Haiti, Iran, Irak, Jamajka, Jordania, Kazachstan, Kenia, Mikronezja, Maroko, Mozambik, Namibia, Palestyna, Panama, Papua Nowa Gwinea, Paragwaj, Senegal, RPA, Surinam, Swaziland, Rosja, Trynidad i Tobago, Vanuatu	32
Algieria, Armenia, Bangladesz, Białoruś, Belize, Benin, Bhutan, Botswana, Myanmar, Burundi, Kambodża, Republika Zielonego Przylądka, Republika Środkowoafrykańska, Czad, Kongo – Republika Demokratyczna-, Kuba, Korea (DPR), Egipt, Erytrea, Etiopia, Gwinea Równikowa, Wyspa Fidżi, Gambia, Ghana, Gwinea, Gujana, Honduras, Indie, Indonezja, Kiribati, Kirgistan, Laos, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Malezja, Malediwy, Mali, Wyspy Marshalla, Mauretania, Mauritius, Mołdowa, Mongolia, Nauru, Nepal, Nikaragua, Niger, Niue, Pakistan, Palau, Filipiny, Rwanda, Samoa, Sierra Leone, Wyspy Salomona, Somalia, Sudan Południowy, Sri Lanka, Sudan, Syria, Tadżykistan, Tanzania, Timor-Leste – Republika Demokratyczna, Togo, Tonga, Tunezja, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Uzbekistan, Wietnam, Jemen	17

ZALACZNIK NR 3

**FORMULARZ PRZYSTĄPIENIA DLA
BENEFICJENTÓW³⁵**

³⁵ Szablon opublikowany na [Portalu Dokumentów](#)

Projekt: [wstaw numer] — [wstaw akronim] — [wstaw identyfikator]

Dotacje UE: LIFE MGA — Multi & Mono: V1.0 –

[OPCJA jeśli została wybrana dla dotacji:

ZALACZNIK NR 3A

DEKLARACJA ODPOWIEDZIALNOŚCI SOLIDARNEJ PODMIOTÓW
STOWARZYSZONYCH³⁶

³⁶ Szablon opublikowany na [Portalu Dokumentów](#)

ZALACZNIK NR 4

WZÓR SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

ANNEX 4 LIFE MGA – MULTI + MONO

FINANCIAL STATEMENT FOR [PARTICIPANT NAME] FOR REPORTING PERIOD [NUMBER]

Eligible ¹ costs (per budget category)											EU contribution ²				Revenues	
Direct costs										Indirect costs	Total costs	EU contribution to eligible costs			Total requested EU contribution	Income generated by the action
A. Personnel costs			B. Subcontracting costs	C. Purchase costs			D. Other cost categories		E. Indirect costs ¹	Funding rate % ³		Maximum EU contribution ⁴	Requested EU contribution			
A.1 Employees (or equivalent)	A.4 SME owners and natural person beneficiaries	A.5 Volunteers	B. Subcontracting	C.1 Travel and subsistence	C.2 Equipment	C.3 Other goods, works and services	D.X Financial support to third parties	D.2 Land purchase	E. Indirect costs	Total costs	Funding rate % ³	Maximum EU contribution ⁴	Requested EU contribution	Income generated by the action		
A.2 Natural persons under direct contract																
A.3 Seconded persons																
Forms of funding	Actual costs	Unit costs ⁵	Unit costs ⁵	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Actual costs	Flat-rate costs ⁶							
	s1	s3	s4	b	c1	c2	c3	d1s	d2	$f = \text{flat-rate} \times (s1 + s3 + b + c1 + c2 + c3 + d1s)$	U	g = f*U%	h	m		
XX – [short name beneficiary/affiliated entity]																

ZALACZNIK NR 5

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (IPR) — ISTNIEJĄCA WIEDZA I WYNIKI - PRAWA DOSTĘPU I PRAWA UŻYTKOWANIA (ART. 16)

Uprawnienia organu dotującego do użytkowania wyników dla celów informacyjnych, komunikacji, upowszechniania i publikacji

Organ dotujący jest także uprawniony do wykorzystywania informacji, które nie są szczególnie chronione, na temat wyników Przedsięwzięcia, do celów informacyjnych, komunikacji, upowszechniania i publikacji w ramach każdego z następujących trybów:

- **wykorzystywania do celów własnych** (w szczególności, udostępniania osobom pracującym na rzecz organu dotującego lub dowolnych innym służb UE (w tym instytucji, organów, biur, agencji itd.) lub instytucji bądź organów państwa członkowskiego UE; kopiowania lub powielania w całości lub w części, w nieograniczonej liczbie egzemplarzy; oraz przekazywania za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych)
- **dystrybucji publicznej** w formie papierowej i elektronicznej lub cyfrowej, publikacji w Internecie, w postaci plików przeznaczonych lub nie do pobrania
- **redagowania lub przeredagowywania** (włącznie ze skracaniem, podsumowaniem, zmianami, korektami, cięciem, wprowadzeniem innych elementów (np. meta-danych, legend, innych elementów graficznych, wizualnych, audio lub tekstowych), ekstrakcji części (np. plików audio lub wideo), podziałem na części, lub wykorzystywaniem w kompilacji)
- **tlumaczenia** (w tym dodawania napisów/ dubbingu) na wszystkie urzędowe języki UE
- **przechowywania** w formie papierowej, elektronicznej lub innej
- **archiwizowania**, zgodnie z odpowiednimi zasadami zarządzania dokumentami
- z prawem do udzielania **stronom trzecim** uprawnień do działania w jego imieniu lub udzielania sublicencji stronom trzecim, także w przypadku objętej licencją istniejącej wiedzy, na wszelkie prawa lub tryby użytkowania określone w treści niniejszego postanowienia
- **przetwarzania**, analizy, agregowania wyników oraz **wytwarzania utworów pochodnych**
- **rozpowszechniania** wyników w ogólnodostępnych bazach danych lub indeksach (włącznie z portalami „otwartego dostępu” lub „otwartych danych” lub w podobnych repozytoriach, zarówno bezpłatnych, jak i płatnych).

Beneficjenci mają obowiązek zagwarantować objęcie tych praw użytkowania przez cały okres ochroną praw własności przemysłowej lub praw własności intelektualnej.

Jeżeli wyniki są przedmiotem autorskich praw osobistych lub praw osób trzecich (włącznie z prawami własności intelektualnej lub praw osób fizycznych do ich wizerunku i głosu), beneficjenci muszą spełnić obowiązki

nałożone na nich Umową (w szczególności poprzez uzyskanie niezbędnych licencji i autoryzacji od odpowiednich posiadaczy praw).

KOMUNIKACJA, UPOWSZECHNIANIE I WIDOCZNOŚĆ (- ART. 17)

Plan komunikacji i upowszechniania

Beneficjenci muszą przedstawić szczegółowy plan komunikacji i upowszechniania, określający cele, kluczowy przekaz, docelowych odbiorców, kanały komunikacji, plan mediów społecznościowych, planowany budżet i odpowiednie wskaźniki monitorowania i oceny.

Dodatkowe działania z zakresu komunikacji i upowszechniania

Beneficjenci muszą angażować się w następujące dodatkowe działania z zakresu komunikacji i upowszechniania:

- **prezentacja projektu** (włącznie z podsumowaniem projektu, danymi kontaktowymi koordynatora, listą uczestników, flagą unijną i oświadczeniem o finansowaniu oraz specjalnym logo i wynikami projektu) w **witrynach internetowych lub** na kontach beneficjentów w **mediach społecznościowych**
- w przypadku działań dotyczących elementów wyposażenia, infrastruktury lub robót, zaprezentowanie, bezzwłocznie po rozpoczęciu prac w ramach działania, wydrukowanego lub elektronicznego znaku we właściwym rozmiarze, zawierającego flagę unijną, oświadczenie o finansowaniu oraz specjalne logo
- załadowanie publicznych **wyników projektu** na platformę Wyników Projektu LIFE, dostępną za pośrednictwem Portalu Finansowania i Przetargów.

Logo specjalne

Działania komunikacyjne i infrastruktura, wyposażenie lub główne wyniki finansowane przy pomocy dotacji muszą być także opatrzone następującym logo:

- logo Programu LIFE

oraz

- w przypadku projektów realizowanych na obszarach Natura 2000 lub przyczyniających się do poprawy integralności sieci Natura 2000: logo Natura 2000

SZCZEGÓŁOWE ZASADY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA (-ARTYKUŁ 18)

Trwałość

O ile nie zostali z tego obowiązku zwolnieni przez organ dotujący, beneficjenci Projektów Tradycyjnych, Projektów o Charakterze Strategicznym i Strategicznych Projektów Zintegrowanych muszą zobowiązać się do użytkowania i utrzymywania po zakończeniu Przedsięwzięcia wyposażenia zakupionego i kwalifikowalnego do pełnej kwoty kosztów, do realizacji zadań związanych z realizacją celów Przedsięwzięcia. Wyposażenie to musi być wykorzystywane do w/w celów - przez okres co najmniej pięciu lat po zakończeniu Przedsięwzięcia (patrz Arkusz Danych, Punkt 1) lub do chwili zakończenia ich okresu użytkowania (tzn. do momentu ich pełnej amortyzacji), w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej.

Szczegółowe zasady dotyczące działań mieszanych

Przy wdrażaniu działań mieszanych, beneficjenci przyjmują do wiadomości, co następuje:

- dotacja jest uzależniona od zatwierdzenia finansowania przez Partnera Wdrażającego i/lub inwestorów publicznych i prywatnych dla projektu
- muszą poinformować organ dotujący zarówno o zatwierdzeniu finansowania, jak i o zamknięciu finansowania - w ciągu 15 dni
- termin płatności dla pierwszej zaliczki ulega automatycznemu zawieszeniu do chwili poinformowania organu dotującego o zatwierdzeniu finansowania
- oba działania podlegają zarządzaniu i monitorowaniu równoległemu i w ścisłej współpracy z Partnerem Wdrażającym, w szczególności:
 - wszelkie informacje, dane i dokumenty (w tym analiza due diligence przeprowadzona przez Partnera Wdrażającego i podpisana umowa) podlegają wzajemnemu udostępnianiu i mogą stanowić podstawę dla zarządzania innymi działaniami (stosownie do potrzeb)
 - zagadnienia dotyczące jednego działania mogą wpływać na drugie (np. zawieszenie lub rozwiązanie w ramach jednego działania może prowadzić do zawieszenia także drugiego działania; rozwiązanie umowy dotacji skutkuje zazwyczaj zawieszeniem i zamknięciem dalszego finansowania i odwrotnie, itd.)
- organ dotujący może ujawniać informacje poufne także Partnerowi Wdrażającemu.